

Xəbər
26 yaşlı oğlan
bacısını telefon
danışığına
görə
öldürdü
yazısı səh.10-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 4 yanvar 2019-cı il Cümə № 1 (7171) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bu gün "Gəncə işi" üzrə ilk məhkəmə başlayır

Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsində 11 nəfərin mühakiməsinə hazırlıq iclası olacaq, daha 19 nəfər məhkəməni gözləyir...

yazısı səh.10-da

Eldar Namazov:

"Rusiya da, ABŞ da ermənilərdən bunu tələb edir"

yazısı səh.7-da

Eldar Mahmudov 2019-cu ilə səksəkəli adladı

yazısı səh.3-da

Qarabağ Komitəsindən "hakimiyyətə dəstək verəcəyik" açıqlaması

yazısı səh.4-da

Təcridxanaya köçürülən blogger haqda rəsmi məlumat

yazısı səh.3-da

Müxalifət 5 yanvarda hərəkət elan etməyə hazırlaşır

yazısı səh.6-da

Bayramda Bakını Suriyaya çevirən kimlər oldu - rəsmi qurumlardan açıqlama

yazısı səh.3-da

Hüquqşünas "söyüş müxalifəti"ni cəzalandırmağın yollarını açıqladı

yazısı səh.6-da

Ərəb və iranlı turistləri bayramda "yoxa" çıxaran səbəblər - qiymətlər

yazısı səh.12-da

Azərbaycan Avropa Birliyi ilə sazişi bu ilin noyabrında imzalaya bilər

yazısı səh.13-da

Qəssablar ətin bahalaşmasının səbəbini açıqladı

yazısı səh.14-da

TƏZƏ İL ERMƏNİSTANA BAHALAŞMA İLƏ GƏLDİ - PAŞINYANIN QARA GÜNLƏRİ BAŞLAYIR

Moskva-İrəvan müttəfiqliyini sarsıdacaq səbəblər bütünlüklə yeni ilə adladı; Ermənistan üçün kritik 3 ay nə vəd edir?..

musavat.com
Togrul Ismayil

yazısı səh.8-da

11-ci ABŞ səfiri Bakıya gəlir - qovluğundakı üç əsas məsələ...

ABŞ Senati yanvarın 3-də Eri Litsenberqerin Azərbaycandakı səfiri postuna namizədliyini təsdiqlədi, gözlənilir ki, yeni səfir yaxın 10 gündə diplomatik missiyasına başlayacaq

yazısı səh.9-da

Aysel Əlizadə:

"Söhbət Ramin Hacılıdan gedir, hansısa quldurdan yox"

yazısı səh.5-da

Sərdar Cəlaloğlu qalmaqla səbəb olan fotosundan danışdı

yazısı səh.4-da

Prezidentin Yeni il mesajları - sabitlik, iqtisadi inkişaf və güclü ordu...

yazısı səh.9-da

İlham Əliyev yeni Əmlak Xidmətləri Məkanının açılışında

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev yanvarın 3-də Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yeni Əmlak Xidmətləri Məkanının açılışında iştirak edib. Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin sədri Kərəm Həsənov prezident İlham Əliyevə burada yaradılan şərait barədə məlumat verib. Binanın tikintisinə ötən ilin mayında başlanılıb. Müasir səviyyədə və yüksək zövqlə inşa olunan ikimərtəbəli binanın həyətində avtomobillər üçün parkinq yeri yaradılıb, abadlıq və yaşıllıq işləri görülüb.

Dövlət başçısı Əmlak Xidmətləri Məkanının rəmzi açılışını bildiren lenti kəşib.

Komitə sədri və baş nazir müavini evləri yananların yanına getdilər

Yanvarın 3-də gecə Xətai rayonunda məcburi köçkünlərin məskunlaşdığı yataqxanada baş vermiş yanğın nəticəsində 18 məcburi köçkün ailəsinin müvəqqəti yaşayış sahəsi yarasız vəziyyətə düşüb.

Modern.az-ın məlumatına görə, baş nazirin müavini Əli Əhmədov, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayev, Xətai Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının vəzifələrini müvəqqəti icra edən Rafiq Quluyev, komitənin və icra hakimiyyətinin məsul əməkdaşları hadisə yerində olub, yaranmış problemin həlli üçün birlikdə müvafiq tədbirlər görüblər.

Yanğın baş verdikdən sonra Dövlət Komitəsi tərəfindən yaradılmış komissiya hadisə yerinə gedib, siyahıyaalınma aparılıb. 17-si Füzuli, biri Laçın rayonundan olmaqla, 18 məcburi köçkün ailəsi artıq müvəqqəti mənzillərdə yerləşdirilib. Həmin ailələr dövlət tərəfindən mənzillə təmin edilənə qədər orada yaşayacaqlar.

Hazırda FHN-in mütəxəssisləri tərəfindən yanğının başvermə səbəbləri araşdırılır. Araşdırmadan sonra yekun rəy veriləcək. Rəy əsasında müvafiq hüquqi addımlar atılacaq.

Milli Məclis fevralın 1-də toplanacaq

Milli Məclisin 2019-cu ildə keçiriləcək yaz sessiyasının ilk iclasının vaxtı müəyyənləşib.

Məlumatla görə, parlamentin yaz sessiyasının ilk plenar iclası fevralın 1-də keçiriləcək.

Milli Məclisin Daxili Nizamnaməsinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 88-ci maddəsinin I hissəsinin birinci abzasına uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi hər il iki növbəti yaz və payız sessiyalarına yığılır. Yaz sessiyası fevralın 1-də başlanır və mayın 31-dək davam edir.

Əgər fevralın 1-i və sentyabrın 30-u istirahət, səsvərmə, iş günü hesab edilməyən bayram gününə düşərsə, sessiya bu gündən sonra gələn birinci iş günü öz işinə başlayır.

Qeyd edək ki, deputatlar yanvar ayının 1-dən 15-dək tətildə olacaqlar.

52 yaşlı Türkiyə vətəndaşı "Şahdağ" da hoteldə ölüb

Qusar rayonunda Türkiyə vətəndaşı hoteldə ölüb. Hadisə Qusar rayonu ərazisindəki "Şahdağ" Qış-Yay Turizm Kompleksindəki hoteldə qeydə alınıb.

1966-cı il təvəllüdü Gök Mehmet Reşid oğlu yanvarın 2-də saat 15 radələrində həyat yoldaşı və dostu ilə hoteldə nahar edərkən qəfil halı pisləşib və dünyasını dəyişib.

Araşdırmalar zamanı məlum olub ki, Gök Mehmet Reşid oğlu ürək-damar xəstəliyindən əziyyət çəkirmiş.

Faktla bağlı Qusar Rayon Prokurorluğunda araşdırmalar davam etdirilir. (Trend)

Ramiz Mehdiyev "20 Yanvar"la bağlı sərəncam verdi

Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin sərəncamı ilə "20 Yanvar faciəsinin iyirmi doqquzuncu ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı" təsdiq edilib.

Sənədə əsasən, respublikanın şəhər və rayonlarında, idarə və təşkilatlarda 20 Yanvar hadisələrinin mahiyyətini əks etdirən konfrans, toplantı və müəzirlərin təşkili, 20 Yanvar gününün Azərbaycanın suverenliyi, istiqlaliyyəti və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizə rəmzi kimi qeyd olunması ilə bağlı tədbirlərin keçirilməsi, mədəniyyət ocaqlarında faciəyə həsr olunmuş tamaşaların, bədii və sənədli filmlərin nümayiş etdirilməsi nəzərdə tutulur.

Həmçinin dünya ictimaiyyətinin diqqətini bu faciəyə yönəltmək məqsədilə Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlikləri və icmalar vasitəsilə müvafiq tədbirlərin keçirilməsi, dünyanın aparıcı kütləvi informasiya vasitələrində, eləcə də televiziya

kanallarında və internet şəbəkələrində 20 Yanvar hadisələri barədə müxtəlif dillərdə materialların hazırlanması və yayılmasının təmin olunması barədə tapşırıqlar verilib.

Tədbirlər planına əsasən, respublikanın bütün tədris müəssisələrində faciəyə həsr edilmiş xüsusi dərs keçiriləcək, 20 Yanvar hadisələri zamanı şəhid olanların ailələrinə humanitar yardımlar göstəriləcək, Şəhidlər xiyabanı ərazisində lazımi işlər aparılacaq, faciə qurbanlarının xatirəsinə həsr olunan dini mərasimlər təşkil ediləcək.

Bundan başqa, sərəncamda paytaxt ictimaiyyətinin yanvarın 20-də Şəhidlər Xiyabanına ziyarətinin təşkili, saat 12.00-da bütün ölkə ərazisində şəhidlərin xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi, respublikanın şəhər və rayonlarında, kənd və qəsəbələrində 20 Yanvar faciəsinin iyirmi doqquzuncu ildönümü ilə əlaqədar hüzn əlaməti olaraq dövlət bayraqlarının endirilməsi və digər tədbirlər planlaşdırılır.

Qasıqçının qətlinə görə 5 nəfər edam oluna bilər

Səudiyyə Ərəbistanı prokurorluğundan öldürüldüyü bildirilən jurnalist Camal Qasıqçı cinayəti ilə əlaqədar önəmli açıqlamalar verilib.

Modern.az Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, prokurorluğun şərhinə görə, C.Qasıqçı cinayəti ilə əlaqədar 11 nəfərin mühakiməsinə artıq başlanılıb. Səudiyyə prokurorluğu cinayətə qarşı 5 nəfərin Camal Qasıqçı cinayətinə görə edam edilməsini tələb edəcək. Edam hökmünə cəlb ediləcək 5 şəxsin adı isə hələlik açıqlanmayıb.

Qeyd edək ki, Səudiyyə Ərəbistanı prokurorluğu keçən ilin noyabr ayında jurnalist Camal Qasıqçı haqqında bəyanat yayıb. Baş prokurorun sözcüsünün açıqlamasına görə, cinayətlə əlaqədar 21 nəfərin istintaqı aparılmış, 11 nəfərin qətlə törətməkdə təqsirləndirildiyi aydın olmuşdur.

Güclü külək əsəcək, yağış yağacaq

Yanvarın 4-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Virtualaz.org Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinə istinadən bildirir ki, bununla belə, gecə bəzi yerlərdə çiskinli yağış yağacağı ehtimalı var. Səhər saatlarında zəif duman olacaq. Şimal-qərb küləyi gündüz ararib güclənən cənub-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturu Bakıda və Abşeron yarımadasında gecə 2-4, gündüz 8-10 dərəcə isti təşkil edəcək.

Azərbaycanın rayonlarında havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Bəzi yerlərdə duman olacaq. Qərb küləyi gündüz ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 3 dərəcə şaxtadan 2 dərəcəyədək isti, gündüz 9-14 dərəcə isti, dağlarda gecə 5-10 dərəcə şaxta, gündüz 3-8 dərəcə isti təşkil edəcək.

Tibbi-meteoroloji proqnoza gəlincə, yanvarın 4-ü axşamdan 5-i səhərədək Abşeron yarımadasında ararib güclənən gillavar küləyinin əsəcəyi gözlənilir ki, bu da meteohəssas insanlar üçün əlverişsizdir.

Departament növbəti iki gündə müşahidə olunacaq hava şəraiti ilə bağlı xəbərdarlıq da edib. Bildirilib ki, Bakıda və Abşeron yarımadasında yanvarın 3-ü axşam ararib yağış yağacağı gözlənilir.

Ayrı-ayrı yerlərdə yağışın intensiv olacağı ehtimalı var. Yanvarın 4-ü günün ikinci yarısından 5-i səhərədək cənub-qərb küləyinin ararib güclənəcəyi, yanvarın 5-də axşam isə ararib güclənən şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunacağı gözlənilir.

Azərbaycanın rayonlarında yanvarın 4-ü gündüz, 5-də qərb küləyinin ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcəyi gözlənilir.

Leyla Şixlinskaya klinikasını satdı

Xalq artisti Leyla Şixlinskaya rəhbəri olduğu klinikanı satıb. "Qafqazinfo"nun əldə etdiyi məlumata görə, artıq klinikaya yeni direktor da təyin edilib.

Qeyd edək ki, xəstəxana 1999-cu ilin avqust ayında açılmışdı. Mərkəzə açıldığı gündən etibarən Leyla Şixlinskaya başçılıq edib. Şixlinskayanın klinikasının adı ötən il məhkəmə çəkişmələri ilə yadda qalıb. Belə ki, L. Şixlinskaya klinikasının baş mühasibi işləmiş Şəhla Abbasovanı 1 milyon vəsaiti mənimləmək iddiası ilə işdən çıxarıb. Məhkəmə ekspertizası isə dəyən ziyanın 56 min manat olduğunu üzə çıxarıb. L. Şixlinskaya isə bu məbləğlə razılaşmayıb.

Bundan əlavə isə klinika son illərdə medianın gündəminə müxtəlif qalmaqallarla, o cümlədən vergidən yayınma halları ilə gəlib. Görünür, belə şəraitdə xanım Şixlinskaya vəziyyətdən çıxış yolu kimi klinikanı satıb.

Nobel prospektində çökmənin səbəbi açıqlandı

Bakının Nobel prospektində çökmə baş verən əraziyə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin əməkdaşları cəlb olunaraq hadisənin başvermə səbəbləri araşdırılmağa başlanılıb. Aidiyyəti qurumların mütəxəssislərinin də cəlb olunduğu araşdırma zamanı yolun altında qrunt sularının axıntısı müəyyən edilib.

Bu barədə agentliyin mətbuat xidmətindən məlumat verilib. Bildirilib ki, qrunt sularının 24 metr dərinlikdən keçən kanalizasiya kollektoruna axdığı ehtimal olunur. Axıntı zamanı sular özü ilə bərabər torpağı da yuyub aparıldığı üçün yolda çökmə baş verib.

"Hazırda ərazidə aidiyyəti qurum tərəfindən tədbirlər görülür, qrunt suların kollektora sızmasının qarşısını almaq üçün izolyasiya işləri aparılır. İşlər yekunlaşdıqdan və qrunt sularının sızmasının qarşısı tam alındıqdan sonra agentliyimiz tərəfindən çökmüş hissə bərpa olunacaq, məlumatda qeyd olunur.

Qeyd edək ki, ərazidə təhlükəsizliyin təmin olunması üçün müvəqqəti olaraq çökmüş hissə üzrə hərəkət zolağı ilə avtonəqliyyat vasitələrinin hərəkəti məhdudlaşdırılıb.

Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudov 2018-ci ili də səksəkə içində keçirdi. Gözlənilən həbs təhlükəsi haqda xəbərlər də ilboyu mətbuatdan əs-kik olmadı. Belə xəbərlər 2015-ci ildə vəzifəsindən çıxarıldan və komandasının üzvləri həbsə göndərildikdən sonra səngimir. Fakt odur ki, 3 il əvvəl Eldar Mahmudovun adına bağlı olan böyük bir cinayətəkar dəstə ifşa olunub, bu ifşa prosesi böyük və dövlətin əsas sütunlarından biri - Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin, ümumiyyətlə, ləğvi ilə nəticələnib.

Ötən il Eldar Mahmudovu 3 dəfə Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə İstintaq İdarəsinə çağıraraq ifadəsini alıblar. Eldar Mahmudovu əmisi oğlu və köməkçisi, MTN-in Antiterror Mərkəzinin şöbə rəisinin müavini vəzifəsində işləmiş polkovnik-leytenant Vüqar Mahmudov barəsində başlanan cinayət işi üzrə ifadə verib. Yada salaçaq ki, V.Mahmudova dövlət əmlakını müəşəkkil dəstə tərkibində külli miqdarda mənimsəmə, ayrı-ayrı vətəndaşların əmlakını hədə-qorxu ilə tələb etmə, əməliyyat-axtaraş fəaliyyəti haqqında qanunvericiliyin tələblərini kobud surətdə pozma, vəzifə saxtakarlığı, eləcə də tamahkarlıq və şəxsi maraqlarına görə qulluq mövqeyindən sui-istifadə əməllərinə görə ittihamlar elan olunub. Eldar Mahmudov istintaqa çağırılarsa da, onu Vüqar Mahmudovla üzleşdirməyiblər. Bundan başqa, istintaq prosesində Eldar Mahmudovun hələ ki statusu da müəyyən edilməyib. Hər halda, bu haqda geniş ictimaiyyətə açıqlama verilməyib.

Eldar Mahmudovu hər dəfə istintaqa çağırandan sonra mətbuatda həbsinin qətiləşməsi, "bu dəfə həbs olunacaq" kimi kəskin reaksiyalar da olub. Amma Eldar Mahmudovun gözlənilən həbsi reallaşmayıb. "Sabiq naziri həbsdən qoruyan nədir" sualı da çox müzakirə olunan mövzulardandır. Bu mövzuda da ən müxtəlif versiyalar səslənib. Biriləri Mahmudovun vəzifədə olduğu illərdə topladığı kompromatların onu həbsdən kənar saxladığını, digərləri isə

Eldar Mahmudov 2019-cu ilə səksəkəli adlandı

Bir daha sabiq naziri həbsdən kənar saxlayan mübhəm səbəb haqda...

onu qoruyan əllərin sərhədsiz imkanları sayəsində azadlıqda qala bildiyini söyləyiblər.

Eldar Mahmudovu həbsə almaq üçün kifayət edən son ifadələri isə onun şəriki, biznesinə nəzarət etmiş Sahib Ağayev verib. Ötən ilin dekabrında Sahib Ağayevin olduqca ilginç ifadələri ortaya çıxıb. Üzə çıxan ifadələrdən belə aydın oldu ki, sabiq nazirin həbsdəki şəriki bildiklərini danışmaqla vəziyyətdən çıxmağa çalışır. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində mənimsəmədə ittiham edilərək hakim qarşısına çıxarılan Sahib Ağayev Mahmudov haqda bildiklərini gizlətməyib.

İttihama görə, Sahib Ağayevin rəhbərlik etdiyi şirkət 2015-ci ildə Bakıda keçirilən Avropa Oyunları ərəfəsində Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin sifarişli ilə təhlükəsizliyin təmin edilməsi məqsədilə xüsusi avadanlıqların gətirilməsi və həmin sistemin qurulmasını həyata keçiribmiş. İmzalanmış müqavilə şifirdilə 90 milyon göstərilib. Bu məbləğin 30 milyon manatı Sahib Ağayevin xarici şirkətinin hesabına köçürülüb. Haqqında danışılan

müqavilə Maliyyə Nazirliyi ilə "Main Investment LTD" arasında razılaşdırılıb. 90 milyon MTN-in büdcəsinə yatırılıb. Bu məbləğin 30 milyonu Dominikan Respublikasındakı şirkətlərdən birinin bank hesabına köçürülüb. Oradan isə Eldar Mahmudovun oğlu Anar Mahmudovun Latviyanın paytaxtı Riqqa şəhərindəki şirkətlərindən birinin hesabına köçürülüb. Külli miqdarda mənimsəmədə və vergidən yayınmaqla təqsirləndirilən Sahib Ağayev barəsində olan cinayət işində şahid qismində Eldar Mahmudov da dindirilib. Eldar Mahmudov şahid qismində dindirilərək ondan 30 milyonun hara "yoxa" çıxması soruşulmuşdu. Amma sabiq nazir suallara cavabında bundan xəbərsiz olduğunu deyib. Eldar Mahmudova oğlunun şirkəti və biznesi barədə də sual verilib. Digər suallara olduğu kimi, Eldar Mahmudov bu suala da "bilmirəm" cavabını verib. O, oğlunun Riqqada və digər ölkələrdə bizneslə məşğul olmasından xəbərsiz olduğunu söyləyib. Sahib Ağayev isə istintaqa ifadəsində Anar Mahmudovun bir neçə ofşor şirkətlərinin

olduğunu təsdiqləyib. Lakin şirkətlərin sayı və adları barədə dəqiq məlumatın olmadığını deyib. Sahib Ağayev həmçinin sabiq nazirin oğlunun Bakıda rəhbərlik etdiyi şirkətlər və biznesi haqda da ətraflı danışmış. O, Eldar Mahmudovun adamlarının xarici ölkələrdə kimlər vasitəsilə ofşor şirkətlər açması, necə idarə etməsini də izah edib. Sahib Ağayev həmin ifadəsində Mahmudovlarla bağlı maraqlı məqamları da açıb. Məhkəmə qarşısına çıxarılan şərikinin ifadələri Eldar Mahmudova, onun oğluna hansı perspektivi vəd etməsi haqda ekspertlərin fikirləri haqçalanır. Məsələn, hüquqşünas Əkrəm Həsənov deyir ki, sabiq nazirin şərikinin söylədikləri sənəd-sübutlarla təsdiqlənərsə, Eldar Mahmudov həbs oluna bilər. Əks təqdirdə, onun həbsi mümkündür. Digər ekspertlərsə Eldar Mahmudovun əleyhinə verilmiş ifadələrdən dolayı həbsini mümkünsüz sayırlar. Bildirirlər ki, ortada olan faktlara hüquqi qiymət verilməsi təmin edilərsə, sabiq nazir 2015-ci ildə, komanda üzvlərinin həbsdən bir neçə gün sonra qandallanmalı idi. Bu baş verməyibse, deməli, sabiq nazirin həbs olunmamasının səbəblərini hüquqi müstəvidən kənar axtarmaq lazımdır...

Qeyd edək ki, Eldar Mahmudovun şəriki Sahib Ağayev 2018-ci il yanvarın 17-də Qazaxıstanda saxlanılaraq Azərbaycanı tərk etməsi haqda məlumat verilib. O, Cinayət Məcələsinin 179.3.2-ci (mənimsəmə, külli miqdarda törədildikdə) və 213-cü (vergidən yayınma) maddələri ilə ittiham edilir. O, Eldar Mahmudovun iş ortaqlarından və yaxın adamlarından biri olub.

□ E.HÜSEYNOV,
"Yeni Məsavət"

Təcridxanaya köçürülən blogger haqda rəsmi məlumat
Penitensiar Xidmət: "Mehman Hüseynov aclıq aksiyası keçirmir, səhhəti normaldır"

Həbsdə olan video-blogger Mehman Hüseynovun ona qarşı yeni ittiham irəli sürüldəndən sonra aclıq aksiyasına başlaması barədə məlumat rəsmi təkzib olunub. M.Hüseynovun yaxınları onun 8-ci gündür ki, yeməkdən imtina edərək quru aclıq aksiyası keçirdiyini iddia ediblər.

Penitensiar Xidmətin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Mehman Sadiqov "Qafqazinfo"ya açıqlamasında bu məlumatın doğru olmadığını bildirib: "Mehman Hüseynov qida da, su da qəbul edir. Yaxınları ilə telefon vasitəsilə əlaqə saxlayır. O, aclıq aksiyası keçirmir. Səhhəti də normaldır, qanunla nəzərdə tutulan bütün hüquqlarından tam istifadə edir".

Yanvarın 1-də həbsdə olan blogger Mehman Hüseynovun atası Rafiq Hüseynov oğlu ilə görüşə buraxılmayıb. Bu barədə Rafiq Hüseynovun özü "Turan"a deyib.

"Məni oğlumla görüşə buraxmadılar. Dedilər Mehman təcridxanaya üç gündür gətirilib, karantin keçəndən sonra görüş verəcək. Mehman evə zəng etmişdi. İstə paltarlar və digər əşyalar gətirməyimi xahiş etdi. Oğlumla görüşə buraxmasalar da gətirdiyim paltarları və digər əşyaları qəbul etdilər", ata qeyd edib. O, bloggerin səhhəti ilə bağlı məlumatı olduğunu deyib.

"Təcridxana əməkdaşlarından oğlumun səhhətinin necə olması ilə bağlı soruşdum. Mənə hər hansı məlumat vermədilər. Amma Mehman zəng edəndə səhhətinin ağır olduğunu dedi. O, səhhəti ağırlaşdığı üçün iynə ilə bədənində dərman yeridildiyini bildirdi. Ondən su içməsinə təkrar-təkrar xahiş etdim", Rafiq Hüseynov bildirib.

Vəkillər Şəhla Hübətova və Fuad Ağayev "Amerikanın Səsi"ni Mehman Hüseynovla dekabrın 28-dən sonra görüşlərinin olmadığını bildirib. "Dekabrın 28-dən sonra bayram günləri başlayıb və bu günədək nə telefon vasitəsilə Mehman Hüseynovla əlaqəmiz olub, nə də görüş imkanı olmayıb", vəkil Şəhla Hübətova "Amerikanın Səsi"ni deyib.

Həbsdə olan bloggerə qarşı 2018-ci il dekabrın 26-da yeni cinayət işi başlanılıb. O, 14 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsi əməkdaşına xəsarət yetirməkdə ittiham olunur. Blogger ittihamın yalan və böhtan olduğunu bildirib. Mehman Hüseynov 2017-ci il martın 3-də 2 il azadlıqdan məhrum edilib. O, Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin rəisi Musa Musayevin xüsusi ittiham qaydasında qaldırdığı iddia əsasında cəzalandırılıb - polise böhtan atmaqda təqsirli bilinib.

□ Sevinc TELMANQIZI,
"Yeni Məsavət"

Bayramda Bakını Suriyaya çevirən kimlər oldu - rəsmi qurumlardan açıqlama

"Pirotexniki vasitələr ölkəyə qaçaq yolla gətirilib"

Bakı yeni il gecəsi Suriyanı xatırladırdı. Bir-birini əvəzləyən, hər partlayışda ayaqlar altında yeri lərzəyə gətirən qulaqbatırıcı səs-küy səngimək bilmirdi. Elə bu günün özündə də ara-sıra partapart səsləri eşidilməkdədir. Bayramdan əvvəl rəsmilərin dilindən səslənən pirotexniki vasitələrlə bağlı hökmlü açıqlamalar da artıq eşidilməz olub.

Halbuki Yeni il öncəsi rəsmilər növdən əsli olmayaraq pirotexniki vasitələrin ölkə ərazisinə gətirilməsi və satışının qanunla qadağan olunması haqda ağız dolusu danışdırlar. Yeni ilə bir neçə gün qalmış ölkənin müxtəlif yerlərində, xüsusən də paytaxt Bakıda bu vasitələrin açıq-aşkar satışı o qədər də nəzərə çarpmasa da, dekabrın 31-də hər tində-bucaqda pirotexniki vasitələr satılan piştaxtalar peyda olmuşdu. Yeni il gecəsi isə şəhərin mərkəzindəki

partlayışlar hətta bulvarda düzənənən atəşfəşanlıqı kölgədə qoymuşdu.

BŞİH: "Qadağandır və Bakı şəhərində satışı yolverilməzdir"

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin mətbuat xidmətinin rəhbəri İsrəfil Kərimov "Qaynarinfo"ya açıqlamasında qurumun bu məsələyə münasibətinin birmənalı olaraq mənfi olduğunu bildirib: "Pirotexniki vasitələrin satışına icazə verilməsi Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin səlahiyyətinə aid məsələ deyil. Onu satanlar bu məhsulları qeyri-qanun yollarla gətiriblər. Bakı Şəhər İcra Ha-

kimiyətinin pirotexniki vasitələrlə bağlı bir mövqeyi var: onlar qadağandır və Bakı şəhərində satışı yolverilməzdir. Bu-

nun qarşısını da hüquq-mühafizə orqanları almalıdır. Bakı Şəhər Ticarət Departamenti Yeni il yarmarkaları təşkil etmişdi və həmin yarmarkalarda da yeni ilə aid ləvazimatlar, yolkalar, cürbəcür bəzək əşyaları satılırdı. Orada hər hansı pirotexniki vasitənin satışı yolverilməzdir və buna icazə də verilməyib. Mən özüm də şahidi olmuşam ki, metroların qarşısında səyyar şəkildə pirotexniki vasitələr satılırdı. Buna Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti yox, birbaşa hüquq mühafizə orqanları cavabdehdir. Dənizkənarı bulvarın ərazisində atəşfəşanlıq zamanı olan vəziyyəti hamımız gördük. Buna münasibətimiz çox mənəfidir, hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən bu problem aradan qaldırılmalıdır".

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin əməkdaşı Orxan Mansurzadə "Qaynarinfo"ya açıqlamasında hüquq-mühafizə orqanlarının bu barədə reydlər keçirdiyini de-

yib: "Biz bunun qarşısının alınması məqsədilə keçirilən reydlərlə bağlı gündəlik olaraq məlumat vermişik. Dəqiq deyə bilmərəm, amma bunların satışında müəyyən texniki parametrlər olmalıdır. Onu ekspertlərin biri ilə dəqiqləşdirə bilərsiniz. Eləsi var ki, adi bir partlayışdır. Deyirlər ki, o da yığılırılmaldır, lakin eləsi də var ki, güclü səsəyama qabiliyyətinə malikdir. Dediym kimi, müəyyən texniki göstərici var ki, həmin həddə qədər yəqin ki, satışına icazə verilir. Bəziləri deyir ki, bu qədər vasitə necə gətirilib və s. Bu, bizim işimiz deyil, amma bütün hallarda polis orqanları tərəfindən müvafiq tədbirlər görüldü".

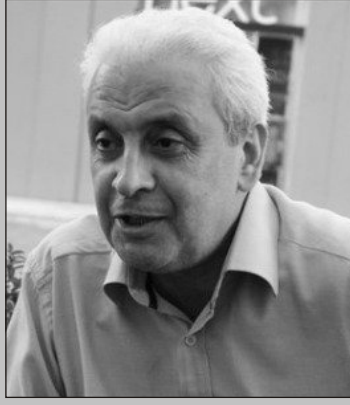
Dövlət Gömrük Komitəsinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Natiq Axundov "Yeni Məsavət"ni əməkdaşına bildirib ki, statistik məlumatları dəqiqləşdirəndən sonra bu haqda rəsmi açıqlama verəcək.

□ E.MƏMMƏDLİYEV,
"Yeni Məsavət"

Qarabağ Komitəsindən “hakimiyyətə dəstək verəcəyik” açıqlaması

“Bu il Qarabağ nəyin bahasına olursa-olsun azad edilməlidir”

Siyasi və ictimai təşkilatların rəhbərlərinin, ziyalıların və ictimaiyyətin digər kəsimlərinin təmsil olunduğu Qarabağ Komitəsi 2019-cu ildə Qarabağa azadlıq tələbini sərbəst şəkildə gündəmə gətirəcəyini özünün cari il üçün fəaliyyət planında qeyd edib. Komitə həmçinin bəyan edib ki, siyasi təşkilat deyil və siyasi mübarizə aparmır.

Bəs Qarabağ Komitəsinin hədəflərində iqtidara Qarabağla bağlı çağırışlar etməklə yanaşı, iqtidarla Qarabağ məsələsində əməkdaşlıq etmək də varmı?

Qarabağ Komitəsinin İşçi Qrupunun üzvü, Qarabağ Azadlıq Təşkilatının sədri Akif Nağı “Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, komitə ilk gündən Qarabağ məsələsində bütün cəmiyyətin, iqtidarla müxalifətin birlikdə hərəkət etməli olduğunu bəyan edib. Qarabağın işğaldan azad olunması üçün iki tərəfin, iki qanadın-xalqla hakimiyyətin birlikdə hərəkət etməsi ən vacib şərtidir: “Bunu iki qanad düsturu, formulu kimi də təqdim edə bilərik. Biz hakimiyyətə təzyiq edirik ki, müharibəni başlasın, başladığı andan isə hakimiyyətə tam dəstək verməyə hazır olduğumuzu bildirmişik. Biz Qarabağ naminə təzyiq və dəstək mövqeyindən çıxış edirik. Azərbaycan yeni ilin ilk günlərindən mənasız danışıqlar və dialoq deyilən prosesdən imtina etməli, düşməne qarşı müharibə variantına başlamalıdır. Bu il Qarabağ nəyin bahasına olursa-olsun azad edilməlidir. Yoxsa xarici işlər naziri deyir ki, bu il müəyyən irəliləyişlər ola bilər. Bu nə deməkdir?! 25 ildən sonra hələ də “müəyyən irəliləyiş”dən danışıq? Bu, biabırılıqdır. Bu mövqedən əl çəkilməli, müharibə qərarı verilməlidir. Ona bütün gücümüzüzlə həm ön cəbhədə, həm də arxa cəbhədə iqtidara tam dəstək verəcəyik. Hakimiyyət tam əmin ola bilər ki, son və tam qələbə üçün biz bütün cəmiyyəti səfərbər etməyə, bütün ola biləcək təhlükə və təxribatların qarşısını almağa çalışacağıq. Bu məsələlərdə hakimiyyətə dəstək verəcəyik”.

A.Nağı onu da qeyd etdi ki, Qarabağ Komitəsi Qarabağ mitinqi keçirmək məsələsini gündəmə saxlayır: “Komitənin 9 yanvar toplantısında xüsusi müzakirələrimiz olacaq, qərar da onda veriləcək. Mitinqin özü və ideyası bizim üçün cəmiyyətin Qarabağın azadlığı tələbi ətrafında səfərbər edilməsi və ayaqda saxlanılmasına yönəlik əsas vasitədir, silahdır. Silahımızı həmişə hazır vəziyyətdə saxlarıq. Yaxın günlərdə digər istiqamətlərdə, Qarabağ qurultayının keçirilməsi, kütləvi imzatoqlama kampaniyasının başlanması, Qarabağa dinc yürüş və sair tədbirlərlə bağlı konkret qərarlarımız olacaq”.

□ Etibar SEYİDAĞA,
“Yeni Müsavat”

Sərdar Cəlaloğlu qalmaqala səbəb olan fotosundan danışdı

“Məsələnin bu qədər böyüməsində bir kampaniya görürəm”

Bu günlərdə ADP sədri Sərdar Cəlaloğlunun İngiltərədə mühacir həyatı yaşayan qardaşı Qurban Məmmədovun “Azerifreedom” kanalında çıxdığı canlı yayımda görünülərdəki araş butulkası diqqəti cəlb edib. Verilişin mövzusu “Din və siyasət” olub. Butulka veriliş gedə-gedə otaqdan götürülüb.

Məlumdur ki, ADP sədri namaz qılır, Qurana təfsir yazır. Məhz bu səbəbdən S.Cəlaloğlunun canlı yayıma qoşulduğu otaqda araş butulkasının olması hər kəsdə təəccüb oyadıb. Partiya sədrinin ünvanına müxtəlif fikirlər səslənir.

Məsələ ilə bağlı onun öz fikirlərini aldıq. S.Cəlaloğlu araş butulkasının yer aldığı otağın ona məxsus olmadığını söylədi: “Canlı yayıma başqa bir şəxsin otağından qoşulmuşam. Orada nəyin olduğunu görməmişəm. Fikir də verməmişəm. Onun üçün də bu barədə bir söz deyə bilmərəm. Otağın mənə aidliyi yoxdur. Bizim internetlə veriliş qoşulmaq imkanlarımız olmadığı üçün xahiş etdim ki, o otaqda mənə şərait yaratsınlar. Həmin otaqda isə tam başqa fəaliyyətlə məşğul olurlar. Canlı yayım vaxtı orada nə butulkanın olmasından, nə də götürülməsindən xəbərim olmayıb.

Sizlər deyəndən sonra mən bunları eşidirəm. Diqqət edən görür ki, canlı yayımda interneti tənzimləyən də tamam başqa bir şəxsdir. Açıq, interneti tənzimləməkdən o qədər də başım çıxmır”.

ADP sədri burada şəxsinə qarşı hər hansı bir təxribatların olmadığını düşündü: “Burada heç bir təxribatdan söhbət gedə bilməz. Çünki həmin otağın məxsus olduğu şəxs və həmin otaqda olanlar bizə yaxın şəxslər olub. Təəssüflər olsun ki, bizim kimi cəmiyyətlərdə insanların hadisələrə baxışları qərəzlidir. Əleyhinə yazılan heç bir məlumatı oxumamışam. İstənilən halda insanların lehinə və əleyhinə yazılar ola bilər. Bu, normal bir haldır. Açıq, bu məsələnin bu qədər böyüməsində bir kampaniya gö-

rürəm, hökumət və özünü müxalifət adlandıran bəzi qüvvələr tərəfindən. Öz silahdaşlarına qarşı belə bir “cihad” kampaniyası təşkil olunub. İstər xilaskar, istərsə də qəhrəman kimi çıxış elə, mütləq səni hədəfə alanlar olacaq. Heç kəs iddia edə bilməz ki, onun fikirlərini hamı qəbul etməlidir. Bu baxımdan şəxsimə qarşı olan fikirləri haradasa normal qəbul edə bilərdim. Amma hər şey bir həddində olmalıdır. Turqut Özalın bir fikri var. O deyirdi ki, liderlər uduqlarını saymalıdır, uduqlarını deyil. Orada mən dinimiz haqqında 3-5 nəfərə nəyisə izah edə bilməmişəm, bu mənim uduşumdur. Bu insan orada necə oturur, əl-qol hərəkətləri necədir, otaqda nələr var və s. kimi şeyləri düşünənlər olacaq. Burada da təəccüb-

lü heç nə yoxdur”.

S.Cəlaloğlu 10 ildir içki içmədiyini bildirdi: “Məndə allergiya var. Bunu dostlarım yaxşı bilir. İçən vaxtlarımda belə 50 qramdan artıq içməmişəm. İçkiyə heç zaman meyilli olmamışam. 10 il olar ki, ümumiyyətlə, içki içmirəm. Bir şeyi anlamıram ki, bizim insanlar nəyi müzakirə edirlər. Canlı yayımda qarşıma o məqsədi qoymuşdum ki, mümkün qədər insanlar Qurani elmi şəkildə dərk etsinlər. Bunun müqabilində insanların mənə qarşı olan iddialarını anlama bilmirəm. Onlar məndən nə istəyirlər? Sərdarın otağında butulka olub, o, gəncliyində belə edib, yaxud belə olub və başqa şeyləri deməyin nə mənası var. Barəmdə deyilən fikirlərin əksəriyyəti qərəzin əlamətidir. İnsanların uğurlarını qısqananlar hər zaman olub, var və bundan sonra da olacaq. Mən siyasətçiyəm və bilirim ki, atdığım hər addım əleyhdarlarımda qıcıq yaradır. Bundan mənə qarşı mənfi rəy yaratmaq üçün cəhdlər edilir. Bunu da normal qəbul edərdim. Əksinə, heç bir reaksiya olmasaydı, o zaman narahat olardım ki, insanlar nə üçün reaksiya vermirlər”.

□ Cavanşir ABBASLI,
“Yeni Müsavat”

ABŞ-ın UNESCO-dan çıxmasının arxasındakı səbəblər

Birinci dəfə SSRİ, ikinci dəfə Fələstin...

2019-cu il yanvarın 1-dən etibarən ABŞ və İsrail rəsmən BMT-nin təhsil, elm və mədəniyyət agentliyi UNESCO-dan çıxıb. Ancaq bu barədə qərar hələ 2017-ci ilin oktyabrında ABŞ hökuməti tərəfindən elan olunub. Tramp administrasiyasının qərarının ardınca İsrail hökuməti də analoji addımı ataraq BMT-nin nüfuzlu qurumundan çıxacağını elan etmişdi.

ABŞ və İsrailin bu addımına səbəb kimi, UNESCO-nun İsraili tənqid edən qərarları və Fələstinin 2011-ci ildə təşkilata üzv kimi qəbul olunması göstərilirdi. Sözügedən qərar isə 2017-ci ildə UNESCO-da keçirilən səsvermədə İsrailin Şərqi Qüdsü işğal etməsi tənqid olunması, qədim yəhudi məbədlərinin Fələstinin

mirası olduğuna dair qətnəmə qəbul etməsindən sonra verilmişdi. Bundan sonra İsrail hökuməti təşkilata etiraz notası göndərmiş, ardınca isə Vaşinqton UNESCO-dan çıxdığını bəyan etmişdi. ABŞ hökuməti UNESCO-da “fundamental islahatlar” tələb edir. İran xarici işlər naziri Cavad Zərif isə Tramp hakimiyyətinin İranla nüvə anlaşması, Şimali Amerika Ticarət Anlaşması, Sakit Okean Əməkdaşlıq Müqaviləsi, həmçinin Paris İqlim Anlaşmasından çıxmasını sadalayaraq Vaşinqtonun çıxmadığı təşkilatın qalmadığını kinayə ilə yazıb.

Məsələ ondadır ki, BMT-nin humanitar qurumu olan UNESCO-da son illərdə İsrail əleyhinə bir sıra qərarlar

qəbul olunub. Bu isə İsraildə və onun dəstəkçisi ABŞ-da narazılıqla qarşılanıb. Maraqlıdır ki, ötən il təşkilatda sədr Mərakeş vətəndaşı, yəhudi əsilli Audrey Azoulaydır. Ancaq yəhudi əsilli sədr də ötən il ABŞ və İsraili təşkilatdan çıxmaq qərarından çəkəndirə bilməyib.

BMT-nin təhsil, elm və mədəniyyət agentliyi UNESCO 1946-cı il noyabrın 4-dən fəaliyyət göstərir. Təşkilatın nizamnaməsi 1945-ci ildə London konfransında qəbul edilib. UNESCO-nun əsas məqsədi irqindən, cinsindən, dilindən və dinindən asılı olmayaraq, təhsil, elm və mədəniyyət sahələrində xalqların əməkdaşlığını genişləndirmək yolu ilə sülhün və təhlükəsizliyin möhkəmlənməsinə

kömək etməkdir.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Nizamnaməsinə uyğun olaraq irqi, cinsi, dil və ya dini mənsubiyyətdən asılı olmayaraq qanunvericilik və ədalət, insanın əsas hüquq və azadlıqlarını təmin etməkdən ibarətdir. Ali orqanın sessiyaları iki ildən bir çağırılan

konfransdır.

Məsələ ondadır ki, 2011-ci ildə UNESCO üzv ölkələrin səsverməsi ilə Fələstin təşkilata üzv qəbul edib. Ancaq bu tarixdən sonra ABŞ hökuməti quruma üzvlük haqqını ödəməyi dayandırıb. Hazırda ABŞ-ın bu quruma 600 milyon dollar

ödəmədiyi borcu qalıb. ABŞ-ın ümumilikdə UNESCO-nun illik 80 milyon dollar ödəməklə təşkilatın büdcəsinin 22 faizini ödəyən ölkə kimi onun saxlanmasında əsas rol olub. İndi isə təşkilat maliyyə sıxıntısı yaşayır.

Yeri gəlmişkən, ABŞ hökumətinin UNESCO ilə bağlı bu qərarı ilk deyil. Bundan 35 il əvvəl 1984-cü ildə prezident Reyqanın hakimiyyəti illərində ABŞ hökuməti UNESCO-dakı üzvlüyünü dayandırıb. Buna səbəb kimi təşkilatın SSRİ-nin maraqlarını müdafiə etməsini göstərmişdi. Vaşinqton UNESCO-ya 2003-cü ildə geri dönmədi.

İndi isə ABŞ və İsrail yenidən bu dəfə Fələstinə görə təşkilatdan ayrılıb. Ancaq bu addım Fələstində sülh yaratmağa çalışan, münaqişəsinin həlli ilə bağlı “yüz ilin planı”nı elan etməyə hazırlaşan Tramp kabineti üçün ağır zərbə ola bilər.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU,
“Yeni Müsavat”

Əslində sabah, yeni yanvarın 4-də azadlığa buraxılacağı gözlənilirdi. Amma əksinə, həbs müddətinin uzadılması ilə, sanki xanımına doğum günü "hədiyyəsi" etdilər.

Başla düşürəm ki, bu insanların dəstəyə ehtiyac var. Ancaq özüm o dəstəyi görmədim. Bunu qaxınc kimi demi-rəm, siz soruşdunuz, söylədim. Biz dəyərləri müdafiə

rünməyim kimisə sevindirə-rin dəstəyə ehtiyac var. Ancaq özüm o dəstəyi görmədim. Bunu qaxınc kimi demi-rəm, siz soruşdunuz, söylədim. Biz dəyərləri müdafiə

Ramin həmişə deyir ki, əsas uşaqdır, dərsləri ilə maraqlan, vaxtını ona ayır. Ramin Hacılı həbsdə də yaxşı

insanın haqsız yerə həbsin-dən gedir.

- Müraciət etdiyiniz rəsmi qurumlardan heç biri sizə cavab vermir?

- Bu 7 ay ərzində müraciət etmədiyimiz orqan qalma-

"Ötən günə gün çatmaz" xiffətinin növbəti qabarması

Xalid KAZIMLI

Son 10-15 ildə ölkəmizdə bir sosioloji dəb var: ilin müəyyən vaxtlarında sovet xiffəti baş qaldırır.

Bu, əsasən may, noyabr və dekabr aylarında baş verir. Dekabrın son günü üzünü bizə tutub Yeni ilin gəldiyini xəbər verəndə sovet nostalgisi kükrəyir.

Adamlar mütləq sovet dövründə keçirilən bayramların təntənəsini, təmtəragını xatırlayır, xiffət çəkirlər, ötən günlərdən danışdıqca danışirlər: "O vaxt ələydi, beləydi..."

Bunu bir qədər təbii qarşılamaq lazımdır. İnsanların xiffət çəkdiyi şey heç də əski sovet-kommunist rejimi deyil, ötüb keçmiş gənclikləridir. Gənc olanda hər şeyin dadı-duzu başqa, rəngi də al-əlvan olur axı.

Ona qalsa, ömrünün ən yaxşı 20 ilini (25-dən 45-ə qədər) Maqadanda həbs düşərgəsində keçirmiş sabiq dustaqlar da görüşəndə bir-birinə deyirmişlər: "Eh, necə də gözəl günlər idi, 45 dərəcə şaxtada Kolımdan Maqadana etap edilməyimiz yadımdadır..."

Ancaq artıq "uzaq keçmiş" adlandırıla biləcəyimiz (30-35 il artıq çox da yaxın tarix deyil) o günlər retuşlanıb, romantikləşdirilib, "dünyanın düz vaxtı", "hər şeyin gözəl olduğu dövr" kimi təqdim ediləndə o zamanları görməyən gənc nəslin qafası qarışıq, onlarda fərqli bir siyasi-ideoloji düşüncə formalaşır.

Yalan nəyə lazım? Sovet rejiminin qılıncının dalı da, qabağı da kəsən çağlar əslində qələmə verildiyi kimi, gözəl, parlaq dövrlər deyildi.

O zaman da ayrı-seçkiliklər vardı, raykomların, prokurorların, rəislərin övladları böyük pul-para gücünə ən yaxşı universitetlərə qəbul edilirdilər, Moskvada, Leninqradda kefedə-ədə oxuyurdular, qayıdıb gəlir, ən yaxşı vəzifələrdə işləyirdilər. Kasıbın balası illərlə işsiz qalırdı.

Düzdür, böyük vəzifəli evlər tikdirə, özlərinə şəxsi avtomobil qarajı düzəldə bilmirdilər, amma hamısının bəs qədər pul-parası vardı, ən bahalı, defisit geyimləri geyir, ən yaxşı, delikates qidalara yeyirdilər.

Hər övladlar mövzusu indinin söhbəti deyil ki. Sovet dövrünün hərnlərini görüydünüz. İndi heç olmasa onların hərnlərindən, qudurğanlıqından mediada, sosial şəbəkədə nəse yazılır, sovet dönəmində bu, mümkün deyildi. Məsələn, bir dəfə küçədə yolu keçən qeşəng qızlara baxan bir vəzifəli şəxsin oğlu dayanacaqda avtobus gözləyən 3 fəhləni divara yapışdırıb və hadisə yerindən qaçıb. Onun vəzifəli atasının bir zəngi ilə həmin iş yat-yut edilib, sənədləşdiriblər ki, maşın bir saat öncə qaçırılıbmış və qəzanı da həmin avtomobil oğrusu törədib.

İndi yarmarkalar, mağazalar ucuz-ucuz geyimlərlə təpili-tıxlıdır. Sovet dövründə ən keyfiyyətsiz malları belə tapmaq olmurdu, kimin dost-tanışının, qohum-əqrəbasının yolu Moskvaya, Leninqrada düşürdü, orada ayaqqabı, paltó, köynək, kostyum alıb gətirirdi. Ya da bütün bunları alverçilərdən 3-7 qat bahasına almalyıdıq. Məsələn, adi cins şalvar (hazırkı qiyməti 20-30 manat) o zamanlar 250 manat idi, Yuqoslaviyada, Finlandiyada istehsal olunmuş kostyumlar 500 manatdan başlayırdı. Mühəndis, müəllim 150-200 manat, fəhlələr isə əsasən 75-100 manat maaş (bəzi sahələr istisna) alırdılar.

Ərzağa gələk. Elə bir qıtlıq hökm sürürdü ki, indi elə bir şey olsa, millət ya qırılıb gedər, ya da dünyanı dağıdır. Böyük yağ-pendir zavodunun fəaliyyət göstərdiyi varlı rayonun əhalisi toy edəndə yağ gedib Gürcüstandan, ya da Ermənistan-dan alıb gətirirdi. Aylarla qənd, şəkər tozu tapılmırdı.

Geniş yayılmış bir fikir var ki, sovet dövründə haqq-ədalət vardı, şikayətə-zada baxırdılar. Əfsanə söhbətdir. Hər gün Moskvaya bir neçə ton şikayət məktubu gedirdisə, o necə ədalətli quruluş imiş? Ədalətli ölkədə bu qədər şikayət edən, Kremləndən mədət uman olardı?

Bir ara doğrudan da israrlı olanda, məktubun ünvanına çatması barədə bir çamadan dolusu bildiriş toplayandan sonra doğrudan da şikayətə baxan olurdu, amma son illərdə mində bir şikayətə baxırdılar.

On minlərlə insan Azərbaycanın Astarasından keçib İran Astarasındakı, bəridəki Culfadan aşib İran Çulfasındakı qohumlarını görmədən ölüb getdilər. Arazi o taya keçmək, Səderəkdən Türkiyəyə adlamaq üçün Moskva icazə verməliydə və vermirdi. Nəticədə xalqımız dünyada bizim kimi olan, bizim kimi danışan xalqların mövcudluğundan bixəbər qalmışdı.

Söz yox, sovet dövrünün örnək götürüləsi cəhətləri də vardı - təhsil, səhiyyə və s. Hətta gənclərin Rusiyanın uzaq guşələrinə aparılıb işlə, evlə təmin edilməsini də müsbət hal kimi qeyd etmək olar (hərçənd bu, rusifikasiya siyasətinin tərkib hissəsiydi). Dürüst, prinsiplial kommunist rəhbərlər də vardı.

Onunla da razılaşmaq olar ki, bir çox şeylər indi daha pisdir.

Bununla belə, sovet dövrü heç öyüləsi, xiffəti çəkilişi vaxtlar deyildi. Biz irəliyə baxmalıyıq. Bu günə də qane olmalıyıq, daha yaxşı, daha mükəmməl bir dövrün yetişdirməliyik. Dönüb-dönüb geriye boylanmağın faydası yoxdur.

"Söhbət Ramin Hacılıdan gedir, hansısa quldurdan yox"

Aysel Əlizadə: "İctimai fiqur olan məhbusların ailələrinə dəstək verməyə çalışmışam, ancaq özüm o dəstəyi görməmişəm"

"Azərbaycan Avropa Hərəkəti"nin prezidenti Ramin Hacılının həbs müddətinin növbəti dəfə uzadıldığı tarixdə həyat yoldaşı, yazıçı Aysel Əlizadənin doğum günü idi.

İlk dəfə olaraq Yeni ili və doğum gününü məhbus ailəsi kimi keçirən Aysel xanım "Yeni Müsavat"a bu durumun maddi və psixoloji çətinliklərindən danışdı:

- Çox ağırdı... (kövrəlir - E.S). Raminin həbsi 4-cü dəfə uzadıldı. Sabah (bu gün) ona qoyulan sanksiyanın sonuncu günü idi, həbsdən çıxmalıydı. Bu günə (dünən) məhkəmə saldı-lar. Tam qanunsuz və özbaşına istintaq prosesi gedir. Əslində istintaq getmir. Çünki vəkil məhkəmədə istintaqa dair hansı işlərin aparıldığını tələb edir. Orta-da heç nə yoxdu. Onu, sadəcə, həbsdə saxlayırlar. İkinci tərəfdən, istintaq Ramin bəy həbsdə olmadan da gedə bilər, bu belə olmalıdır.

Dörd dəfə həbs müddətinin uzadılması nə deməkdir? Hansı cinayətdən söhbət gedir? Hətta cinayət olsa da, belə bir fakt yoxdur, prezidentin sərəncamı da var, yüngül cinayətlərə görə həbs-qətimkan tədbiri seçilməsin. Heç kim vecinə almır. Cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi ilə bağlı konkret maddə var. Ümumi-likdə belə ifadə edək: "Hər şeyə görə adamları tutub həbsə salmaq olmaz" deməkdi. Amma biz başqa məhkəmə və cəza prosesi görürük.

- Sizə bir məhbus ailəsi kimi dəstək olanlar varmı, digər məhbus ailələri ilə əlaqə saxlayırsınız?

- Mən həmişə mesajla-rımla, yazılarla məhbus ailələrinə dəstək olmuşam. Bu, vətəndaş borcumdur. İctimai fiqur olan məhbusların ailələrinə, özlərinə dəstək verməyə çalışmışam.

edirik, şəxsləri deyil. O adamları heç tanıyıram. Amma müdafiə eləmişəm. Şəxsi baxımdan xoşuma gəlməyə-ni də olub, amma vətəndaş kimi dəstək vermişəm.

Üstəlik, söhbət Ramin Hacılıdan gedir, hansısa quldurdan yox. Onu içəridə haqsız və ədalətsiz şəkildə saxlayırlar.

- Hüquqi prosedür necə gedir?

- Hazırda vəkil dostlarımız var, onlar çalışırlar ki, bu işin qondarma olduğunu isbatlasınlar. Mən bütün orqanlara yazmışam, heç bir reaksiya verməyiblər.

"Ramin həbsdə də yaxşı həyat yoldaşdır"

- Dolanışuq, maddi baxımdan üzlaşdiyiniz çətinlikləri necə üstələyirsiniz?

- Evin qazanc gətirəni Ramin Hacılı idi. Mənim də etdiyim tərcümələrdən, yazı-larımdan gələn qonorar mü-əyyən dəstək olub. Yenə də problem deyil, öhdəsindən gəlmişik, gəlirik. Dostlarım, əzizlərim yanımdadı. Ramin həbs olunanda mənə konkret dedi, kimsənin qəbu-luna getmə, mənə görə xahiş etmə, zəif görünmə, vəssalam. Amma əlimi-qolumu sallayıb otura da bilməzdim. Bir neçə qəbulda oldum, hər yere şikayətlər yazdım. Amma özümü zəif göstərib kimi-sə sevindirmədim. Zəif gö-

həyat yoldaşdır. O, özü ilə məşğul olmur, yalnız bizdən dolayı narahatlıq keçirir.

"Məndən hay-küy gözləyən adamlar var ki..."

- Belə vəziyyətdə yaradıcılıqla məşğul olmaq mümkündürmü?

- Bu il şeirlər kitabım çap olunacaq. Bir kitabım Türki-yədə çap ediləcək. Daha iki kitabım artıq hazırdır, nəşriy-ata hələ təqdim etməmişəm.

Müəyyən planlarım var. Saytımla məşğul olmağa gü-cüm çatmadı, çox gərgin idim. Səhhətimdə ciddi problemlər yaranıb. Buna baxmayaraq, "İmza günü" də keçirdim. Bütün bunlar da dostların, mənə sevgisi, saygısı olanların təşəbbüsü ilə oldu. Onlardan çoxlu dəstək gördüm, mənə tək qoy-madılar.

Raminlə tanımadığım dostları maraqlanırlar. Elə bir situasiyadır ki, adam bilmir nə desin. Mən həmişə etik qaydaları gözləmişəm, saç-baş yolmaq tərəfdarı deyiləm. Ona görə də məndən hay-küy gözləyənləri bir az çətin anlayıram. Təbii, insanın bir hədd nöqtəsi var, onu keçəndə partlaya bilər. Bundan sonra necə davrana-cam, nə deyəcəyəm, bilmirəm.

Söhbət mənə qiymətli bir

yıb. Arabir cavab yazırlar. Məsələn, aylar öncəki məktubun cavabını təzə göndə-riblər.

O baxımdan gediş göstə-rir ki, mütləq mənada iş Avro-pa Məhkəməsinə gedəcək. Raminin 35 yaşı bitir, şəxsi-yət vəsiqəsinin dəyişdirilmə-sinə belə şərait yaradılmır. Ailəsinə notariat qaydada etibarnamə verilməsinə icazə vermirlər. Yeddi aydır telefonları əsas götürilmədən müstəntiqdədir, qayıtmır. Tam özbaşınalıq.

"Ramin insanlara kömək etməyinin cəzasını çəkir"

- Hər halda, günün birində Ra-min Hacılı azadlığa çıxacaq, ondan sonra ölkədən getməyi düşünürsünüz mü?

- Bütün bu cəhdlər bizim kimi adamları ölkədən çıxar-mağa yönəlib. Amma bu komfortu onlara vermərik.

- Yazı adamının yaradıcılığına bu hadisələr necə təsir edir?

- Bir az təkpi gücün, da-yanıqlığın artır. Bəzi şeyləri anında yaza bilməsən də, ruhsal durumun buna imkan verməyə də, zamanı gələ-cək, onların hamısı yazıla-caq.

Mən bir yazıçı kimi hüquq sisteminin dibə çöküşü necə ola bilər, onu gördüm. Dünya yazıçılarının əsərlərində belə detallar, mövzular çoxdu.

Raminin həbsi və 7 ayda gördüklərim mənə yazıçı kimi yeni mövzular səhifəsi açdı. Ölkədə hüquq sisteminin nə qədər bərhad olduğunu gö-r-düm. Bu sistemin insanların taleyinə necə təsir etdiyinə şahid oldum. Tək Ramin deyil, hazırda həbsdə nə qədər şər-lənmiş, günahsız insan var.

Hətta yazıb-oxuya bilmə-yenlər var ki, Ramin onlara kömək edir, ərizələrini yazır, orada da köməyini əsirgə-mir. Elə bu gün bir az da in-sanlara kömək etməyinin cə-zasını çəkir.

Emil SALAMOĞLU, "Yeni Müsavat"

Əslində sabah, yeni yanvarın 4-də azadlığa buraxılacağı gözlənilirdi. Amma əksinə, həbs müddətinin uzadılması ilə, sanki xanımına doğum günü "hədiyyəsi" etdilər.

Başla düşürəm ki, bu insanların dəstəyə ehtiyac var. Ancaq özüm o dəstəyi görmədim. Bunu qaxınc kimi demirəm, siz soruşdunuz, söylədim. Biz dəyərləri müdafiə

rünməyim kimisə sevindirirəm cəksə...

Ramin həmişə deyir ki, əsas uşaqdır, dərsləri ilə maraqlan, vaxtını ona ayır. Ramin Hacılı həbsdə də yaxşı

insanın haqsız yerə həbsindən gedir.

- Müraciət etdiyiniz rəsmi qurumlardan heç biri sizə cavab vermir?

- Bu 7 ay ərzində müraciət etmədiyimiz orqan qalmaq

"Ötən günə gün çatmaz" xiffətinin növbəti qabarması

Xalid KAZIMLI

Son 10-15 ildə ölkəmizdə bir sosioloji dəb var: ilin müəyyən vaxtlarında sovet xiffəti baş qaldırır.

Bu, əsasən may, noyabr və dekabr aylarında baş verir. Dekabrın son günü üzünü bizə tutub Yeni ilin gəldiyini xəbər verəndə sovet nostalgisi kükrəyir.

Adamlar mütləq sovet dövründə keçirilən bayramların təntənəsini, təmtərağını xatırlayır, xiffət çəkirlər, ötən günlərdən danışdıqca danışirlər: "O vaxt eləydi, beləydi..."

Bunu bir qədər təbii qarşılamaq lazımdır. İnsanların xiffət çəkdiyi şey heç də əski sovet-kommunist rejimi deyil, ötüb keçmiş gənclikləridir. Gənc olanda hər şeyin dadı-duzu başqa, rəngi də al-əlvan olur axı.

Ona qalsa, ömrünün ən yaxşı 20 ilini (25-dən 45-ə qədər) Maqadanda həbs düşərgəsində keçirmiş sabiq dustaqlar da görüşəndə bir-birinə deyirmişlər: "Eh, necə də gözəl günlər idi, 45 dərəcə şaxtada Kolımdan Maqadana etap edilməyimiz yadımdadır..."

Ancaq artıq "uzaq keçmiş" adlandırılacaq (30-35 il artıq çox da yaxın tarix deyil) o günlər retuşlanıb, romantikləşdirilib, "dünyanın düz vaxtı", "hər şeyin gözəl olduğu dövr" kimi təqdim ediləndə o zamanları görməyən gənc nəslin qafası qarışıq, onlarda fərqli bir siyasi-ideoloji düşüncə formalaşır.

Yalan nəyə lazım? Sovet rejiminin qılıncının dalı da, qabağı da kəsən çağlar əslində qələmə verildiyi kimi, gözəl, parlaq dövrlər deyildi.

O zaman da ayrı-seçkiliklər vardı, raykomların, prokurorların, rəislərin övladları böyük pul-para gücünə ən yaxşı universitetlərə qəbul edilirdilər, Moskvada, Leninqradda kefedə-edə oxuyurdular, qayıdıb gəlir, ən yaxşı vəzifələrdə işləyirdilər. Kasıbın balası illərlə işsiz qalırdı.

Düzdür, böyük vəzifəli evlər tikdirə, özlərinə şəxsi avtomobil qarağı düzəldə bilmirdilər, amma hamısının bəs qədər pul-parası vardı, ən bahalı, defisit geyimləri geyir, ən yaxşı, delikates qidalara yeyirdilər.

Hər övladlar mövzusu indinin söhbəti deyil ki. Sovet dövrünün hərnlərini görüydünüz. İndi heç olmasa onların hərnlərindən, qudurğanlıqından mediada, sosial şəbəkədə nəse yazılır, sovet dönəmində bu, mümkün deyildi. Məsələn, bir dəfə küçədə yolu keçən qeşəng qızlara baxan bir vəzifəli şəxsin oğlu dayanacaqda avtobus gözləyən 3 fəhləni divara yapışdırıb və hadisə yerindən qaçıb. Onun vəzifəli atasının bir zəngi ilə həmin iş yat-yut edilib, sənədləşdiriblər ki, maşın bir saat öncə qaçırılmış və qəzanı da həmin avtomobil oğrusu törədib.

İndi yarmarkalar, mağazalar ucuz-ucuz geyimlərlə təpili-tıxlıdır. Sovet dövründə ən keyfiyyətsiz malları belə tapmaq olmurdu, kimin dost-tanışının, qohum-əqrəbasının yolu Moskvaya, Leninqrada düşürdü, orada ayaqqabı, paltó, köynək, kostyum alıb gətirirdi. Ya da bütün bunları alverçilərdən 3-7 qat bahasına almalyıdıq. Məsələn, adi cins şalvar (hazırkı qiyməti 20-30 manat) o zamanlar 250 manat idi, Yuqoslaviyada, Finlandiyada istehsal olunmuş kostyumlar 500 manatdan başlayırdı. Mühəndis, müəllim 150-200 manat, fəhlələr isə əsasən 75-100 manat maaş (bəzi sahələr istisna) alırdılar.

Ərzağa gələk. Elə bir qıtlıq hökm sürürdü ki, indi elə bir şey olsa, millət ya qırılıb gedər, ya da dünyanı dağıdır. Böyük yağ-pendir zavodunun fəaliyyət göstərdiyi varlı rayonun əhalisi toy edəndə yağ gedib Gürcüstandan, ya da Ermənistan-dan alıb gətirirdi. Aylarla qənd, şəkər tozu tapılmırdı.

Geniş yayılmış bir fikir var ki, sovet dövründə haqq-ədalət vardı, şikayətə-zada baxırdılar. Əfsanə söhbətdir. Hər gün Moskvaya bir neçə ton şikayət məktubu gedirdisə, o necə ədalətli quruluş imiş? Ədalətli ölkədə bu qədər şikayət edən, Kremləndən mədət uman olardı?

Bir ara doğrudan da israrlı olanda, məktubun ünvanına çatması barədə bir çamadan dolusu bildiriş toplayandan sonra doğrudan da şikayətə baxan olurdu, amma son illərdə mində bir şikayətə baxırdılar.

On minlərlə insan Azərbaycanın Astarasından keçib İran Astarasındakı, bəridəki Culfadan aşib İran Çulfasındakı qohumlarını görmədən ölüb getdilər. Arazi o taya keçmək, Səderəkdən Türkiyəyə adlamaq üçün Moskva icazə verməliydə və vermirdi. Nəticədə xalqımız dünyada bizim kimi olan, bizim kimi danışan xalqların mövcudluğundan bixəbər qalmışdı.

Söz yox, sovet dövrünün örnək götürüləsi cəhətləri də vardı - təhsil, səhiyyə və s. Hətta gənclərin Rusiyanın uzaq guşələrinə aparılıb işlə, evlə təmin edilməsini də müsbət hal kimi qeyd etmək olar (hərçənd bu, rusifikasiya siyasətinin tərkib hissəsiydi). Dürüst, prinsipli kommunist rəhbərlər də vardı.

Onunla da razılaşmaq olar ki, bir çox şeylər indi daha pisdir.

Bununla belə, sovet dövrü heç öyüləsi, xiffəti çəkiləsi vaxtlar deyildi. Biz irəliyə baxmalıyıq. Bu günə də qane olmalıyıq, daha yaxşı, daha mükəmməl bir dövrün yetişdirməliyik. Dönüb-dönüb geriye boylanmağın faydası yoxdur.

"Söhbət Ramin Hacılıdan gedir, hansısa quldurdan yox"

Aysel Əlizadə: "İctimai fiqur olan məhbusların ailələrinə dəstək verməyə çalışmışam, ancaq özüm o dəstəyi görməmişəm"

"Azərbaycan Avropa Hərəkəti"nin prezidenti Ramin Hacılınin həbs müddətinin növbəti dəfə uzadıldığı tarixdə həyat yoldaşı, yazıçı Aysel Əlizadənin doğum günü idi.

İlk dəfə olaraq Yeni ili və doğum gününü məhbus ailəsi kimi keçirən Aysel xanım "Yeni Müsavat"a bu durumun maddi və psixoloji çətinliklərindən danışdı.

- Çox ağırdı... (kövrəlir - E.S). Raminin həbsi 4-cü dəfə uzadıldı. Sabah (bu gün) ona qoyulan sanksiyanın sonuncu günü idi, həbsdən çıxmalıydı. Bu günə (dünən) məhkəmə saldırlar. Tam qanunsuz və özbaşına istintaq prosesi gedir. Əslində istintaq getmir. Çünki vəkil məhkəmədə istintaqa dair hansı işlərin aparıldığını tələb edir. Orta-da heç nə yoxdu. Onu, sadəcə, həbsdə saxlayırlar. İkinci tərəfdən, istintaq Ramin bəy həbsdə olmadan da gedə bilər, bu belə olmalıdır.

Dörd dəfə həbs müddətinin uzadılması nə deməkdir? Hansı cinayətdən söhbət gedir? Hətta cinayət olsa da, belə bir fakt yoxdur, prezidentin sərəncamı da var, yüngül cinayətlərə görə həbs-qətimkan tədbiri seçilməsin. Heç kim vecinə almır. Cəza siyasətinin humanistləşdirilməsi ilə bağlı konkret maddə var. Ümumilikdə belə ifadə edək: "Hər şeyə görə adamları tutub həbsə salmaq olmaz" deməkdi. Amma biz başqa məhkəmə və cəza prosesi görürük.

- Sizə bir məhbus ailəsi kimi dəstək olanlar varmı, digər məhbus ailələri ilə əlaqə saxlayırsınız?

- Mən həmişə mesajlarla, yazılarla məhbus ailələrinə dəstək olmuşam. Bu, vətəndaş borcudur. İctimai fiqur olan məhbusların ailələrinə, özlərinə dəstək verməyə çalışmışam.

edirik, şəxsləri deyil. O adamları heç tanıyıram. Amma müdafiə eləmişəm. Şəxsi baxımdan xoşuma gəlməyənini də olub, amma vətəndaş kimi dəstək vermişəm.

Üstəlik, söhbət Ramin Hacılıdan gedir, hansısa quldurdan yox. Onu içəridə haqsız və ədalətsiz şəkildə saxlayırlar.

- Hüquqi prosedür necə gedir?

- Hazırda vəkil dostlarımız var, onlar çalışırlar ki, bu işin qondarma olduğunu isbatlasınlar. Mən bütün orqanlara yazmışam, heç bir reaksiya verməyiblər.

"Ramin həbsdə də yaxşı həyat yoldaşdır"

- Dolanışuq, maddi baxımdan üzlaşdiyiniz çətinlikləri necə üstələyirsiniz?

- Evin qazanc gətirəni Ramin Hacılı idi. Mənim də etdiyim tərcümələrdən, yazılarımdan gələn qonorar müəyyən dəstək olub. Yenə də problem deyil, öhdəsindən gəlmişik, gəlirik. Dostlarım, əzizlərim yanımdadı. Ramin həbs olunanda mənə konkret dedi, kimsənin qəbuluna getmə, mənə görə xahiş etmə, zəif görünmə, vəssalam. Amma əlimi-qolumu sallayıb otura da bilməzdim. Bir neçə qəbulda oldum, hər yere şikayətlər yazdım. Amma özümü zəif göstərib kimsə sevindirmədim. Zəif gö-

həyat yoldaşdır. O, özü ilə məşğul olmur, yalnız bizdən dolayı narahatlıq keçirir.

"Məndən hay-küy gözləyən adamlar var ki..."

- Belə vəziyyətdə yaradıcılıqla məşğul olmaq mümkündürmü?

- Bu il şeirlər kitabım çap olunacaq. Bir kitabım Türkiyədə çap ediləcək. Daha iki kitabım artıq hazırdır, nəşriyətə hələ təqdim etməmişəm.

Müəyyən planlarım var. Saytımla məşğul olmağa gücüm çatmadı, çox gərgin idim. Səhhətimdə ciddi problemlər yaranıb. Buna baxmayaraq, "İmza günü" də keçirdim. Bütün bunlar da dostların, mənə sevgisi, saygısı olanların təşəbbüsü ilə oldu. Onlardan çoxlu dəstək gördüm, məni tək qoymadılar.

Raminlə tanımadığım dostları maraqlanırlar. Elə bir situasiyadır ki, adam bilmir nə desin. Mən həmişə etik qaydaları gözləmişəm, saç-baş yolmaq tərəfdarı deyiləm. Ona görə də məndən hay-küy gözləyənləri bir az çətin anlayıram. Təbii, insanın bir hədd nöqtəsi var, onu keçəndə partlaya bilər. Bundan sonra necə davranacam, nə deyəcəyəm, bilmirəm.

Söhbət mənə qiymətli bir

yıb. Arabir cavab yazırlar. Məsələn, aylar öncəki məktubun cavabını təzə göndəriblər.

O baxımdan gediş göstərir ki, mütləq mənada iş Avropa Məhkəməsinə gedəcək. Raminin 35 yaşı bitir, şəxsiyyət vəsiqəsinin dəyişdirilməsinə belə şərait yaradılmır. Ailəsinə notariat qaydada etibarnamə verilməsinə icazə vermirlər. Yeddi aydır telefonları əsas götürülmədən müstəntiqdədir, qayıtmır. Tam özbaşınalıq.

"Ramin insanlara kömək etməyinin cəzasını çəkir"

- Hər halda, günün birində Ramin Hacılı azadlığa çıxacaq, ondan sonra ölkədən getməyi düşünürsünüz mü?

- Bütün bu cəhdlər bizim kimi adamları ölkədən çıxarmağa yönəlib. Amma bu komfortu onlara vermərik.

- Yazı adamının yaradıcılığına bu hadisələr necə təsir edir?

- Bir az təkpi gücün, dayanıqlığın artır. Bəzi şeyləri anında yazma bilməsən də, ruhsal durumun buna imkan verməyə də, zamanı gələcək, onların hamısı yazılacaq.

Mən bir yazıçı kimi hüquq sisteminin dibə çöküşü necə ola bilər, onu gördüm. Dünya yazıçılarının əsərlərində belə detallar, mövzular çoxdu.

Raminin həbsi və 7 ayda gördüklərim mənə yazıçı kimi yeni mövzular səhifəsi açdı. Ölkədə hüquq sisteminin nə qədər bərhad olduğunu gördüm. Bu sistemin insanların taleyinə necə təsir etdiyinə şahid oldum. Tək Ramin deyil, hazırda həbsdə nə qədər şərhlənmiş, günahsız insan var.

Hətta yazıb-oxuya bilməyənlər var ki, Ramin onlara kömək edir, ərizələrini yazır, orada da köməyini əsirgəmir. Elə bu gün bir az da insanlara kömək etməyinin cəzasını çəkir.

Emil SALAMOĞLU, "Yeni Müsavat"

2018-ci ilin son iki ayı müxalifət düşərgəsində canlanma, hərəkatlaşma meyilləri ilə müşahidə olundu. Məsələn, Azərbaycan Milliyyətçi Demokrat Partiyasının lideri İsgəndər Həmidov müxalif mövqei icimai, siyasi təşkilatların, şəxslərin zirvə toplantısı təşəbbüsü ilə çıxış etdi və dekabrın son həftəsində təşəbbüs reallaşdı.

KXCP qərargahında zirvə toplantısı keçirildi. Toplantıda prosesin davam etdirilməsi üçün xüsusi İşçi Qrupu yaradıldı. Daha bir təşəbbüs isə AXCP sədri Əli Kərimli tərəfindən irəli sürülmüşdü. Noyabrın 17-də qısa, müddətli həbsdən çıxdıqdan sonra Əli Kərimlinin tanınmış müxalifetçilərlə görüşlərə başladığı və yeni birlik yaratmağa çalışdığı barədə xəbərlər yayılmışdı. Lakin aradan xeyli vaxt keçməsinə baxmayaraq, İsgəndər Həmidovun təşəbbüsündən fərqli olaraq Əli Kərimlinin təşəbbüsünün hansı nəticəyə vaxtı barədə heç bir məlumat yoxdur.

İsgəndər Həmidov "Yeni Müsavat"a bu barədə açıqlamasında bildirdi ki, son iki ayda Əli Kərimli ilə 3-4 dəfə görüşüb: "Birinci görüşdə Əli Kərimlini dəyirmi masaya dəvət elədim. Əli Kərimli dedi ki, düşünürük. Sonra isə açıqlama verdi ki, AXCP orada iştirak eləmir, amma dəstəkləyir. Mənim səhhətimdə problem yarananda Əli Kərimli mənimlə görüşdü. Lakin hansısa birlik ideyasının olduğu haqqında mənimlə söhbət eləməyib. Sadəcə, deyib ki, gələcəkdə birlik ola bilər. Amma konkret nə zamanın nəzərdə tutulduğunu bilmirəm. Yeni məsələ bu cür olub. Əli Kərimlinin başqa kimlərlə danışıqlar apar-

dığını eşitmişəm. Eşitdim ki, Müsavatla, REAL-la danışıqlar aparıb. Nəticəsinin necə olduğu barədə məlumat yoxdur. Sadəcə, kluarlarda gedən söhbətə görə hələ ki AXCP-nin Müsavat və REAL-la danışıqları nəticə vermir. Hər bir halda birlik istiqamətində olan bütün təşəbbüslərə müsbət yanaşırım. Birlik yaranması üçün bütün partiya ambisiyalarını və şəxsi ambisiyalarını kənara qoymaq zəruridir. Necə ki, bizim elan edəcəyimiz hərəkatda olan partiyalar bunu ilk toplantıda etdilər".

İsgəndər Həmidov onu da qeyd etdi ki, yanvarın 5-də saat 12-də ADP sədri Sərdar Cəlalovun kabinetində müxalifətin zirvə toplantısında yaradılmış İşçi Qrupunun iclası keçiriləcək. İşçi Qrupu bir neçə məsələni müzakirə edəcək: "Birinci məsələ hərəkatın adı, ikinci məsələ bəyanatların hazırlanması, üçüncü məsələ hərəkatın rəsmi elan olunma tarixi-təsis konfransının təyini, dördüncü məsələ yeni müraciət edən üç partiyanın təmsilçilərini İşçi Qrupuna daxil etməkdir.

Hərəkatın adı ilə bağlı müxtəlif təkliflər var. Məsələn, Azərbaycan Naminə Hərəkat adlandırılması təklifi var. Başqa bir variantda isə Azərbaycan və Qarabağ naminə Hərəkat adlandırılmasıdır. Başqa bir təklif-

Müxalifət 5 yanvarda hərəkat

elan etməyə hazırlaşır

İsgəndər Həmidov: "Hərəkatın adı ilə bağlı müxtəlif təkliflər var"

də Demokratiya Uğrunda Hərəkat nəzərdə tutulur. Hər bir hal-

da hərəkat olması heç bir şübhə doğurmur. Hərəkatın adı yan-

vann 5-də elan olunacaq. Şəxsi təklifim nəzərə alınsa, hərəka-

tin təsis konfransı yanvarın 26-da olacaq.

İşçi Qrupunda hazırda 23 partiya var. Sosial Ədalət Partiyası, Azad Azərbaycan Partiyası və Millətçi Hərəkat Partiyası da müraciət edib. Yəqin onlar da qəbul ediləcək və 26 partiya olacaq. Sənədləri hazırlamaq üçün isə başqa bir qrup yaradılacaq".

İ.Həmidovun sözlərinə görə, Qarabağ Komitəsi ilə yeni yaradılacaq hərəkatın fərqi ondan ibarətdir ki, Qarabağ Komitəsi siyasi təşkilat deyil. Yeni yaradılacaq hərəkat isə sırf siyasi qurum olacaq.

Müsavat Partiyası və AXCP-nin yeni yaradılacaq hərəkatda təmsil olunub-olunmayacağına gəlincə, İ.Həmidov dedi ki, onlarla bu barədə hazırda danışıq aparılır: "Biz onları özümüzə rəqib yox, müttəfiq görürük. Hazırda danışıqlar olmasa da yəqin ki, gələcəkdə bir yerdə olacağıq. Onlar gəlib hərəkatda tam bərabər-hüquqlu iştirakçıya çevrilə bilərlər. Nə vaxt istəsələr gələ bilərlər. Çünki Azərbaycan naminə biz bir yerdə olmalıyıq. İndi onlar mübarizənin bir yolunu görürlər, biz isə mübarizəni bir yerdə aparmağı düzgün hesab edirik".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Hüquqşünas "söyüş müxalifəti"ni cəzalandırmağın yollarını açıqladı

Əliməmməd Nuriyev: "Avropada məskunlaşmış bir qrup adam mütəşəkkil cinayətkar dəstəyə çevrilib"

Avropada bəzi azərbaycanlı mühacirlərdən ibarət formalaşan "söyüş müxalifəti"nin fəaliyyəti dözülməz həddə çatıb. Azərbaycan dövlətinə rəhbərlik edən şəxsləri hədəfə olan bu insanlar konkret olaraq bəzi məmurları Avropanın hansı ölkəsində görsələr, öldürəcəkləri ilə hədələyirlər. Bunu sosial şəbəkələrdə etdikləri canlı yayımlarda açıq şəkildə bildirirlər.

Artıq "söyüş müxalifəti" ilə bağlı ciddi addımlar atılmağa başlayıb. Son olaraq, Fransada məskunlaşan mühacir Vidadi İsgəndərliyə qarşı petisiyanın başladılması buna misaldır. Azərbaycan dövlətçiliyini gözədən salan bu müxalifətlə bağlı əlavə hansı tədbirlərin görülməsi ilə bağlı fərqli mövqelər var.

Hüquqşünas Əliməmməd Nuriyev "Yeni Müsavat"da məsələyə bu cür şərh verdi: "Təəssüf ki, Avropadakı "söyüş müxalifəti" günü-gündən fəaliyyətini genişləndirir. Təkcə ayrı-ayrı şəxsləri, onların ailələrini təhqir etmətlər, eyni zamanda terrora çağırışlar edirlər. Bunlar mahiyyət etibarilə cinayət xarakterli çağırışlardır. Azərbaycan və ayrı-ayrı ölkələ-

rin milli qanunvericiliyində terrora çağırışlarla bağlı cinayət məsuliyyəti nəzərdə tutulub. Hədə-qorxularla, ölüm hədələri ilə bağlı cinayət məsuliyyəti var. Bunları həyata keçirməyən yolları var. İlk növbədə, həmin şəxslərin bu cür çağırışlarını olduqları ölkələrin müvafiq orqanlarına təqdim etmək lazımdır. Çünki burada açıq çağırışlardan söhbət gedir. Artıq əminliklə demək olar ki, Avropada məskunlaşmış bir qrup adam mütəşəkkil cinayətkar dəstəyə çevrilib. Bunların arxasında duran qüvvələrin mövcudluğu heç kəsə sirr deyil. Onları təhrik edən qüvvələr

var. Təəssüflər olsun ki, Azərbaycanın düşmənləri bəzi hallarda bu proseslərdə iştirak edərək, azərbaycanlılardan istifadə etmək niyyətlerini həyata keçirməyə cəhd edirlər. Bununla həmin mühacir azərbaycanlıların Avropada qalmalarını təmin edirlər. Bu fəaliyyəti stimullaşdırmaq üçün maliyyə və digər yardımlar olunur. Bütün bunlarla bağlı Azərbaycan tərəfin görməli olduqları işlər kifayət qədər çoxdur. "Söyüş müxalifəti"nin üzvlərinin çağırışlarını screen-şot edib olduqları ölkələrin hüquq-mühafizə orqanlarına, səfirliklərinə təqdim etmək olar. Eyni za-

manda, onların səs yazılarını təqdim etmək mümkündür. Bütün bunları tərcüməçilər vasitəsilə həyata keçirmək elə də çətin deyil. Dövlətlərarası hüquqi yardımlar da burada əsas rol oynaya bilər. Azərbaycan tərəfin hüquqi yardımlarla bağlı imzaladığı müqavilələr var ki, bunlardan istifadə etmək olar.

Ölkəmiz bir sıra beynəlxalq konvensiyalara qoşulub. Bu konvensiyalar terrora çağırış qəti şəkildə rədd edir və məsuliyyət nəzərdə tutur. Eyni zamanda dövlətləri bu işdə birgə fəaliyyətə təşviq edir. Həmin şəxslərin olduqları ölkələrdə necə yaşadığını, hansı maliyyənin hesabına yaşadığını ilə bağlı ciddi araşdırmalara ehtiyac var. Heç şübhəsiz ki, onların çirkli pullar hesabına yaşamaları ehtimalları daha yüksəkdir. Bununla bağlı hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edib, araşdırma aparmaq olar. Həmin mühacirlərin etnik qarşılıqlılaşma çağırışları da var. Bu və ya digər çağırışların hər biri üçün Avropa ölkələrinin qanunvericiliyində məsuliyyət nəzərdə tutur. İnternet üzərindən bu çağırışlar etməyin məsuliyyət daşması yeni

qanunvericiliklərdə nəzərdə tutulub. Azərbaycan tərəfi konkret yuxarıda qeyd etdiyim sərbətlənmiş yerlərə təqdim edib həmin şəxslərin cəzalandırılmalarına, yaxud ölkəmizə köçürülmələrinə nail ola bilərlər. Bütün mümkün kanalları işə salmaq lazımdır. Bu cür yollarla onların cinayətkar hərəkatlarının qarşısını almaq mümkündür. Amma nəzərə almaq lazımdır ki, bu çox çətin bir prosesdir. Uzunmüddətli proses olduğu hər kəsə məlumdur. Onu da unutmamaq lazımdır ki, Azərbaycanın kənarda bir sıra mərkəzlər var ki, anti-Azərbaycan fəaliyyəti ilə məşğuldurlar. Həmin mərkəzlər "söyüş müxalifəti" ilə sinxronlaşdırılıb. Onların fəaliyyətinin əksər hissəsi o mərkəzlər tərəfindən maliyyələşdirilir".

Hüquqşünas "söyüş müxalifəti"nin fəaliyyətinin Azərbaycan üçün təhlükəli olmadığını düşünür: "Onlar, sadəcə, olaraq Azərbaycan dəyərlərinə, bütövlükdə ümumbəşəri dəyərlərə qarşı hücumu keçiblər. Bu dəyərlərin zədələnməsi prosesi gedir. Bunlar gələcəkdə xoşagəlməyən nəticələrə gətirib çıxara bilər. Bu barədə düşünmək lazımdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, bu şəxslərin ailə üzvləri də var. Onların ailələri də bunların hərəkatlarının qarşısını almağa çalışmalıdır. Mübarizəni sivil yolla aparmaq lazımdır. Əgər fərqli fikirlər varsa, bunu ölkə daxilində də həyata keçirmək mümkündür. Ölkəmizdə hazırda xeyli sayda şəxslər var ki, tamam fərqli fikirdədirlər. Onların ifadələri hətta daha sərtir. Ölkələrinin rahat şəkildə çıxıb, sonra da geri qayıdırlar. Hətta burada bizneslərini belə qura bilərlər. Mətbuat və sosial şəbəkələrdə də açıq şəkildə fikirlərini ifadə

edirlər. Ölkə daxilindən onlara dəstək verənlər də var. Hökumətə yaxın saytlarda çıxışlar belə edirlər. Onlar üçün tam olaraq azadlıqlar mövcuddur. Bu azadlıqlardan gen-bol istifadə edirlər. Müxtəlif yollarla ölkədən çıxanlarla bağlı diqqətinizi kimi cinayət işi başlanılıb. Onların saxta sənədlər düzəldədikləri, və bu yolla ölkədən çıxdıqları məlumdur. Həmin sənədləri haradan aldılar, bu sənədləri onlara kimlərin təqdim etdiyi araşdırılır. Artıq bu istiqamətdəki faktlardan xəbərsiz olan qalmayıb. Vidadi İsgəndərliyə qarşı çağırışları birmənalı şəkildə cinayət xarakteri daşıyır. Bu çağırışlara görə dərhal cinayət işi qaldırılmalıdır. Biz indiyə qədər çox şahidi olmuşuq ki, mətbuat sənədlərində müxtəlif ölkələrin rəhbərlərinə qarşı təhdidlər yer alanda dərhal cinayət işi qaldırılıb. O insanlar üfunətlidirlər. Bu şəxslər öz ailələrinə, yaxınlarına belə ziddirlər. Onlara ləke gətirirlər. Bütövlükdə millətin adına ləkədir. Mübarizə aparmaq istəyirsən, bunun qanuni yolları var. İstənilən halda narahatçılığa gerek görmürəm. Onların çağırışları virtual xarakter daşıyır. İnsanlar sabit şəraitdə yaşamağa üstünlük verirlər. Ölkəmizin müstəqilliyini qazanmaq üçün ağır yollar-dan keçmişik, indinin özündə də keçməkdəyik. Bu cür şəxslər bəlli fəaliyyətləri ilə ölkədə normal cəmiyyətin yaradılmasına mane olur, demokrat proseslərin sürətlənməsinə maneçilik yaradırlar. Bunlar ayrı-ayrı ölkələrin xüsusi xidmət orqanlarının ellərində vəsi-tədirlər. Yalançı vətənpərvərliklə nəyəyə nail olmaq mümkün deyil".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

"Rusiya da, ABŞ da ermənilərdən bunu tələb edir"

"Ermənilər daim iki qüvvə, ABŞ və Rusiya arasında manevlər edib, vaxtaşırı ya bu, ya da o tərəfə öz maraqları naminə meyllənirlər. Vaxtilə ABŞ-ın təşəbbüsü ilə "mərhələli plan" irəli sürüləndə ermənilər buna razılıq verən Petrosyan hakimiyyətini devirdilər və Qərblə münasibətlərini çox aşağı səviyyəyə saldılar, Rusiya ilə tam hərbi-siyasi inteqrasiya yolunu seçib "mərhələli plan" vasitəsilə işğal olunmuş ərazilərin azad olunmasından imtina etdilər. Ancaq vaxt gəldi, həmin planı Rusiya təklif etdi. "Lavrov planı" və sair deyilənlər hamısı "mərhələli plan"ın variantlarıdır".

Beynəlxalq Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Eldar Namazov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bu fikirləri söylədi. Ermənistanın qərbmeyilli rəhbərliyinin Rusiya ilə körpüləri bərpa etmək istiqamətində atdığı addımları şərh edən ekspert Qarabağ məsələsi ilə bağlı yaranmış durumu dəyərləndirərək çox maraqlı detallara diqqət çəkdi: "Rusiya bunu təklif edəndə artıq ermənilər ABŞ-a meyllənməyə, pərdə arxasında Amerika ilə oynamağa başladılar. Elə bil bir tərəfdən rusları şantaj edirdilər, həm də yoxlayırdılar ki, bunlar işğal siyasətini davam etdirmək üçün ABŞ-dan dəstək ala bilirlərmi? Bu mənada Con Boltonun regiona səfəri və onun Ermənistanda verdiyi bəyanatlar çox mühüm bir rol oynayır. ABŞ bu məqamda çox düzgün və ağıllı bir yol seçdi. ABŞ-ın təhlükəsizlik məsələləri üzrə prezidentin köməkçisi bəyan etdi ki, Ermənistanın gələcəyi qonşularla münasibətləri düzəltməkdə, konfliktləri həll etməkdə, sərhədlərin açılmasında, iqtisadi əməkdaşlığın başlanmasındadır. Yeni ABŞ açıq şəkildə Paşinyan hakimiyyətinə dedi ki, bizi aldatmağa çalışmayın. Siz ya Rusiyanın, ya bizim yanımıza qaçırınsınız, ancaq sizin məqsədiniz torpaqları işğal altında saxlamaqdır, bu da sizə gələcək üçün müsbət heç bir şey vəd etmir. ABŞ

bununla bəyan etdi ki, sizin gələcəyiniz daha çox bizdən yox, Azərbaycanla barışıqdan, konfliktin həllindən asılıdır. Ermənilər yenə də ənənəvi oyunu oynamaq istəyirdilər ki, biz indi Rusiyadan uzaqlaşsın ABŞ-a yaxınlaşsın, bunun əvəzində "Bu torpaqların işğalında siz bizə dəstək verə bilərsiniz" sualını qoyurdular. ABŞ dedi: "Yox, siz o torpaqların işğalında nə dəstək ala bilərsiniz, nə də sizin ümidverici gələcəyiniz olacaq. Qonşularla barışın, konfliktli həll edin, sizin inkişafınız üçün əsas məsələ budur!"

E.Namazov dedi ki, Ermənistanın baş naziri səlahiyyətlərini icra edən Nikol Paşinyan "iki daşın arasında" qalıb: "Nə Rusiya ona qarant durur ki, sən torpaqları işğal altında saxlaya bilərsən, nə də ABŞ bu qarantı verir. Söhbət ondan gedir ki, Ermənistanın daxilində bir çox məsələlərlə bağlı çox ciddi qarşıdurmalar, çox ağırlı proseslər hələ qabaqdadır. Mən əminəm, gec-tez artıq rəsmi mövqe açıqlanacaq ki, biz nə ABŞ, nə Rusiyadan torpaqların işğalı ilə bağlı qarantıya ala bilmirik. Hər kəs deyir ki, siz Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərini qaytarmalısınız. Fərq yalnız ondan ibarətdir ki, ABŞ deyir bu, beynəlxalq vasitəçilik prinsipi əsasında qurulsun və konfliktin həlli, sülh prosesi ilə bağlı bölgəyə gətirilən sülhməramlı qüvvələr çox-

Eldar Namazov: "Mən əminəm, gec-tez İrəvandan rəsmi mövqe açıqlanacaq ki, biz nə ABŞ, nə də Rusiyadan torpaqların işğalı ilə bağlı qarantıya ala bilmirik"

milli qüvvələr olsun. Rusiya isə istəyir ki, münasibəti öz təsiri altında saxlamaq üçün həmin o qüvvələrin formalaşması prosesində əsas rol oynasın və bütün əsas moderatorluğu öz boynuna götürsün, burada nüfuzunu artırınsın. Fərq yalnız bundadır: kim bu prosesə moderatorluq edəcək və öz təsiri artıracaq, ABŞ, yoxsa Rusiya. Ancaq prosesin özünün məzmunu eynidir: işğal olunmuş torpaqlar azad olunmalıdır".

Ermənistanın hərbi eksperti Van Ambarsumyan yerli mətbuata müsahibəsində bu ilin yaz və ya yay aylarında, yəni hava şərtlərinin yol verdiyi şəraitdə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağda tammiqyaslı hərbi əməliyyatlara başlayacağını iddia edib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri artıq Dağlıq Qarabağ istiqamətində mövqələrini daha da önə çəkib. "Bütün il ərzində Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin daşınan artilleriyadan tutmuş, yaylım atəşli reaktiv sistem, piyadaların döyüş maşınları, zirehli transportyorlar və əsas döyüş tanklarına qədər quru hərbi texnikasını təmas xəttinə gətirdiyi barədə xəbərlər gəlir. Cəbhə xəttinə olduqca böyük qüvvələr cəmlənib. Bu qoşunlar hələ də mövqələrdən çəkilə bilməyib. Daha doğrusu, onlar daimi dislokasiya yerlərinə gəri qayıtmaq yerinə ön sədlərdə qalmaqda davam ediblər", - deyər erməni eksperti söyləyib. Van Ambarsumyan Azərbaycanın Ermənistanın Tavuş rayonu ilə sərhəddə N saylı hərbi briqadasını döyüş mövqələrindən çəkdiyinə və həmin mövqələrin bundan sonra Dövlət Sərhəd Xidmətinin qo-

şunları tərəfindən qorunacağı barədə xəbərlərə diqqət çəkib. Onun fikrincə, Azərbaycan Milli Ordusunun həmin hissəsi Qarabağ istiqamətinə göndərilib. "Öz gücünə və silahlanma qabiliyyətinə görə, Azərbaycanın Dövlət Sərhəd Xidməti kiçik Müdafiə Nazirliyini, ordu içində ordunu xatırladır", - deyər Van Ambarsumyan bildirib. "Fikirleşirəm ki, hər şey yayın sonlarında başlanacaq. Qışda döyüşmək asan deyil. Həmin fəsilə dizel yanacağını gündə ən azı 2 dəfə işə salmaq lazımdır. Lakin qış aylarında da diversiya-kəşfiyyat növündə xırda

toqquşmalar ola bilər", - deyər Van Ambarsumyan sonda qeyd edib.

E.Namazov Qazax və Ağstafa istiqamətində Müdafiə Nazirliyinin şəxsi heyətinin əvəzinə Dövlət Sərhəd Xidmətinin qüvvələrinin yerləşdirilməsini də təsadüfi saymadı: "Bu, Qarabağda çox ciddi, çox güclü hərbi əməliyyat keçirmək üçün Azərbaycan ordusunun imkanlarını tam səfərbər etməyə imkan yaradır. Aprel döyüşləri zamanı hansı mənzərə yarandı? Azərbaycan çox məhdud qoşun hissələri, çox məhdud hərbi imkanları ilə hər iki istiqamətdə çox asanlıqla "Ohanyan müdafiə səddi"ni yarıdı. Təmas xətti yarılandı sonra yüksəkliklər əldə olundu. Ondan sonra işə açılan dəhlizlərə bir neçə korpus daxil olsaydı, bu, artıq kəşfiyyat döyüşü olmayacaqdı, Qarabağın azad edilməsinə yönəlik böyük bir hərbi əməliyyat olacaqdı. Ancaq mən belə güman edirdim ki, o vaxt bu, sadəcə, kəşfiyyat xarakterli döyüşlər idi. Həmin o böyük hərbi planı isə adətən kəşfiyyat döyüşləri əsasında hazırlayırlar. Rəqibin gücünü, imkanlarını daha dəqiq müəyyənləşdirmək üçün kəşfiyyat döyüşünü aparırlar və onun nəticələri əsasında daha böyük hərbi əməliyyat planını tuturlar. Artıq orda təkcə cəbhəni yarmaq yox, açılan dəhlizlərə ən azı korpusların daxil olmasını təmin etmək lazımdır".

Beynəlxalq Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri əlavə etdi ki, bütün bunların fonunda erməni tərəfinin narahatlığı anlaşılındır.

□ **Elsad PAŞASOY,** "Yeni Müsavat"

Turizmə zərbə vuran möhtəkirlər

Elsad MƏMMƏDLİ
elshad1978@gmail.com

2015-ci ildən bu yana Azərbaycanda turizmin inkişafına dövlət səviyyəsində xüsusi diqqət ayrılır. Obyektivlik naminə, ötən müddət ərzində həm xarici turistlərin ölkəyə axını, həm də daxili turizmə meyl edən vətəndaşların sayının artması müşahidə olunur. Düzdür, sonuncu Yeni il bayramı ərəfəsində turistlər az gözə dəydi, amma bunun global səviyyədə obyektiv səbəbləri də var. Təbii, subyektiv səbəblər də mövcuddur və bu, daha çox narahatedicidir.

Bu "subyektiv səbəb" dediyimiz isə yalnızca ölkədə xidmət sektorunda, işə obyektlərində - restoran-kafelərdə, istirahət-əyləncə mərkəzlərində, hotellərdə xaos hökm sürməsindən ibarətdir. İllərdir sahibkar mədəniyyəti, özəl sektorda normal yerli və xarici turizm təfəkkürü formalaşması haqda da danışılır, amma nəticəsi demək olar yoxdur.

Faktiki olaraq turistik xidmət sahələri möhtəkirlərin əlində qalıb. Əlbəttə, dünyanın hər yerində lüks standartlar, bahalı hotellər mövcuddur və onların xüsusi müştəriləri var. Lakin turistik zonalarda orta təbəqə, yerli turizm isə kasıblar üçün də standartlar mövcuddur.

Azərbaycanda isə nəinki kasıb, hətta orta təbəqənin belə istirahəti nəzərdə tutulmur. Faktiki olaraq əksər sahibkarlar əllərinə düşən fürsətdə "əlimizə keçəni qaz kimi yolaq" prinsipini prioritet seçiblər.

Xidmət səviyyəsi, xidmətçilərin müştəri ilə davranışı isə bahalı qiymətlərə rəğmən heyrət doğurur. Hətta müştərini döymək istəyən xidmətçilərə də rast gəlinib. Bəs xaricdə müştəri ilə davranış necədir? Elementar nümunələr deyim, 2017-ci ildə Ukraynada, 2018-ci ilin yayında Trabzonda qaldığım hotellərdən hələ də ümumibəşəri bayramlarda təbriklər alıram, çox ucuz qiymətə xidmətlər təklif edirlər...

Bakı və bölgələrdə restoranlarda, hotellərdə xidmət səviyyəsi, qiymət xaosu haqlı olaraq narazılıq yaradır. Bakı bulvarında, İçərişəhərdə, Fəvvarələr meydanında, paytaxtın digər ərazilərində, hətta ucqarlarında belə bu vəziyyət paytaxt sakinlərinə tanışdır. Artıq bütün ölkəyə yayılıb möhtəkirlilik.

Məsələn, bu yaxınlarda jurnalist həmkarlarla rayonlardan birinə yas məclisinə gedirdik. Səhər saatlarında Ağsu aşırımında dayanıb, 1 stəkan çay içib yolumuza davam etmək istədik. Üz-gözünü turşutmuş xidmətçi dedi ki, çay ancaq yeməkdən sonra verəcəyik, yoxsa 20 manata çay dəstəgahi almalsınız.

Bayram günlərində eyni vəziyyətlə Sumqayıt bulvarında da rastlaşdıq.

Öncə onu qeyd edim, dövlət Sumqayıt bulvarında möhtəşəm iş görüb. Hörmətli Zakir Fərəcovun rəhbərliyi dövründə Sumqayıt bulvarı Bakı bulvarı qədər gözəl qurulub. Ümumilikdə, çox ürəkəcan işlər görülüb Sumqayıtda. Fəqət, xidmət göstərən özəl sahə möhtəkirləri dövlətə, şəhər rəhbərliyinə kömək olmaq əvəzinə, eybəcər fəaliyyəti prioritet seçib. Dövlət büdcəsi ilə qurulan Sumqayıt bulvarında müxtəlif sahibkarlara məxsus cəmi 3-4 kafe-restoran var. Əhalisinin 70-80 faizi əməkçi təbəqəsi olan Sumqayıt bulvarındakı məhdud sayda restoranlarda ancaq imkanlılar üçün xidmət göstərilir.

Məsələn, bulvardakı "Sweet" adlı restoranda (yeri gəlmişkən, restoranın adının ingiliscə olması da dilimizə hörmətsizlikdir) çay 24 manata satılır.

Restorana girib əyləşmə kimi, üst-başı çirklilik xidmətçi qaçaraq gəlir ki, nə yeyəcəksiz? Deyirsən, oğul, gecə saat 10-dur, nə yemək, şokoladla çay gətir.

Hikkə ilə deyir ki, yemək yemirsizsə, çay 24 manatdır. Ya da sizə çayı 7 manata (guya bu ucuzdur) yay zalında, istilik olmayan, buxana effektiv yerdə verəcəyik, durun keçin ora. Müştəriyə, yumşaq desək, anormal, təbiiyədən, xidmət qaydalarından kənar yanaşmanın tam özdür ki, var...

Məsələ ondadır ki, Sumqayıt bulvarını az qala zəbt etmiş restoranların hamısında bu xaos hökm sürür. Nəinki kasıb, orta təbəqə adamları üçün də xidmət göstərmək istəmir əlahəzrət sahibkarlar.

Bu durum son 1 ildə ölkə boyunca daha biabırçı şəkildə alıb. Möhtəkirlərlə vətəndaşlar bacara bilmir.

Bəs nə etməli? Lap ötənlərdən ta indiye qədər acı bir reallığımız var: Əksər Azərbaycan insanları başının üzərində "dəmir əl", nəzarətçi olmasa, özü özünü tənzimləməyə, bəli qurallara, dəyərlərə, qanunlara əməl etməyə meylli deyil. Əksinə, müşahidələr göstərir ki, çoxluq azadlıqlar verildikcə bundan yalnızca sui-istifadə edir. Bu işin bir çarəsi qalır: bu sahələrə dövlət nəzarəti tətbiq etmək. Dövlət baba bu haqda mütləq qərar verməlidir, turistləri yolan, yerli müştəriləri qaçaq salan rəzalətli durum aradan qalxmaldır. Yoxsa möhtəkirlər turizmin "tüstü"sünü boğub, məhv edəcəklər.

Qara dəlik prospekti

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Bura giren hər kəs, ümidlərini eşikdə burax"

(Dante Aligyeri, "İlahi komediya")

Deyir, Bakıda Nobel prospektində asfalt yol təzədən çökdür, qara dəlik açılıb. Bəlkə də o dəlikdə başqa dünyalara, paralel kainatlara yol açılır. Elə bir dünyalar ki, orada korrupsiya, yaltaqlıq, qorxaqlıq yoxdur. Əlbəttə, bu mənfi hallara heç bizdə də rast gəlinmir, mən Ermənistandakı dözülməz vəziyyəti nəzərdə tuturam.

Yolun çökməsi səbəblərinə gələndə, su idarəsi yol idarəsini, onlar ekologiya idarəsini (ağaclar qırılmasa yollar çökməz), ekoloqlar müəllimləri (yaxşı dərs keçsələr, yolqayıran mühəndislər savadlı olar), müəllimlər baytarları qınamışdır. Bəli, həqiqətən kənd təsərrüfatının bu işdə mühüm rolu vardır. Keçən il Biləcəridə tutulan kanalizasiya xəttindən dana kəllələri çıxmamışdı?

Eyni zamanda biz küçənin adına diqqət verməliyik. Nobel prospekti nə deməkdir? Axı nə olsun 130-140 il qabaq Alfred Nobel müəllim və onun qardaşları Bakıya gəlib burada nöyüt çıxarıblar? Pul qazanıblar da bə, özləri üçün. Bəyem həmin Nobellərin Azərbaycana iqtisadi, mədəni, siyasi, sosial baxımdan hansısa xeyri dəyibmi? Bakı üçün hansı yadda qalan iş görüblər, kimin yaralı barmağına məlhəm olublar, harada bir tarixi obyekt, memarlıq qurğusu yadigar qoyub gediblər? Yoxdur belə şeylər. Bəs biz paytaxtımızın eşək boyda bir prospektini bunların adına nə üçün qoymuşuq? Səbəb nədir? Yene görüm-baxım üçün indi Nobel mükafatını Fikrət Qocaya, Anar müəllimə, Kamal Abdullayevə, Qulu Ağsəse versəydilər, fikirləşərdik, qanacaqları çatdı. Yoxsa o boyda neft pulumuzu qazanıblar, o kinoda deyilən kimi, adi səsikə mükafatı da almamışdıq.

Əgər Bakıda neft çıxardan hər şirkətin, adamın adına prospekt qoyulacaqsın, təklif edirəm, Babək prospektini dəyişib Britiş Petroleum prospekti edək. Xərci də az çıxar - ilk hərfləri eynidir. Üstəlik, bp-nin apardığı neft Nobelin apardığından qat-qat artıq olar. Bəs ədalət haradadır? Yəqin elə Kamal müəllimə Nobel verilmədiyi ədalətsizliyi üzündən o yol hər aybaşı çökür. Buna son qoymalıyıq. Qoy ədalət zəfər çalsın!

Sözgəlişi, küçələrimizə dəxli olmayan adların verilməsini dayandırsa q yaxşıdır. Misal üçün, birdən Bakıda qarşına küçə çıxır, görürsən yazılıb: "Kral Hüseyin küçəsi". Qalırısan məəttəl. Bu hansı Hüseyindir, hansı ölkənin kralı olub, camaat da bilmir. Yaxud Biləcəridə Məhəmməd Füzuli küçəsini özüm görmüşəm. Ulu şairin bura nə aidiyyəti olub? Bəlkə rəhmətlik buradan qatara minib Bağdada gedibdir? Ən yaxşısı küçələri coğrafi mövqeyinə, ərazidəki obyektlərə görə adlandırmaqdır. Örnək üçün, bugünlərdə Böyük Şor gölünü kəsən yola Böyükşor küçəsi adı verildi. Necə gözəldir, orijinaldır! Yaxud küçədə haçansa yiyəsiz itlər bir adamı parçalayıbsa, nədən ora İtqapan adı qoymayasan? Həm yadda yaxşı qalır, həm tarixi mənə daşıyır. Yoxsa metrodan çıxırsan, görürsən yazılıb Dakar meydanı. Heç dəxli var? Bəlkə bu dəqiqə Seneqalda heç kəsin yadına düşmür ki, it ilində, sovet hökumətinin vaxtında Bakı ilə qardaşlaşmış şəhər olublar. Orada camaat ev bazarı açır neçə illərdir. Gəl indi o meydanın adını Makler meydanı qoy, gör necə gözəl olur. Vaxtilə Bakıda adlar elə bu cür qoyulurdu. Misal üçün, Kömürçü bazarı deyilən yer vardı. O cümlədən, yüz ildir min dənə ad dəyişiblər, ancaq xalq hələ də Bakının Şimal çıxışındakı küçəyə "Şamaxinka" deyir. Niyə, çünki bunun mənası var! Buradan yol Şamaxıya gedir. Sən ora nə qədər Moskva, Tiflis adları qoy, millət onu qəbul etməyəcək, təsəvvürünə gətirməyəcəkdir.

Elə bu Nobel prospektini biz Qara dəlik prospekti adlandırsaq dünya astrofizikləri üçün sevimli ünvana çevrilərik. Hər yerdə qəzetlər-zadlar yazar ki, Bakıda Qara dəlik adına prospekt var. Nəticədə Qarabağ dərdimiz azalar, Azərbaycan həqiqətlərini dünyaya çıxardarıq.

2019-cu il, yanvarın 1-dən Ermənistanla satılacaq Rusiya təbii qazının qiyməti dəqiqləşdi. Qiymət ilkin dövr üçün Ermənistan və Gürcüstanla sərhədə hər min kub metr üçün 165 dollar olacaq. Bu, əvvəlki qiymətdən (150) 15 dollar artıqdır. Artıq məsələ ilə bağlı "Qazprom" rəhbəri Aleksey Millerlə və Ermənistan baş naziri müavininin səlahiyyətlərinin müvəqqəti icraçısı Mqer Qriqoryan arasında Moskvada işçi görüşü keçirilib və sənəd imzalanıb.

Təzə il Ermənistanla bahalaşma ilə gəldi - Paşinyanın qara günləri başlayır

Moskva-İrəvan müttəfiqliyini sarsıdacaq səbəblər bütünlüklə yeni ilə adladı; Ermənistan üçün kritik 3 ay nə vəd edir?..

Qeyd edək ki, Paşinyanın hökuməti qazın qiymətini gələnlərin 140 dollaradək azaltmağa ümid edirdi. Lakin ilsonu Moskvada Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə erməni baş nazir əvəzi Nikol Paşinyan arasında qazla bağlı aparılan müzakirələr İrəvanın arzuladığı nəticəni vermədi. Ondan bir neçə gün sonra yanvarın 1-dən Ermənistanla satılacaq qazın qiyməti elan edildi - 165 dollar, iki gün öncə isə sənəd imzalandı.

Ancaq bu da yekun rəqəm deyil. Heç şübhəsiz, Moskva hələ bir müddət də İrəvanı qazla şantaj edəcək, Paşinyan hakimiyyətinin davranışından asılı olaraq, təzədən qiymət mövzusunda qayıdacaq. Çünki bu məsələ Kremlin əlində Ermənistanla qarşı hər şeydən öncə siyasi təzyiqlə nəticələnir. Təsədüfi deyil ki, qaz məsələsi 2018-ci ilin sonunda ən yüksək səviyyədə - Putin və Paşinyan səviyyəsində, həm də iki dəfə müzakirə edildi.

"Mən iki dəfə Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə telefonla danışdım. Müzakirə mövzusu Ermənistanla tədarük edilən qazın qiyməti oldu. Deyə bilərəm ki, biz minimum yaxın gələcək üçün razılaşdıq", - deyə Paşinyan bildirib. Onun sözlərinə görə, "Qazprom" və "Qazprom Ermənistan" qaz qiymətinə yenidən baxmalıdır.

Nikol Paşinyan qaz qiymətinin müzakirəsinə yenidən qayıdacağını və bu ra-

zılışmanın müvəqqəti olduğunu deyib. O, yeni qərarla bağlı Ermənistanın hansısa borclar alacağı və bundan sonra Rusiyaya hansısa aktivləri verəcəyi ilə bağlı yayılan fikirlərin həqiqət olmadığını söyləyib və Putinlə yalnız qaz qiymətləri məsələsini müzakirə etdiyini, digər heç bir məsələyə toxunmadığını bildirib.

Beləliklə, təzə il Ermənistanla bahalaşma ilə girdi. Düzdür, artım elə böyük deyil. Lakin söhbət vurğulandığı kimi, müvəqqəti qiymətlərdən gedir. İstənilən halda, Moskva artıq öz mesajını verib. Kreml aydın şəkildə işarə vurub ki, havayı pendir yalnız tələdə olur. Başqa sözlə, qiymətdəki artım rəsmi Moskvanın təzə ildə İrəvana ilk xəbərdarlıq mesajıdır. Eyni zamanda Paşinyan iqtidarı üçün artıq kritik günlərin başladığının anonsudur.

Söhbət həm də Moskvanın siyasi təzyiqlərinə dəndir. Məsələn, il sonu Putinin Paşinyana digər incə xəbərdarlıq ismarışları və mesajları ilə də yadda qalıb. Məsələn, V.Putin Yeni il münasibətilə bütün MDB ölkələri prezidentlərinə, o cümlədən baş nazir əvəzi Paşinyana deyil, Ermənistan prezidenti Armen Sərkisyanə təbrik göndərmiş. Üstəlik, Ermənistanın eks-prezidentləri - Serj Sərkisyanı və hazırda həbsdə olan Robert Köçeryanı da

təbrik edib.

Bu artıq Kremlin rəsmi mövqeyi sayıla bilər. Hər halda Putin postsovet məkanında, heç bir eks-prezidenti, misal üçün, Azərbaycanda Ayaz Mütəllibovu, Ukraynada Leonid Kravçuku, Viktor Yuşçenkonu, yaxud Gürcüstanda Mixail Saakaşvilini təbrik etməyib. Rusiya prezidentinin Köçeryanla Sərkisyanə simpatiyasının arxasında isə şübhə yox ki, ilk növbədə onun Paşinyana qarşı antipatiyası və Ermənistandakı rejim dəyişikliyinə dərin narazılığı yatır.

Bu narazılıq yaradan səbəblər isə bütünlüklə köhnə ildən təzə ilə adlayıb və onların ən azından, yaxın 3 ay üçün xüsusi aktualıq kəsb edəcəyi gözlənilir. Söhbət öncəliklə "məxməri inqilab"dan sonra İrəvanın xarici siyasət kursunun əsas orientirinin necə olacağından gedir. Təbii ki, bundan asılı olaraq, Moskva-İrəvan münasibətləri ciddi korrektorlərə məruz qala bilər.

Xatırladaq ki, Paşinyanın müvəqqəti hökumətində bir-cə ruspərəst kadr belə yoxdur və böyük ehtimalla, onların hamısı tezliklə formalaşacaq təzə hökumətin tərkibinə keçəcək. Üstəlik, Nikol Paşinyan Rusiyaya sadiq keçmiş siyasətlərin və generalının (Robert Köçeryan, Yuri Xaçaturov, Mikael Arutyunyan) təqibini və axtarışını davam etdirir. Həmçinin Erme-

nistanda olan qalan Rusiya dəyərləri (rus dili, rus teatri və s.) sıxışdırılmaqdadır.

Moskvanın narahat olduğu digər mühüm amil Qərbin, xüsusən də ABŞ-ın Paşinyan hakimiyyətinə, onun aparmaq istədiyi islahatlara nə dərəcədə dəstək verib-verməyəcəyi ilə bağlıdır. Məlumdur ki, Nikol sələfi Serj Sərkisyan kimi "iki stul"da oturmağa çalışır. Yəni həm Rusiyaya yanaşma, həm də Qərbin (ABŞ-ın) etibarlı adamına çevrilib sonuncudan böyük maliyyə köməyi qoparmağa ümid edir.

Ola bilsin, Qərb bir müddət İrəvanın bu həssas vəziyyətini nəzərə alaraq ona dözümlü göstərəcək. Ancaq böyük maliyyə yardımını yalnız o halda edəcək ki, Ermənistan Rusiyanın siyasi orbitindən uzaqlaşmağa başlayacaq. Buna isə Paşinyan qərar verəcəyi sual altındadır. Çünki Rusiya amili var. Lakin Rusiyanın vassal qalıb ölkədə dərin, köklü islahatlar aparmaq da mümkünsüz görünür.

Rusiyadan uzaqlaşmanın ən zəmanətli yolu isə İrəvanın Dağlıq Qarabağ məsələsində Bakı və Ankara ilə bir-birə anlaşması, nəticədə Ermənistanın blokadasının götürülməsi və onun inkişafı, inteqrasiyaya üz tutmasıdır. Bir sıra təhlilçilərə görə, 2019-cu ildə ABŞ məhz bu yöndə diplomatik səylərini ciddi şəkildə artıracaq...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Prezident İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik ünvanlayıb. Təbrikdə xalqa mühüm mesajlar var.

Dövlət başçısı başa çatan 2018-ci ili bütünlükdə Azərbaycan üçün uğurlu adlandıraraq, ölkənin bütün istiqamətlər üzrə sürətlə inkişaf etdiyini bildirib.

Prezident Azərbaycanın beynəlxalq mövqelərini də möhkəmləndirdiyini bildirib: "Mən bu il 16 xarici səfər etmişəm. Ölkəmizə 16 dövlət və hökumət başçısı səfər etmişdir və bu, ikitərəfli əlaqələrimizin nə qədər geniş olduğunu göstərir. Eyni zamanda beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində Azərbaycan uğurla fəaliyyət göstərmişdir. Biz beynəlxalq aləmdə layiqli yerimizi tutmuşuq".

Qonşu ölkələrlə əlaqələrin daha da yüksək səviyyəyə qalxdığını deyən dövlət başçısı bu sahədə aparılan işlərin bölgədə sabitliyi möhkəmləndirdiyini bildirib: "Sabitliyə gəldikdə, deyə bilərəm ki, dünyada gərginlik, risklər, təhdidlər artır, Azərbaycan isə sabitlik məkanıdır. 2018-ci ildə xalqımız əmin-amanlıq, sabitlik şəraitində yaşayıb. Sabitliyin əsas səbəbi və onun mənbəyi xalq-iqtidar birliyi".

Avropa İttifaqı (Aİ) ilə əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsindən danışan dövlət başçısı 2018-ci ildə Aİ ilə Azərbaycan arasında Tərəfdaşlıq Prioritetləri sənədinin imzalanmasını münasibətlərin yüksək səviyyədə olmasını göstəricisi kimi dəyərləndirib.

Uzun illər idi ki, danışıqlar müzakirəsi olan Xəzər dənizi-

Prezidentin Yeni il mesajları - sabitlik, iqtisadi inkişaf və güclü ordu...

Dövlət başçısı İlham Əliyev çıxışında ölkənin tarixdə heç vaxt bu qədər güclü, bu qədər müstəqil, bu qədər azad olmadığını vurğulayıb

nin hüquqi statusunun 2018-ci ildə həllini tapmasını İ.Əliyev tarixi nailiyyət hesab etdiyini və bu məsələyə Azərbaycanın öz töhfəsini verdiyini söyləyib.

Prezident Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məsələsində Azərbaycanın prinsipi- al mövqeyində qaldığını, bu

mövqeyin haqq və ədalətli, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə uyğun olduğunu bəyan edib: "Dağlıq Qarabağ tarixi, əzəli Azərbaycan torpağıdır. Bütün dünya ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıyır. Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi yalnız ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində

öz həllini tapmalıdır. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnəmələri tam icra edilməlidir, işğalçı qüvvələr qeyd-şərtsiz bizim torpaqlarımızdan çıxarılmalıdır".

Dövlət başçısı 2019-cu ildə bu sahədə irəliləyiş ola biləcəyini deyərək ölkənin güclü hərbi potensialını münaqişənin

həlli üçün əsas amil sayıb: "Bu gün Azərbaycan ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Bu il ölkəmizdə iki dəfə keçirilmiş hərbi parad gücümüzü, güclü ordumuzun potensialını göstərir. Ən müasir silahlarla, texnika ilə təchiz edilmiş Azərbaycan ordusu çox yüksək döyüş qabiliyyətinə malikdir və biz bu il bunu bir daha təsdiq etdik".

Dövlət başçısı 2018-ci ildə məcburi köçkünlərin sosial problemlərinin həllinə toxunaraq bildirib ki, 5800 köçkün ailəsinə yeni ev və mənzillər təqdim edilib və bu son illərin rekord göstəricidir.

Ölkənin iqtisadi inkişafı barədə danışan İ.Əliyev deyib ki, ölkənin güclü iqtisadiyyatı var və bu gün Azərbaycan iqtisadi inkişaf baxımından heç kəmdən asılı deyil: "Bu il ümumi daxili məhsul artır, qeyri-neft sektoru artır, sənaye istehsalı artır, qeyri-neft sənaye sektorunda isə artım 9 faizdən çoxdur. İxracımız təxminən 40 faiz artıb. Ölkə iqtisadiyyatına 10 milyard dollar sərmayə qoyulub".

Dövlət başçısı 2018-ci ildə Azərbaycanın üçüncü peykini orbitə çıxarılmasını, "Cənub Qaz Dəhlizi"nin, TANAP-ın rəsmi açılışını, Ələt Ticarət Limanının açılışını tarixi nailiyyət adlandıraraq, bundan sonrakı 10 illiklərdə bu layihələrin faydasını görcəyini söyləyib.

İ.Əliyev Şimal-Cənub, Şərq-Qərb dəhlizlərinin Azərbaycanın ərazisindən keçməsinə ölkənin tranzit imkanlarından çox böyük səmərə ilə istifadə edə biləcəyinin göstəricisi adlandırdı.

2018-ci ilin "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti İli" elan olunmasını, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinin həm ölkədə, həm də bir çox xarici ölkələrdə qeyd olunduğunu deyən dövlət başçısı bugünkü Azərbaycanı Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi adlandıraraq və ölkənin heç vaxt tarixdə bu qədər güclü, bu qədər müstəqil, bu qədər azad olmadığını vurğulayıb.

2018-ci ilin aprelində ölkədə keçirilmiş prezident seçkilərinin nəticələrini dövlət başçısı xalqın yüksək etimadı kimi dəyərləndirib: "Mən son 15 il ərzində prezident kimi çalışmışam ki, xalqa ləyaqətlə xidmət edim. Bundan sonra da çalışacağam ki, Azərbaycanın inkişafı, Azərbaycanın gücləndirilməsi, xalqın rifahının artması üçün əlimdən gələni əsirgəməyim. Mənim bir amalım var: güclü Azərbaycan dövləti qurmaq və xalqa ləyaqətlə xidmət etmək".

11-ci ABŞ səfiri Bakıya gəlir-qovluğundakı üç əsas məsələ...

ABŞ Senatı yanvarın 3-də Erl Litsenberqerin Azərbaycandakı səfiri postuna namizədliyini təsdiqlədi, gözlənilir ki, yeni səfir yaxın 10 gündə diplomatik missiyasına başlayacaq

ABŞ Senatı yanvarın 3-də Erl Litsenberqerin Azərbaycandakı səfiri postuna namizədliyini təsdiqləyib. Xəbəri "Turan" agentliyi Vaşinqtondakı müxbirinə istinadən yayıb. ABŞ-ın Azərbaycandakı sabiq səfiri Robert Sekuta 9 ay əvvəl Bakıya tərk edib. Səfir Robert Sekuta Azərbaycanda üç ildən çox, Dövlət Departamentində isə uzun müddət çalışdıqdan sonra Bakıdakı vəzifəsini mart ayının sonunda bitirməyə və daha sonra diplomatik xidmətinə başa vuraraq təqaüdə çıxmağa qərar verib.

Xatırladıq ki, indiyə kimi ABŞ hökumətinin Azərbaycanda 10 səfiri olub.

İlk təyin olunmuş səfir Robert Finn 1992-ci ildə bir neçə ay ərzində bu postu tutub. 1992-ci ilin mart ayında ABŞ-ın Bakıda diplomatik missiyasını o açdı və üç il səfirliyə başçılıq edib. Daha sonra Riçard Mayls 1992-ci ildən

1993-cü ilə kimi Amerikanın Azərbaycandakı səfiri olub.

Digər səfirlər - Riçard Kozlaric (1994-1997), Stenli Eskudero (1997-2000), Ross Uilson (2000-2003), Rino Haniş (2003-2006), Enn Dersi (2006-2009), Metyu Brayza (2011-2012), Riçard Morniqstar (2012 -2014), Robert Sekuta (2015-2018) olub.

İ.Litsenberqer ötən ilin yanvarında Dövlət Departamentinin hərbi-siyasi məsələlər üzrə Bürosunun baş müşaviri təyin edilib. Həmin vəzifədə Litsenberqer Büronun idarə edilməsinin bütün aspektlərinə rəhbərlik edib. Dövlət katibinin köməkçisinin birinci müavini yerində olmadığıda İrri Litsenberqer onun səlahiyyətlərini icra edib. Litsenberqer uzun müddətdir diplomatik xidmətdə işləyir və Nazir Mü-

şaviri (Minister Counselor) ali diplomatik rütbəsinə malikdir.

Litsenberqer bundan əvvəl ABŞ-ın NATO-dakı missiyasının rəhbərinin müavini (2014-2017) olub, Serbiya, Qırğızıstandakı səfirliklərdə işləyib. NATO-nun Əfqanıstandakı baş mülki nümayəndəsinin müavini (2013-2014) olub. Habelə ABŞ-ın Avropa İttifaqındakı missiyasında, Qazaxıstan, Bolqarıstan və Əlcəzarıstandakı səfirliklərdə, Fransanın Marsel şəhərindəki ABŞ konsulluğunda işləyib. Dövlət ka-

tibinin müavininin Dəftərxanasında, Yaxın Şərq İşləri Bürosunda və Hərbi-Siyasi İşlər Bürosunda müxtəlif vəzifələr tutub. Fransız, rus, bolqar və serb-xorvat dillərini bilir.

Litsenberqer bir müddət əvvəl öz çıxışında bəyan edib ki, Birləşmiş Ştatlar qanununun aliliyi, şəffaflıq və insan hüquqlarının qorunması vasitəsilə Azərbaycanla demokratik və açıq iqtisadi prinsiplərin irəliləməsində sıx əməkdaşlığı davam etdirməlidir. "Bu islahatların həyata keçirilməsi

Azərbaycanın marağındadır, çünki bu, uzunmüddətli sabitliyin təminatı, həm də onun vətəndaşlarının potensialı və iqtisadiyyatı üçün vacibdir. Demokratiyalar ancaq o zaman çiçəklənir ki, müstəqil məhkəmə sistemi, qanunun aliliyi, azad atmosfer, enerjili vətəndaş cəmiyyəti, plüralizm, demokratik seçki prosesləri, insan hüquq və azadlıqlarına hörmət edilməsi onları dəstəkləyir. Azərbaycan bu yolla irəlilədikcə ikitərəfli münasibətlər möhkəmlənəcək", - deyir o

qeyd edib.

Litsenberqer deyib ki, səfir postunda ikitərəfli əməkdaşlığın genişlənməsi üçün Amerika firmalarının mövqeyinin möhkəmlənməsinə çalışacaq. O, həmçinin vəd edib ki, qarşılıqlı hörmət əsasında Azərbaycanla bu məsələlərlə bağlı etibarlı dialoqun inkişafı üçün öz təcrübəsindən istifadə edəcək. O, digər prioritet kimi Qarabağ münaqişəsinin həllini göstərib. "Cənubi Qafqazın təhlükəsizliyi və çiçəklənməsi üçün Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanmasından böyük prioritet yoxdur. ABŞ ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi gücdən və güc ilə bağlı təhdidlərdən istifadə etməmək, ərazi bütövlüyü, xalqların bərabər hüquqları və özünütəyin hüququ da daxil olmaqla, BMT nizamnaməsi və Helsinki Yekun Aktı prinsipləri əsasında münaqişənin nizamlanması üzrə dinc, uzunmüddətli danışıqlara nail olunması üçün tərəflərlə işi davam etdirir. Əgər mənim təyinatım dəstəklənsə, bu məqsədə çatmaq üçün administrasiyanın öhdəliklərini dəstəkləyəcəm", - deyir Litsenberqer vurğulayıb.

Gözlənilir ki, yeni səfir yaxın 10 gündə Bakıya gələcək.

□ ORXAN, "Yeni Müsavat"

Bu gün Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə Gəncə hadisələri ilə bağlı həbs edilən 11 nəfər - Maarif Hacıyev, Şahlar Rzayev, Ruslan Həsənov, Tural Bayramov, Nizami Əkbərov, Kamal Məhərrəmov, Seymur Əliyev, Toğrul Verdiyev, Orxan Yağnəliyev, Araz Həsənov və Vaqif Əsərovanın cinayət işi üzrə məhkəmə iclası başlayır. Onların 10 iyul aksiyasında iştirakda ittiham olunduğu deyil.

"Report" xəbər verir ki, hakim Faiq Mahmudovun sədrliyi ilə keçiriləcək hazırlıq iclası saat 14:00-da başlayacaq.

Cinayət işində 17 zərərçəkmiş var.

"Yeni Müsavat" bildirir ki, hakim Məhəmməd Bağırovun icraatlarına verilən məhkəmədə isə 8 nəfər şəxs - Cabir Əzizov, Gülmirzə Nurzadə, Riya Nurizadə, Fikrət Mirzəliyev, Eyrüz Hacıyev, Səbuhi Rəcəbov, Elman Quliyev və Sabir Əzizov ittiham olunurlar.

Məhkəmənin hazırlıq iclasının vaxtı hələ açıqlanmayıb.

Gəncə hadisələri ilə bağlı həbs edilən daha 11 nəfər şəxsin məhkəməsi isə Dadaş İmanovun icraatına verilib.

Bir neçə maddə ilə ittiham edilən Kamal Quliyev, Raul Süleymanov, Ülvi Həsənov, Vüqar Allahverdiyev, Samir İbrahimov, Əli Rzayev, Rauf Qurbanzadə, Mirəşqin Seyidov, Kamal Məmmədağa'yev, Xəyal Qafarov və Qadir Hüseynovun cinayət işi üzrə məhkəmənin hazırlıq iclası yanvarın 10-na təyin edilib.

Xatırladaq ki, iyulun 3-də saat 20:30-da Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin inzibati binasının qarşısında icra başçısı Elmar Vəliyevə silahlı hücum edilib. Cinayəti törətmiş 1983-cü il təvəllüdü Yunis Sə-

Bu gün "Gəncə işi" üzrə ilk məhkəmə başlayır

Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə 11 nəfərin mühakiməsinə hazırlıq iclası olacaq, daha 19 nəfər məhkəməni gözləyir...

fərov dərhal saxlanılıb və hadisə yerində olan polis əməkdaşları tərəfindən tərk-silah edilib.

10 iyulda isə Gəncədə 150-200 nəfərdən ibarət olan dini radikal qrupu tərəfindən təşkil edilmiş qarışıqlıq zamanı qiyamçıların əllərindən iki polis zabiti - Gəncə Baş Polis İdarəsinin rəis müavini, polkovnik İlqar Balakışiyev və Gəncənin Nizami Rayon Polis İda-

rəsinin rəis müavini, polkovnik-leytenant Səməd Abbasov həlak olublar. Sonrakı günlərdə aparılan operativ-istintaq tədbirləri ilə bu cinayətləri törədənlərdən biri-Fərrux Qasimov həbs olunub. Polis əməkdaşlarını qətlə yetirməkdə şübhəli bilinən digər şəxsin-Rəşad Böyükkişiyev gizləndiyi yer də müəyyən olunub və tutulması üçün iyulun 13-ü şəhər saatlarında əməliyyat keçirilib. Amma əməliyyat zamanı silahlı müqavimət göstərdiyindən o, yerində məhv edilib.

Ötən il sentyabrın 28-də baş prokuror Zakir Qaralov bildirib ki, Gəncə hadisələri ilə bağlı 77 nəfər cinayət məsuliyyətinə cəlb olunub, 11 nəfər haqqında axtarış elan edilib.

□ ORXAN, "Yeni Müsavat"

Jurnalistlər binasından oğurluq edənlərin məhkəməsinin vaxtı bilindi

Jurnalistlər binasından media nümayəndələrinin velosipedlərini oğurlamaqda təqsirləndirilən Kənan Orucov və tanış Anar Şahbazovun cinayət işi üzrə ibtidai istintaq başa çatıb.

"Report" xəbər verir ki, onların barəsində toplanan cinayət işinin materialları baxılması üçün Səbəyəl Rayon Məhkəməsinə göndərilib.

Cinayət işi hakim Anar Tannverdiyevin icraatına verilib. Məhkəmənin hazırlıq iclası yanvarın 10-na təyin edilib.

Qeyd edək ki, ötən il noyabrın 24-ü saat 11 radələrində Bakı şəhəri, Səbəyəl rayonu, Yeni Salyan yolu 22 sayılı binanın 105 nömrəli mənzilinin giriş qapısının qarşısından Süleyman İsmayilbəyliyə məxsus 150 manat dəyərində velosiped oğurlanıb. Həmin gün saat 22 radələrində həmin binada 131 nömrəli mənzildə yaşayan Müşfiq Ələsgərliyə məxsus 550 manat dəyərində "Wolf" markalı velosiped qapının qarşısından oğurlanıb.

Binadan mütəmadi oğurluq edən şəxslər növbəti cəhdlərində ələ keçirilib. Noyabrın 26-sı gecə saat 1 radələrində 130 nömrəli mənzildə yaşayan Rəsmiyə Qarayevanın oğluna məxsus 225 manat dəyərində "Lada Sport" markalı velosipedi götürüb pilləkənlə aşağı düşərkən binanın mühafizəçisi İbrahim Əhmədov tərəfindən saxlanılıb.

Istintaq zamanı onların 1979-cu il təvəllüdü, Füzuli rayon sakini K.Orucov və tanış A.Şahbazov olduğu müəyyən edilib və onların barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Xatırladaq ki, zərərçəkmiş şəxslər hər üçü jurnalistdir. Oğurluqları hər üçü binanın 12-ci mərtəbəsində baş verib. Rəsmiyə Qarayeva Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı - "Azərneş" in əməkdaşı, Müşfiq Ələsgərli Jurnalstların Həmkarlar İttifaqının sədri, Süleyman İsmayilbəyli "Olaylar" qəzetinin əməkdaşdır.

26 yaşlı oğlan bacısını telefon danışıqına görə öldürdü

Cəlilabad rayon sakini bacısını qətlə yetirib. "Report"un Muğan bürosunun verdiyi məlumata görə, hadisə yanvarın 2-də axşam saatlarında rayonun Üçtəpə kəndində baş verib.

Belə ki, həmin kəndin sakini, 1992-ci il təvəllüdü Hikmət Rafat oğlu Sadiqov bacısı, 1987-ci il təvəllüdü Arzu Rafat qızı Cəfərovanı qətlə yetirib.

İkinci məlumatlara görə, A.Cəfərova həyat yoldaşı həbsdə olduğu üçün atasıgilə qalır. O, telefonla danışarkən qardaşı ondan kiminlə danışdığını soruşub. Bu zaman A.Cəfərova telefonu söndürərək kimlə danışdığını gizlədib. Daha sonra qardaş-bacı arasında mübahisə yaranıb. Mübahisə zamanında H.Sadiqov bacısı A.Cəfərovanı bıçaqlayaraq qətlə yetirib.

H.Sadiqov qətlə törətdikdən sonra könüllü olaraq polise təslim olub.

Qeyd edək ki, A.Cəfərovanın 11 yaşlı bir övladı var.

Yeni ildə yediklərimizi necə "yandıraq" ...

Bayramdan sonra nəyi, necə yeyək ki, mədəmiz "üsyən" etməsin?

Yeni il süfrələrinin qoxusu burnumuzdan, dadı isə damağımızdan hələ çəkilməyib. Düzü, bir neçə gün eyni yeməklər, salatlar təkrarən mədəmizi doyurdu. Amma həmin yeməklərin hamısı da həddən artıq kalorili idi. İstər bol mayonezli salatlar, istər yağlı əşlər, kabablar, istərsə də tortlar... Məlum, artıq çəki aldıq. Bununla yanaşı, mədəmiz də quru, qızartma yeməklərə doydu.

Bu halda nə etməliyik? Yaxın günlərdə qidalanma rejimimiz necə olmalı, rasionumuzda nələrə üstünlük verməliyik?

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, ümumən bu günlərdə qidanın kalori və miqdarına ciddi nəzarət edilməlidir. Hər gün zərərli və yüksək kalorili yeməklərlə qidalanmaq 1-2 həftə ərzində yüksək çəki artımına gətirib çıxara bilər. Bayramdan sonra və bayram günü nahar edərkən tərəvəz məhsulları ilə zəngin qidalardan istifadə edilməlidir. Çünki ən yüngül qidalara tərəvəzlərdir. Buna görə də az yağda qızarmış tərəvəzlər nahar üçün ideal hesab edilir.

Bayram qonaqlılıqlarında hər kəs payına düşən şirniyyatın yarisini yeməklə kifayətlənməlidir. Məsələn, iki tort kəşiyindən birindən mütəəddit qidalanmalıdır.

Günə dinamik başlamaq, gün boyu hərəkət etmək, gediləcək yerlərə piyada səyahət sağlamlıq və artıq çəki yığmamaq üçün faydalıdır. Şam yeməyindən sonra təmiz havada gəzmək daha məqsədəuyğundur.

Bol su içmək də zəruri məsləhətlərdən biridir. Diyetolurdu suyu az kalorili içkilərlə əvəz etməyin də mümkün olduğunu deyirlər. Ən yaxşısı isə tərəvəz, nanə və limonlu içkilərdir.

Azərbaycan Milli Kulinarika Mərkəzinin direktoru Tahir Əmiraslanov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, əslində insan təkcə bayram sonrası yox, ümumən qida rasionuna diqqət-

lə yanaşmalıdır. Onun sözlərinə görə, bayram günlərində də evlərdə əsasən qış yeməkləri hazırlanaraq süfrəyə verilib. Müsahibimiz hesab edir ki, insanlar hər yeməkdən bol miqdarda yeməyə, problem də yaranmayacaq: "Masaya qoyulan hər yeməkdən bir tikə yeməklə mədəni də yüklənmiş oluruq. Tərkibində mayonez, xama olan salat süfrəyə qoyulandan sonra 10-15 dəqiqə ərzində yeyilməlidir. Amma bu günlərdə insanlar salatlara bir gün öncədən hazırlayıb, bir neçə gün yeyirlər. Bu, düzgün ənənə deyil".

Həkimlər isə deyir ki, bayram boyunca hər gün ən azı 10 stakan su içmək lazımdır. Bu, həzm prosesinin sürətlənməsi, davamı, sağlamlığı və mədənin təmizlənməsi üçün çox önəmlidir. Bundan başqa, bayram ziyarətlərində yaxın məsafələr üçün maşın sürmək yerinə gəzintini artırıb, bir neçə mərtəbə çıxmaq üçün liftdən istifadə etmək yerinə pilləkənləri seçməliyik. Unutmamalıyıq ki, bu gün yeyib-içdiyimiz hər şey sağlam gələcəyə qoyduğumuz investisiyadır.

Yeni ili süfrəsi yeyib-içənlərin balansına orta hesabla 7,000 kalori əlavə edir. "BBC Türkçe"nin araşdırmasına görə, bir çox insanlar məhz bu cür Yeni il süfrəsi qidalanmasından sonra yanvar ayında pəhriz tutmaq qərarına gəlir. "11 ayda yığılmış artıq çəkini 1 aya yox etməyə müm-

kün deyil". Londondakı "Royal College of Physicians" institutunun əməkdaşı Ian Gilmore belə deyir.

Lakin bir sıra ekspertlər məsləhətə bir qədər fərqli yanaşaraq, pəhriz strategiyasına daha çox diqqət ayırmağı məsləhət görürlər.

Pəhrizi alkoqolun imtinasından başlamaq fikri mübahisəli görünür. Alkoqolu zərərsizləşdirən qaraciyər özünü bir neçə həftəyə təzələsə demək olar ki, yeganə insan orqanıdır.

Alkoqol istifadəsi və alkoqolizm üzrə ABŞ Milli İnstitutundan doktor Gary Murray hesab edir ki, spirtli içkilər mütəmadi olaraq qəbul edən şəxs içməyi dayandırsa, alkoqolun təsiri altında onun qaraciyərində əmələ gəlmiş piy qatı 1 aya xeyli dərəcədə əriyə bilər.

Lakin doktorun qeyd etdiyi kimi, spirtli içkilərə qurşanmışlar üçün bu müddət kifayət etməyə bilər. "Onların qaraciyərində fibroz - çertiklər - əmələ gəlir, belələrində 1 ay müddəti bəs etməz", Gary Murray deyir.

"New Scientist" elmi dərgisinin yazdığına görə, 5 həftə ərzində alkoqol qəbul etməyən şəxslərdə qaraciyərdəki piy, qandakı qlükoza və xolesterin səviyyəsinin xeyli dərəcədə endiyi aşkar olunub. Lakin Ian Gilmore xatırladır ki, alkoqolun təsirinə qaraciyərlə yanaşı, beyin, dalaq və ürək də məruz qalır və bu orqanlar təzələnmək xüsusiyyətinə malik deyillər.

Veziyyəti bir qədər mürəkkəbləşdirən az miqdarda spirtli içkilərin ürək-damar sistemində müsbət təsir göstərməsi barədə vaxtaşırı mətbuatda gedən məlumatlardır. Gilmore deyir ki, həftədə 2 qədəhədek şərab qəbul edilərsə, bunun həqiqətən sağlamlıq üçün faydası ola bilər.

Amma alim qeyd edir ki, bu effekt özünü qadınlarda 60 yaşdan sonra, kişilərdə isə 45 yaşdan sonra göstərməyə başlayır.

Gilmore hesab edir ki, 1 ay müddətinə spirtli içkilərə ara vermək daha çox mənəvi rahatlıq verir, çünki bunu edə bilən insan alkoqoldan daha uzun müddətə də

imtinaya edə biləcəyinə inanır. Bununla belə bilməyənləri isə alkoqol asılılığına düşən şəxs hesab etmələrə - təxminlərə görə İngiltərədə belələrinin sayı 1.5 milyondur.

Çoxları Yeni il bayramı mövsümündə iştahının öhdəsindən gələ bilmir. Hər adamın 1 ay ərzində pəhriz tutmağa gücü çatmır. "Pəhriz ya uzunmüddətli olmalıdır və ya heç tutulmamalıdır",

Britaniya Pəhriz Assosiasiyasının sözcüsü Lucy Jones deyir.

Onun təbiriyyə, yemək pəhrizində "ya heç nə, ya hər şey" prinsipi əvəzinə balanslaşdırılmış pəhrizin gözlənilməsi ən düzgün seçimdir. Onun sözlərinə görə, misal üçün, yemək balansında meyvə-tərəvəzin çatışmazlığı Britaniyada ölüm halları statistikasının 7%-9% artmasına səbəb olur.

□ Sevinc TELMANQIZI, "Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Dağlıq Qarabağ probleminin dinc nizamlanması üçün daha bir fürsət ili itirildi. Əfsus ki, 2018-ci il də "Qarabağ yükü"nü yerindən tərpətmək üçün dönüş ili olmadı, nizamlama prosesində real irəliləyiş qeyd alınmadı. Sülh üçün itirilən şanslar və zaman isə sövq-təbii müharibənin daha da yaxınlaşması deməkdir.

Yeni ildə bu riskin nə dərəcədə böyük olub-olmayacağı şübhəsiz ki, işğalçı Ermənistanın, onun yeni rəhbərliyinin problemə yanaşmasında konstruktivizm nümayiş etdirib-etdirməyəcəyindən asılı olacaq. Çünki ərazisinin 20%-i on illərdir işğal altında olan Azərbaycanın məsələdə güzəştə gedəcəyi elə bir şey yoxdur, qalmayıb. Azərbaycanın ən böyük güzəştə atəşkes rejiminə riayət edib konfliktin dinc nizamlanmasına çalışmasıdır. Lakin bu da sonsuzadək sürə bilməz.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev xalqa Yeni il təbrikinə Dağlıq Qarabağ ixtilafı ilə bağlı rəsmi Bakının prinsipi al mövqeyini ilin yekunu kontekstində bir daha diqqətə çatdırıb.

"Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli işində biz prinsipi al mövqeyimizdə qalırıq. Bizim mövqeyimiz haqq-ədalət mövqeyidir. Bizim mövqeyimiz beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə tam uyğundur. Dağlıq Qarabağ tarixi, əzəli Azərbaycan torpağıdır. Bütün dünya ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıyır. Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi yalnız ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri tam icra edilməlidir, işğalçı qüvvələr qeyd-şərtsiz bizim torpaqlarımızdan çıxarılmalıdır", - deyə ölkə başçısı çıxışında vurğulayıb.

İlham Əliyev bildirib ki, münaqişənin həlli işində Azərbaycan 2018-ci ildə çox ciddi mövqələrə malik olub: "Bildiyiniz kimi, Ermənistanda 20 il ərzində hakimiyyəti zəbt etmiş kriminal, rüşvətxor, xunta rejimi çökdü və bu, Ermənistanın Azərbaycana qarşı apardığı işğalçı siyasətin tam

iffasıdır. Onu da deyə bilərik ki, bizim Ermənistanla qarşı apardığımız çox düşünülmüş, məqsədyönlü və prinsipi al siyasətimiz öz bəhrəsini verdi. Biz Ermənistanı bütün regional və beynəlxalq layihələrdən təcrid edə bilmişik, Ermənistan iqtisadiyyatının çökməsində bizim payımız da kifayət qədər böyükdür. Hesab edirəm ki, bu gün münaqişənin həlli üçün yeni vəziyyət yaranır. Ümid edirəm ki, 2019-cu ildə bu sahədə irəliləyiş ola bilər.

Bununla yanaşı, əlbəttə, hesab edirəm ki, bizim güclü hərbi potensialımız münaqişənin həlli üçün əsas amildir. Biz son illər ərzində öz hərbi qüdrətimizi böyük dərəcədə artırmağa çalışmışıq. Bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır. Bu il ölkəmizdə iki dəfə keçirilmiş hərbi parad bizim gücümüzü, bizim illər ərzində öz hərbi potensialımızı göstərir. Ən müasir silahlarla, texnika ilə təchiz edilmiş Azərbaycan ordusu çox yüksək döyüş qabiliyyətinə malikdir və biz bu il bunu bir daha təsdiq etdik. Azərbaycan ordusu Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Naxçıvan istiqamətində uğurlu əməliyyat keçirərək 11 min hektar torpağa tam nəzarət edir. Strateji yüksəkliklərin əldə edilməsi bizə imkan verir ki, Ermənistan ərazisindən keçən önəmli kommunikasiyalara və yollara tam nəzarət edək".

Prezident bundan sonra da Azərbaycanın öz hərbi qüdrətini artıracağını söyləyib: "Biz Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həll etmək istəyirik və danışıqlarda iştirakımız bunun əyani sübutudur. Ancaq hər kəs bilir və bilməlidir ki, münaqişənin həlli üçün hərbi əməliyyatlar, xüsusən də bundan sonra da biz hərbi qüdrətimizi artıracağıq".

Bakının yeni il üçün əsas Qarabağ mesajı

Azərbaycan problemlə bağlı mövqeyini qətiləşdirdi: işğalçıya və vasitəçilərə seçim üçün təzə il ismarışı; politoloq: "Paşinyan hakimiyyətdə duruş gətirə bilsə..."

İlham Əliyevin bu fikirləri şəxsiz ki, ən əvvəl işğalçıya və vasitəçi dövlətlərə Bakının təzə ildə öz prinsipi al mövqeyində qalacağı, Bakıdan güzəşt tələb etməyin mənasızlığı barədə aydın bir ismarıqdır. Yeni "top" Ermənistanın meydanındadır və sülh yoxsa müharibə "sifarişini" məhz o verə bilər.

Bəs rəsmi İrəvanın, işğalçı ölkənin təzə hakimiyyətinin seçimi nə olacaq?

"Paşinyan hakimiyyətdə duruş gətirə bilsə, 2019-cu ildə Qarabağ danışıqları bir nəticə verə bilər". "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu sözləri axar.az-a açıqlamasında politoloq Tofiq Abbasov deyib. O bildirib ki, bu gün Ermənistanın problemləri vəziyyəti, dünya bazarlarından məhrum olması və kommunikasiyaların fəaliyyətsiz qalmasının bir nömrəli səbəbi Qarabağ məsələsinin asılı vəziyyətdə qalmasıdır.

"Paşinyan bunu anlasada, heç nə edə bilmir. Çünki Ermənistanın daxilində ona qarşı böyük reaksiya var. Ona görə də Nikol Qarabağ probleminə kompromisə gedə bilmir. Ancaq hesab edirəm ki, Paşinyan hakimiyyətdə duruş gətirə bilsə, 2019-cu ildə Qarabağ danışıqları bir nəticə verə bilər. Nikol başa düşür ki, işğaldan əl çəkməyə, Ermənistanla heç bir irəliləyiş baş verməyəcək. Ola bilsin ki, işğal tərəfdarları ona bu istiqamətdə təzyiq göstərsinlər. Ancaq bu basqılar sona qədər davam edə bilməz, çünki Qarabağ probleminin həllinin gecikməsi Ermənistan üçün çox təhlükəli tendensiyaya çevrilir. Bütün müharibələrin sonunda danışıqlar və güzəştlər durur. Bu güzəştlər isə həmişə qarşılıqlı olur. Azərbaycan Ermənistanla çox güzəştə gedib. İndi isə növbə İrəvanındır", - deyə o qeyd edib.

T.Abbasov bildirib ki, Azərbaycan Qarabağ problemini öz imkanları ilə həll edə bilər: "Ancaq Azərbaycan dünya birliyi qarşısında danışıqlar prosesini sona qədər aparacağına və nəticə əldə olunana qədər bu formatı davam etdirəcəyinə dair öhdəlik götürüb. Buna baxmayaraq, vəziyyət hər an dəyişə bilər. Siyasətdə hər zaman gözlənilməz dəyişikliklər baş verir. Ermənistan Azərbaycan kimi güclü bir dövlətlə siyasi müstəvidə oyunlar apara bilməz. Buna ilk növbədə Ermənistanın iqtisadi və hərbi gücü çatmaz. Ona görə Ermənistan baxışlarına və dəyişməyən

mövqeyinə görə çox böyük bədalə ödəməli olacaq".

Politoloq Əhəd Məmmədli isə düşünür ki, 2019-cu il Paşinyanın rəhbərliyi ilə yeni erməni iqtidarı üçün də sınaq ili olacaq. "Paşinyan erməni tarixinə Qamsaxurdiya kimi də, Saakaşvili kimi də düşə bilər. Paşinyan Rusiyanı yanında saxlayıb, demokrat imicini qoruyub, Qərblə isti münasibətlər qurmaq istəyir. Buna nail olmaq çox çətindir. Əgər Paşinyan xalqının ümidlərini doğrultmasa, təzyiqa tab gətirə bilməyib ard-arda səhvlər etməyə başlasa, Ermənistanda gərginlik artacaq, bu da ölkədə daxili qarşıdurmaya gətirib çıxaracaq. Ermənistan erməniləri ilə Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilər bir-birləri ilə münasibətləri aydınlaşdırmağa başlaya, üstəlik, Rusiya bundan istifadə edib bu ölkədə hakimiyyəti dəyişməyə qalxa bilər", - deyə o qeyd edib.

Politoloq istənilən halda 2019-u Azərbaycan üçün Qarabağı qaytarmaq yolunda imkan ili kimi görür.

Öz növbəsində rusiyalı hərbi ekspert, hərbi və siyasi analiz institutunun direktor müavini Aleksandr Xramçixin hesab edir ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında vəziyyətin kəskinləşməsi hökmən

nə vaxtsa baş verəcək, amma nə vaxt baş verəcək, bunu əvvəlcədən demək çox mürəkkəbdir. Bu barədə o, erməni KİV-lərinə açıqlamasında söyləyib (virtualaz.org).

Xramçixinə görə, bu bir sıra amillərdən - həm xarici, həm də daxili amillərdən asılıdır: "Məsələn, Ermənistanla Rusiya arasındakı münasibətlərdən asılıdır". Ekspert bu münasibətlərdə "mötədil böhran" hökm sürdüyünü və Kremlin Ermənistanın indiki hakimiyyətinə münasibətinin yaxşı olmadığını deyir. Onun fikrincə, Bakı üçün əlverişlidir ki, Ermənistanda hər şey qaydasında olmasın. "Lakin hərbi əməliyyatların, əsl müharibənin başlanmasına dair qərar vermək üçün həddən artıq məsələlər öz həllini tapmalıdır. Çünki Bakı növbəti dəfə uduzmağı özünə reva görə bilməz. Mən 2016-cı ildəki həmin mini-müharibəni nəzərə almıram. Ona görə də Bakı nəhayət qərar vermək üçün çox ciddi düşünüb-düşünəcəkdir" - ekspert əlavə edib.

Beləliklə, sonda bunu əlavə etmək qalır ki, daxil olduğumuz 2019-cu ildə ilk növbədə Ermənistanın yeni rəhbərliyini kritik seçim gözləyir. Təbii ki, ən əvvəl Dağlıq Qarabağ məsələsində...

Azərbaycan turizminin ən önəmli problemlərindən biri də yüksək qiymətlərdir. Sanki turizm dedikdə yalnız imkanlı təbəqə və onların həyat şərtləri nəzərdə tutulur. Orta və kasıb təbəqəni əhatə edən turizm şərtləri yox dərəcəsidir. Bunun nəticəsidir ki, son zamanlar paytaxt Bakıda turistlərin sayı artıq əvvəlki qədər çox nəzərə çarpmır.

Xüsusən də ərəb turistlərə daha az rast gəlinir. Adətən Yeni il, Novruz bayramı kimi özəl günlərdə əyləncə məkanlarının, kafe və restoranların vəzkeçilməz qonaqları ərəb və iranlı turistlər idisə, bu dəfə onlara daha az rast gəldi. İrandan gələn turistlərə bu il az rast gəlinməsinin səbəbi kimi sözügedən ölkənin sanksiyalara məruz qalması göstərilir. Ərəb turistlərin sayının getdikcə azalmasının səbəbləri arasında qiymətlərin getdikcə artması faktı da yer alır. Belə ki, Azərbaycanın bəzi regionlarında beşulduzlu hotellərdə Yeni il gecəsi keçirmək hətta Parisdə bu bayramı qeyd etməkdən baha başa gəlir. Məsələn, "Şamaxı Palace Hotel"də 2 nəfər üçün 1 gecəlik qonaqlama, 3 dəfə yemək və əyləncə 1000 manatdan baha başa gəlir. Hətta bəzi daha mənzərəli lüks nömrələrdə bu qiymət 1500 manat da ötür. "Marxal" hotelində, "Şahdağ" hotelində də Yeni il gecəsi qiymətlər 1000 manatdan yüksək olub. "Şahdağ" hotelində mənzərə zalının 1 gecəsi 1348 manata, Parisdə Yeni il qarşılamaq isə 950 manata başa gəlir.

Turizm Agentliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Kənan Quluzadə də "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, Turizm Agentliyi qiymətlərin formalaşmasında iştirak etmir: "Bazar iqtisadiyyatında qiymətlər özəl şirkətlər tərəfindən müəyyənləşdirilir. Biz dövlət qurumu olaraq buna müdaxilə etmirik. Əlbəttə, tövsiyələrimiz var ki, qiymətlər daha münasib

Ərəb və iranlı turistləri bayramda "yoxa" çıxaran səbəblər - qiymətlər

Ekspertlər deyir ki, qiymətləri baha edən faktorlar rəqabətin zəif olması və xidmətləri təklif edən müəssisələrin sayının az olmasıdır

olmalıdır, bütün büdcələrə uyğun olmalıdır. Hamı istər ki, qiymətlər daha əlverişli olsun. Ancaq buna inzibati qaydada müdaxilə edə bilmərik. Bizim əsas vəzifəmiz sağlam rəqabət mühiti yaratmaqdır".

Turizm eksperti Çingiz İsmayılov da "Yeni Müsavat" a açıqlamasında vurğuladı ki, turizm obyektləri özəl sektora məxsusdur, qiymətləri də onların müəyyən edirlər: "Bazar iqtisadiyyatı şəraitində hamının məqsədi daha çox gəlir əldə etməkdir. Əgər belə bir qiymət müəyyənləşdirilərsə və insanlar o hotellərə gəlsə, deməli, düz edib həmin qiymətləri qoyublar. Yox, əgər insanlar həmin hotellərə gəlməkdən imtina edərlərsə, deməli, həmin sahibkar müflis olacaq. Bu, bazar iqtisadiyyatının qanunudur. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində qiymətlərlə bağlı həddi müəyyənləşdirən obyektə tikən sahibkarın məqsədi gəlir əldə etməkdir. Əgər yüksək qiymət olduğuna görə tələbat az olsa və sahibkar qazanmasa, özü həmin obyektə bağlayacaq. Yox, əgər o hotellər illərdir işləyirsə, deməli, tələbat var. Mən sovet dövründəki kimi tənzimləyici mexanizmi qurmağın tərəfdarı deyiləm.

Əgər insanların alıcılıq qabiliyyəti yoxdursa, o gedib orada qalmayacaq. Tələbat var və biznesmen də qiyməti artırır. Ancaq bununla paralel olaraq aşağı təbəqə üçün də imkanlar yaradılmalıdır. Dövlət tərəfindən də bu məsələ müzakirə olundu ki, bölgələrdə istirahət guşələrində ücəlduzlu hotellər yaradılsın. Xaricdən gələn turistlərin sayının azalması isə bir neçə faktorla bağlıdır. Buna qiymətlər, xidmət səviyyəsi, əyləncə və qidalanma ilə bağlı çeşidliliyin olması daxildir".

İqtisadçı ekspert Rəşad Həsənov isə yüksək qiymətlərin uzunmüddətli dövrdə ölkə turizminin inkişafına maneə yaratdığını vurğuladı: "Qiymətlər bazarda formalaşır. Əgər baha qiymət təklif edən hotel və restoranlara tələbat olmasaydı, onlar məcbur qalıb endirim edəcəkdilər. Bu baş verməyibsə, deməli, tələbat var. Ümumilikdə isə bu sektorda fəaliyyət göstərən müəssisələrin faktiki qazanc götürmə cəhdləri hiss olunmaqdadır. Yeni uzunmüddətli strategiya yoxdur və qiymət siyasəti də bunun əsasında formalaşmışdır. Son nəticədə bu, uzunmüddətli dövrdə Azərbaycana turist axınının həcmində mənfi təsir göstərməklə yanaşı, həmin sahibkarların işinə də mənfi təsir göstərir. Ancaq əsas məsələ bazarda tələb və təklif əsasında qiymətlərin formalaşmasıdır. Qiymətləri baha edən faktorlar rəqabətin zəif olması və xidmətləri təklif edən müəssisələrin sayının az olmasıdır. Tələbatın müəyyən dövrdə yüksək olması da qiymətlərin qısa müddətdə kəskin qalxması ilə nəticələnir. Bəzən də qiymət dəfələrlə bahalaşır. Hökumətin əlində olan alətlərdən biri də təşəbbüsləri dəstəkləməsi və təşviq mexanizmlərinin dövrüyyəyə daxil edilməsidir. Turizmle bağlı ölkəmizin strateji hədəfləri var, yeni qurumlar yaradılıb. Dövlət proqramı yaradılıb. Bu istiqamətdə müəyyən işlər görülüb. Bütün bunlara baxmayaraq,

hazırda sektora investisiya axını yoxdur, yeni investisiya qoyuluşları müşahidə edilmir. Müxtəlif bölgələrdə turizm cəlbədiciyinin paralel şəkildə artırılması ilə bağlı proqramların həyata keçirilməsinə ehtiyac var. Investisiya qoyuluşları artarsa, rəqabət çoxalarsa, tələb və təklif arasındakı disbalans azalarsa, biz bu qədər qiymət artımı görmərik. Həm də turizm sektorunda qiymətlər əlçatan olar. Bu, həm yerli əhəlinin turizmdən istifadə imkanlarını artırır, həm də Azərbaycan region ölkələri ilə bu sahədə rəqabətə girə bilər. Azərbaycanın turizm sektorunu Gürcüstan və Türkiyə ilə rəqabətə apara bilmir. Manatın devalvasiyası bir qədər bu sahədə canlanma yaratdı. Xüsusilə də Körfəz ölkələri ilə viza prosedurlarının sadələşdirilməsi turizmin canlanmasına xüsusilə təkan verdi. Ancaq sektorda digər istiqamətlərdə də fəaliyyətin artırılmasına, müəssisələrin sayının artmasına, xidmətlərin çeşidinin və miqdarının artmasına ehtiyac var. Dövlət bu sahəyə investisiya qoyuluşlarına diqqət artırmalı və rəqabəti dərinləşdirməlidir ki, ölkə turizminin inkişafına maneə yaradan məqamlar ortaya çıxmasın.

□ **Nərgiz LİFTİYEVA,**
"Yeni Müsavat"

Dolların taleyi neftdən asılıdır

Ekspert: "Büdcə gəlirlərinin təmin olunmasında çətinlik yarandıqda, Maliyyə Nazirliyi üçün manatın məzənnəsinin ucuzlaşması əsas çıxış yollarından biridir"

2019-cu ildə Azərbaycan iqtisadiyyatında gözlənilən proseslər, xüsusilə də milli valyutanın məzənnəsində mümkün dəyişikliklər hamını düşündürür. Bu il üçün artıq planlar quran, iş qurmaq, tikinti-təmir, alqı-satqı xəyalına düşən hər kəs dolların bahalaşma-bahalaşmayacağı fikirləşir, işini ona uyğun qurmağa çalışır. Yenidən daxil olduğumuz ildə dolların məzənnəsi dəyişəcəkmi? Dollar-manat münasibətini hansı faktorlar tənzimləyəcək?

Suallara cavab verən iqtisadçı-ekspert Samir Əliyevin "Yeni Müsavat" a dediyinə görə, dolların məzənnəsi hazırda ölkə əhəlisini narahat edən ən mühüm məsələlərdən biridir. "Bu da təbii. Çünki bu münasibətlər onların həyatına, sosial durumuna, gəlirlərinə birbaşa təsir göstərir. Xüsusilə Azərbaycan kimi ölkələrdə dollardan asılılığın güclü olmasına görə bu valyutanın məzənnəsindəki dəyişikliklər əhəlinin həyatına dərhal təsir edir. Dollar bahalaşanda nəinki idxal malları, hətta yerli istehsal məhsulları

da bahalaşır, biz Azərbaycanda bunun dəfələrlə şahidi olmuşuq. Bu baxımdan, dollar-manat münasibətində gözlənilən dəyişikliklərlə bağlı sualı cavablandırmaq çox çətinidir".

Ekspert deyir ki, Azərbaycanda dolların məzənnəsinə təsir edən əsas amil neftin qiymətidir: "Neftin qiyməti indiki səviyyədə və daha yüksək olacaqsə, o zaman biz dolların məzənnəsində ciddi bir dəyişiklik görməyəcəyik. Yox, əgər neftin qiyməti aşağı düşəcəksə, 50 dollar həddindən az olacaqsə psixoloji gərginlik yaranacaq.

Neftin qiyməti 40 dollara qədər düşəcəksə, dolların məzənnəsində ciddi artımlar qaçılmaz olacaq. Düşünürəm ki, hökumət bu dəfə Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarını manatın

məzənnəsinə saxlamaq üçün xərcləməyəcək. Aşağı neft qiymətləri uzunmüddətli olacaqsə, hökumət manatın məzənnəsinin düşməsinə gedəcək. Bu prosesdə əsas məsələ Mərkəzi

Bankın mövqeyi olacaq. Ölkədə inflyasiya səviyyəsi, manatın məzənnəsinin saxlanması, Mərkəzi Bank məzənnəsinin dəyişməsinə maraqlıdır. Dolların bahalaşmasında daha çox maraqlı olan qurum isə Maliyyə Nazirliyidir. Nazirlik bu prosesə büdcə, fiskal kontekstdən yanaşır. Büdcə gəlirlərinin təmin olunmasında çətinlik yarandıqda, Maliyyə Nazirliyi üçün manatın məzənnəsinin ucuzlaşması əsas çıxış yollarından biridir. Azərbaycanda da bu iki qurum arasında manatın məzənnəsinə münasibətdə fərqli baxışlar yaranır. Mərkəzi Bankın 2019-cu ildəki pul-kredit siyasətinə dair bəyanatından da görünür ki, məzənnəni dəyişmək niyyətində deyil. Bəyanatdan aydın olur ki, Mərkəzi Bank

üzən məzənnə siyasətinə real keçidi yenidən ertələyəcək və manatın məzənnəsinə ilboyu fors-majör hadisəsi olmasa daşlaşmış bir səviyyədə (hazırda bu hədd 1.70-dir) saxlamağa çalışacaq. Bəyanatda "manatın möhkəmlənməsinin qiymətlərə azaldıcı təsiri ilə müqayisədə onun ucuzlaşmasının inflyasiyaya artırıcı təsiri daha yüksəkdir" fikri hökuməti devalvasiyaya niyyətindən çəkindirməyə yönəlik növbəti bir mesajdır".

S.Əliyevin sözlərinə görə, indiki halda Mərkəzi Bankın məzənnəni sabit saxlamaq istəyi daha məqsəduyğundur: "Bu, çox düzgün qərardır. Çünki iqtisadiyyat, xüsusilə də bank sektorunda ilk devalvasiyaların mənfi təsirlərindən hələ də çıxıb bilməyib. Real sektorun problemlərini həll etmədən hər hansı ciddi dəyişikliklərin aparılması ciddi fəsadlar verə bilər. Bu gün bizim qeyri-neft ixracatımız çox zəifdirsə, idxaldan kəskin asılılığımız qalarsa, məzənnəni dəyişməyin heç bir əhəmiyyəti yoxdur. Bu baxımdan, məzənnənin ən azı ilin birinci yarısında sabit qalacağına gözləyirik. Əgər əlbəttə, neftin qiymətində kəskin dəyişiklik olmasa".

□ **DÜNYA,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanla Avropa Birliyi (AB) arasında tərəfdaşlıq sazişinin 2019-cu ildə imzalanacağı bildirilir. Lakin rəsmi açıqlamalarda konkret tarix açıqlanmışdır. Bəs belə bir sənəd 2019-cu ildə imzalanacağı, prosesin yekunlaşmasına və imzalanmaya hansı amillər mane olur?

AB üzrə ekspert Yegane Hacıyeva "Yeni Məsavət"ə şərhində Azərbaycanla AB arasında münasibətlərin 23 illik tarixi olduğunu və ikitərəfli münasibətlərin hüquqi bazasının Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişinə əsaslandığını dedi: "Bu 23 illik dövrdə Azərbaycanla AB arasında əməkdaşlıq şurası, əməkdaşlıq komitəsi, parlamentlararası əməkdaşlıq komitəsi, ticarət, iqtisadiyyat və hüquqi məsələlər üzrə alt-komitə, enerji, nəqliyyat və ətraf mühit məsələləri üzrə alt-komitə kimi strukturlar ikitərəfli mütəmadi dialoqun aparılması üçün daimi fəaliyyətdədirlər. Üzərində işlənən yeni saziş Azərbaycan və AB arasında münasibətlər üçün yeni hüquqi əsas kimi nəzərdə tutulur və Azərbaycan-Avropa Birliyi münasibətlərində mühüm mərhələnin başlanğıcıdır. Yeni tərəfdaşlıq sazişi üzərində tərəflər intensiv iş aparır və sazişin bəndlərinin əksəriyyəti tərəflər arasında razılaşdırılıb.

AB ilə Azərbaycan arasında enerji sahəsində uğurlu əməkdaşlıq və Azərbaycanın AB-nin enerji təhlükəsizliyində rolu və töhfəsi ikitərəfli strateji əməkdaşlığın təməlini təşkil edir və yeni tərəfdaşlıq sazişi Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlığın hərtərəfli inkişafı üçün əlverişli imkanlar yaradacaq.

Baxmayaraq ki, saziş ötən il imzalanmadı, 2018-ci il AB və Azərbaycan arasında münasibətlərin daha da möhkəmlən-

Azərbaycan Avropa Birliyi ilə sazişi bu ilin noyabrında imzalaya bilər

Ekspert sənədlə bağlı əldə olunan razılaşmalar və prosesə mane olan səbəblərdən danışdı

məsi, tərəflər arasında uzun müddətdir davam edən danışıqların nəticəsinin əldə olunması üçün məhsuldar bir il kimi yadda qaldı, yeni hərtərəfli sazişin imzalanması üçün aparılan danışıqlar prosesinin dinamik inkişafı ilə müşayiət olundu. 2018-ci il Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin istər AB-nin mərkəzi siyasi, iqtisadi və təhlükəsizlik təsisatları, istərsə də strateji üzv ölkələrin rəhbərləri ilə keçirdiyi görüşlər, imzalanan yeni sənədlər Azərbaycanın Al ilə münasibətlərini daha da möhkəmləndirdi və bunun nəticəsi kimi Brüsseldə Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında tərəfdaşlıq prioritetləri üzrə danışıqlar yekunlaşdı, buna dair baza sənədi paraflandı. 2018-ci ildə Azərbaycanla Al arasında təhlükəsizlik üzrə ilk dialoq başlandı və təhlükəsizlik məsələləri iki istiqamət üzrə, regional və global təhlükəsizlik mövzusunda müzakirə edildi və ilk razılaşmalar əldə olundu. Regional və beynəlxalq gündəlikdə duran məsələlər, terrorizm, separatçılıq və ekstremizmin bütün forma və təzahürələrinə qarşı mübarizə, transmilli mütəşəkkil cinayət-

karlıq və qaçaqmalçılıq, kibernetik təhlükəsizlik və digər təhlükəsizlik hədələrinə qarşı mübarizə sahəsində əməkdaşlıq imkanları ətrafında geniş fikir mübadiləsi və ilk razılaşmalar əldə olundu. Ərazi bütövlüyü və beynəlxalq sərhədlərin toxunulmazlığı öhdəliklərinə sadıq qalan tərəflər təhlükəsizliklə bağlı müzakirələrdə Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə danışıqlar prosesi və münaqişənin regional və global təhlükəsizliyə neqativ "töhfəsi" istiqamətində məsələlərin müzakirəsini apardılar".

Ekspert qeyd etdi ki, 2018-ci ilin payızından yeni sazişin bəndləri çərçivəsində tərəflər arasında ticarət məsələləri ətrafında geniş müzakirələr keçirilib və ticarət sahəsində çox mühüm irəliləyişə nail olunub: "AB ilk dəfə olaraq, Ümumdünya Ticarət Təşkilatına daxil olmayan bir ölkə ilə iqtisadi razılaşmaya getdi və bunun üçün Azərbaycan və AB ÜTT-yə daxil olanadək bu təşkilatdakı mövcud mexanizmləri əvəzləyəcək və hər iki tərəf faydalı yollar tapılması mexanizmlərini işlənməsinə başladı".

AB ilə danışıqlar prosesi-

nin yekunlaşmasına və imzalanmaya hansı amillərin mane olmasına gəlinə, Y.Hacıyeva dedi ki, tərəflər arasında tamamilə razılaşdırılmamış məqamlar hələ də təhlükəsizlik və ticarət məsələləridir: "Azərbaycan haqlı olaraq regional təhlükəsizlik məsələlərinin müzakirəsi zamanı Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarının azad edilməsi və didərgin düşmüş insanların öz evlərinə geri qayıtmasını bölgədə davamlı sülh və dayanıqlı inkişafa getirə biləcək əsas məqam kimi qeyd edir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan

üzün AB ilə təhlükəsizlik dialoqunun nüvəsini əldə olunmuş razılaşmaların ərazi bütövlüyü-müzün bərpə olunmasına xidmət etməsi, konfliktin həllində real irəliləyişlərin əldə olunması təşkil edir. Təhlükəsizlik məsələləri ətrafında növbəti müzakirələrdə regional təhlükəsizliyin həssas bəndi kimi Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq təhlükəsizliyə təsir nüansları və məqamlarının müzakirəsi nəzərdə tutulur və bu vacib məqam tərəflər arasında münaqişənin həllinin labüdlüyünə əminliyi artırır. Mehiz bu məsələ

lələr tərəflərin bu ilin yanvarında Brüsseldə keçirilməsi nəzərdə tutulan görüşlərində müzakirə olunacaq və ortaq razılaşmanın əldə olunması üçün məqsədyönlü işlər görülür. Plan üzrə sənədin ilkin razılaşdırılmış mətninin "Şərq tərəfdaşlığı"nın 10 illiyi tədbirlərində hazırlanması və daha sonra mart ayında yekun müzakirəsi nəzərdə tutulan tərəfdaşlıq sazişinin imzalanması 2019-cu ilin noyabr ayında baş tutacaq".

□ Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Məsavət"

Bu il dünya neft bazarına dikte edəcək amillər

Ekspertlər iqtisadi faktorları önə çəkirlər

Yeni ilin ilk günlərində dünya neft bazarında ciddi dəyişikliklər qeydə alınmasa da, bu məhsulun dəyəri ilə bağlı gözləntilər çoxalmaqdadır. İstehsalçı ölkələr qiymətlərin artmasını şübhələndirən amilləri izləyirsə, istehlakçı ölkələr tamamilə fərqli amillərə diqqət yetirirlər. Bu il dünya neft bazarında qiymətlərə hansı amillər təsir edəcək? Bazardakı prosesləri nələr dikte edəcək?

İqtisadçı-alim, ADR Hərəkatının rəhbəri Qubad İbadoğlunun fikrincə, bu sahədə əvvəlki illərlə müqayisədə 2019-cu il üçün proqnoz vermək daha da çətinləşib: "Çünki tələb və təklif arasında balansla bağlı xeyli qeyri-müəyyənliklər var. Belə ki, bu il Beynəlxalq Dəniz Təşkilatı tərəfindən tətbiqi nəzərdə tutulan dəniz yatacağının tənzimlənməsinə dair normativ tələblər, OPEK və ora daxil olmayan 10 neft istehsalçısının ötən ayın əvvəlində hasilatın azalması ilə bağlı qərarı, ABŞ-in İran neftinin istehlakçılarını üçün sanksiyalarına necə əməl olunacağı ilə yanaşı, Venesuelada hasilatın enməsi, eləcə də Liviyanın hasilat səviyyəsini saxlamaq qabiliyyətinin davam etməsinə qədər çoxsaylı amillər neftin dünya bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsində əhəmiyyətli rol oynayacaq.

Əslində hesablamalar gös-

tər ki, istehlakçılar üçün qiymətlərin 85 dollardan yuxarı, istehsalçılar üçün isə 55 dollardan aşağı olması məqbul deyil. Lakin hazırda dünya neft bazarında hər barelin qiyməti 55 dollardan ucuzdur. Bu o deməkdir ki, indiki qiymət istehsalçılar, o cümlədən Azərbaycan üçün sərfəli deyil. Əgər yuxarıda sadaladığımız səbəblərdən qiymət daha da ucuzlaşarsa, onda 2019-cu ildən gözləntilər özünü doğrultmaya bilər. Nəzərə alınmaq lazımdır ki, gəlirlərin formalaşması yalnız qiymətdən deyil, miqdardan da asılıdır. Rəsmi proqnozlara görə, bu il Azərbaycan neft hasilatı əvvəlki illə müqayisədə azalacaq".

Neft sahəsi üzrə mütəxəssis, Neft Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri İlham Şabanın "Yeni Məsavət"ə dediyinə görə, dünya neft bazarına əsas təsir edəcək amil OPEK-in aylıq hesabat-

ları olacaq: "OPEK-in ilk aylıq hesabatı fevralın ilk on günlüyünün sonlarında açıqlanacaq. Bu hesabatda Monitoring Komitəsinin dekabr ayında qəbul edilmiş hasilatın 1,2 milyon barel azaldılmasına dair qərarə əməl olunma vəziyyəti əksini tapacaq. Bildiyiniz kimi, OPEK hasilatı 800 min barel, OPEK+ ölkələri isə 397 min barel azaltmalıdırlar. OPEK-in hesabatından az sonra isə ABŞ-da yerləşən Beynəlxalq Enerji Agentliyinin onu tədiqləyən məlumatları açıqlanacaq. Bu açıqlamalara bəzən çox ciddi təsir göstərəcək. Əgər açıqlanan məlumatlar OPEK və OPEK+ qərarına əməl olundu-

ğunu göstərəcəksə və bazar buna pozitiv reaksiya verəcəksə, biz qiymətlərin 65 dollardan yüksəlməsini müşahidə edəcəyik. Yox, əgər OPEK-in açıqladığı hesabatda hasilatın azalma tempinin aşağı olduğunu göstərəcəksə, yaxud ölkələr üzrə açıqlanan rəqəmlərlə OPEK hesabatı arasında uyğunsuzluq qeydə alınarsa və ya Beynəlxalq Enerji Agentliyinin məlumatlarında hansısa şübhələr olarsa, bazar buna adekvat reaksiyanı verəcək. Bu, OPEK qərarının bazardakı izafi həcmənin qarşısını almaq üçün yetərli olmadığına işarədir".

Ekspert bildirir ki, bu il dün-

ya neft bazarındakı qiymətlərə təsir edəcək ikinci amil ABŞ-Çin ticarət savaşından yaranan təsirlərdir: "Bu münaqişə hələ tam aradan qaldırılmayıb. Üstəlik, onun mənfi təsirləri dünya iqtisadiyyatındakı artım tempini zəiflədib. Bu isə dünyada neftə olan tələbatı azaldır. Çinlə ABŞ ticari münasibətlərindəki gərginlik Yaponiya, Koreya, Sinqapur, Tayvan, Hindistan kimi ölkələrə də ciddi mənfi təsirlərini göstərməkdədir. İl yəni başlayıb, artıq bazara neqativ məlumatlar daxil olur. Məsələn, Apple şirkəti bəyan edib ki, 2019-cu ildə satışdan gəlirləri azalacaq. Bunun da

əsas səbəbi Çində satış həcmi-nin azalması olacaq. Beləcə, iki nəhəng iqtisadiyyatın toqquşması dünya enerji bazarına da təsir göstərməkdədir".

Enerjiyə tələbatın ötən ilkinə nisbətən azalmasına gətirən ikinci amil iqlimlə bağlıdır: "Ötən ilin bu vaxtlarında Avropa və Mərkəzi Asiyada kəskin soyuqlar müşahidə olundu ki, bu da enerjiyə tələbatı artıran amillərdən biridir. Bu il hələ ki belə havalər müşahidə edilmir, qış mülayim keçir. Bu da enerjiyə olan tələbatın keçən ilkindən az olmasına gətirib çıxarır. Ötən il qiymətlərə artırıcı təsir göstərən böyük siyasi faktor vardı - İran faktoru. Bu il hələ ki bazara böyük təsiri ola biləcək belə faktor gözlənilmir. Əksinə, ABŞ Suriyadan, Əfqanıstandan öz qoşunlarını çıxardacağını elan edir, dünyada daha isti münasibətlər ab-havası yaranır. Bu da bazara pozitiv təsir göstərən amillərdən biridir. Bundan əlavə, Liviya ötən ilin sonlarından hasilatı artırmağa başlayıb. Venesueladakı azalmayı bu artım kompensasiya edir. Bütün bunlar o deməkdir ki, ötən il Brent 71 dollarlıq orta qiymətlə başa vurubsa, bu il qiymət daha aşağı olacaq".

İ.Şabanın fikrincə, dünya bazarındakı indiki qiymətlər kiçik dəyişikliklərlə fevralın ilk on günlüyündə - OPEK hesabatı açıqlananadək davam edəcək.

□ Dünya SAKIT, "Yeni Məsavət"

Azərbaycanda quzu ətinin qiyməti yenidən bahalaşdı. Belə ki, hazırda pərakəndə ət satışı məntəqələrində quzu əti 14 manata satılır. Bunun səbəbini isə müxtəlif iqtisadi və sosial faktorlarla izah edirlər.

Məsələ ilə bağlı bazarada- "Yeni Müsavat"ın reportyor ki vəziyyəti öyrənmək üçün qrupu olaraq, ət satılan yer-

Qəssablar ətin bahalaşmasının səbəbini açıqladı

Satıcılar deyir ki, qiymət artımının bayramla heç bir əlaqəsi yoxdur

lərə yollandıq. Müşahidə etdik ki, həqiqətən də qiymətlər yüksəkdir. Lakin buna baxmayaraq günorta saatlarında artıq ət satılan yerlərdə quzu ətinə tapmaq müşkülə çevrilmişdi. Satıcılarla söhbətimiz zamanı onlar bildirdilər ki, quzu ətinə tələbat yüksəkdir. Ona görə də günorta saatlarına qədər əksər qəssablar quzu ətinə satıb, qurtarırlar. Lakin bazaradakı durumdan heç də alverin yaxşı getdiyini söyləmək olmazdı. Piştaxtaların arxasında oturan qəssablar ya gəlib-gedənə ət almağa səsləyir, ya da çay içib, telefonla oynayırdılar. Qoyun, mal ətləri isə asılı qalmışdı. Bəziləri heç qoyunu bölməyib, diri formada asmışdı. Söhbətimiz zamanı bildirdilər ki, köhnədən qalan əti sata bilmədikləri üçün təzə kəsdikləri qoyunu bölüb qoymağa yerləri yoxdur...

Əvvəlcə alıcılarla söhbət edib, onların qiymət artımına münasibətini öyrəndik. Sənubar adlı alıcı bildirdi ki, artıq bu cür qiymət artımına

öyrəşiblər: "Ötən ilin dekabr ayında da quzu ətinə 13 manata satırdılar. Halbuki ondan əvvəlki vaxtlarda quzu əti 11-12 manata satılırdı. Bayram olduğu üçün digər qidaların da qiymətində artım var. Məsələn, qoz, yer fındığı bayram günlərində 6 manata satılırdı. Hazırda isə 5 manata endiriblər. Ona görə də indi də süni qıtlıq yaradırlar ki, guya quzu əti yoxdur. Necə olur ki, elə bayram günlərində bütün qidalar yoxa çıxır. Səhər burada camaat dava salırdı ki, qiymətləri nə üçün qaldırıblar. Satıcılar da deyirlər ki, guya rayonlarda quzu tapılmır. Hələ fikirləri var ki, qiymətləri bir qədər də qaldırıblar".

Satıcılar isə bildirdilər ki, rayonlarda quzu tapmaq mümkün deyil: "Kənd camaatı qoyun-quzu saxlamır. Deyirlər ki, otun qiyməti bahadır. Otlaq sahələrinin də çoxu artıq məhv edilib. Bəzilərində pambıq ekirlər, bəziləri isə taxıl sahəsinə çevrilib. Ona görə də camaata qoyun saxlamaq sərf eləmir. Nəticədə quzu da tapıl-

mır. Ancaq hazırda bazarda qoyunun qiymətində heç bir artım yoxdur. Yəni də qoyun ətinin qiyməti 8 manat 50 qəpikdir. Quzu ətinə isə 14 manata satılır".

Satıcılar söylədilər ki, qiymət artımının bayramla heç bir əlaqəsi yoxdur: "Camaat bayramda duyduq düşdü ki, qiymətlər 14 manata qalxıb. Ancaq quzu ətinə 1 aya yaxındır ki, 14 manata satılır. Sadəcə olaraq, bəzi qəssablar 13 manata satırdılar, bəziləri 14 manata. İndi hamı qiyməti 14 manat qoyub. Bazar belədir ki, kimsə qiyməti 13 manata qoyanda, narazılıq düşür. Qəssablar deyirlər ki, bazarı öldürsünüz. Ona görə də qiymət standart olaraq qalxır".

Satıcılarla söhbətimiz zamanı onlar söylədilər ki, qiymətlərin enməsi gözlənilir. Hətta zarafatla bildirdilər ki, ölkədə bir dəfə qalxan qiymətlər bir daha enmir:

"Qiymətlərin enməsi haqqında heç düşünməyin. Çünki quzu yoxdur. Qiymətin enməsi indiki şəraitdə mümkün deyil. Hələ qəssablar öz ara-

larında danışırlar ki, qiyməti 15 manata qaldırırsınız. Çünki rayonlarda da qiymət yüksəkdir. Tələbat var, mal isə yoxdur. Ona görə də qiymət baha olmalıdır. Biz bütün əti rayonlardan gətirik. Ancaq ölkəyə xarici ölkələrdən, xüsusən də Ukraynadan da ət gətirilir".

Onu da qeyd edək ki, quzu ətinin qiyməti sonuncu dəfə ötən ilin yay aylarında qalxaraq 12 manata satılırdı. Satıcıların da qeyd etdiyi kimi, Bakıda satılan ətlərin əksəriyyəti rayonlardan gətirilir. Lakin xaricdən idxal olunan ətin miqdarı da az deyil ki, bu cür ətləri daha çox mağazalarda, paketlənmiş formada satırlar. Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatına görə, 2018-ci ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycana 63 milyon 651.99 min ABŞ dolları dəyərində ət idxal edilib. Həmin vəsait hesabına ölkəyə 43 min 261.95 ton ət gətirilib. Bu isə 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə artım deməkdir. Belə ki, 2017-ci ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycana 58 milyon 154.92 min dollar dəyərində 37 min 211.29 ton ət gətirilib.

Bakıda ətin qiymətinin baha olması ilə bağlı Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə əlaqə saxladıq. Nazirlikdən bildirildi ki, ətin qiymətini onlar müəyyən etmirlər. Bildirdilər ki, qiymətlərin artması bayram ərəfəsində ətə olan tələbatdan irəli gələ bilər.

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Avtomobil bazarında ciddi bahalaşma gözlənilir

Ramil Osmanlı: "Mühərrik həcmindən asılı olaraq avtomobillər hətta 10-20 min manat bahalaşma bilər"

Vergilər Məcəlləsində edilən son dəyişikliklərin qiymətinə minməsinə sonrakı avtomobil bazarında ciddi qiymət artımları proqnozlaşdırılır. Belə ki, dəyişikliklərə əsasən, 2019-cu il yanvarın 1-dən Azərbaycana gətirilən avtomobillərə tətbiq olunan aksiz vergisi kəskin şəkildə artırılır.

Qərara görə, idxal olunan avtomobillərin mühərrikinin həcmi 2000 kubsantimetrdəkdə olduqda mühərrikin həcmindən hər kubsantimetrinə görə aksiz vergisi 0.20 manatdan 0.30 manatadək yüksəldilib. Yeni ildən mühərrikinin gücü 2 litr olan avtomobil üçün aksiz vergisi 400 manatdan 600 manata, 2,2 litr olan 1000 manatdan 1600 manata, 2,5 litr olan 1900 manatdan 3100 manata, 3 litr olan 3400 manatdan 5600 manata, 3,5 litr olan 7400 manatdan 12100 manata, 4 litr olan 11 400 manatdan 18 600 manata, 4,5 litr olan 21 400 manatdan 36 100 manata, 5 litr olan 31 400 manatdan 53 600 manata, 5,5 litr olan 51 400 manatdan 88 600 manata, 5,7 litr olan 59 400 manatdan 102 600 manata qaldırılır.

Avtomobil bazarının vergi artımlarına necə reaksiya verəcəyi ilə bağlı artıq proqnozlar verilib. Ekspertlər qiymət ar-

tımlarını və bundan dolayı bazarda yaranacaq durğunluğa istisna etmirlər.

Mövzunu "Yeni Müsavat" a şərh edən iqtisadçı ekspert Ramil Osmanlı da vurğuladı ki, aksiz vergilərinin artırılması bazar da qiymətlərin artmasına səbəb olacaq: "Xüsusilə mühərrik həcmi daha çox olan avtomobillərdə bu özünü daha çox göstərəcək. Amma araşdırmalar göstərir ki, aksiz dərəcələrinin artımı təkrar bazar üzrə də qiymətlərin yüksəlməsinə səbəb olur. Bu mənada indidən avtomobil bazarında minimum 1000 manatdan başlayaraq qiymət artımını proqnozlaşdırma bilirik. Mühərrik həcmindən asılı olaraq bəzi avtomobillərdə hətta 10-20 min manata qədər bahalaşma ola bilər.

R.Osmanlı onu da vurğuladı ki, bu qərar ölkəyə daha çox köhnə avtomobillərin idxalına yol açacaq ki, bu da ar-

zuolunan deyil: "Azərbaycan avtomobiləşməyə görə nisbətən geridədir. Adambaşına düşən avtomobil sayına görə ölkəmiz nəinki Avropada, hətta MDB məkanında ən sonuncu yerlərdən birini tutur. Bu baxımdan idxalı məhdudlaşdırmaq qərarlarının qəbulu bu prosesi bir qədər də ləngidəcək. Əslində biz ötən illərə nəzər salsaq, idxalın nə qədər azaldığının şahidi ola bilərik. 2013-2014-cü illərdə ölkəyə hər il 100 min avtomobil idxal olunurdusa, ötən il bu rəqəm heç 25 minə çatmadı. Yeni idxal 4 dəfə azalıb. İdxal bu qədər məhdudlaşdırmaq həm də ziyanlıdır. Ancaq hesab edilir ki, bu cür inzibati qərarlar həm də ekoloji vəziyyətin yaxşılaşmasına, nəqliyyatla bağlı sıxlığın və digər problemlərin həllinə səbəb olacaq. Gözləyək, görək necə olacaq".

Ekspert qeyd etdi ki, bir tərəfdən yeni avtomobillərə aksiz vergilərinin tətbiqi köhnə avtomobillərin daha çox idxal olunmasını stimullaşdırır: "Digər tərəfdən isə Avropa ölkələri

artıq mühərriki dizelle işləyən, eləcə də Avro 4 və Avro 5 standartlarına cavab verməyən avtomobillərin istifadəsini məhdudlaşdırmaqla bağlı qərar qəbul edib. Bu isə həmin maşınların daha çox ucuzlaşmasına və ölkəmizə idxalının artmasına səbəb ola bilər".

R.Osmanlı qeyd etdi ki, bəzi Avropa ölkələrində dizel mühərrikli, həmçinin Avro 4 və Avro 5 standartlarına cavab verməyən avtomobillərin istismarına tətbiq olunacaq məhdudlaşdırma qərarları avtomobil bazarında bahalaşma artıq ötən aydan başlamışdır: "Həmçinin ötən ay idxal olunan avtomobillərin sayında kəskin artım oldu ki, yanvarın 1-dən etibarən artıq daha çox rüsum ödəməli olacaqlar. Ona görə də ötən ilin son aylarında intensiv şəkildə ölkəyə avtomobil idxal olunmağa başladı. Qiymətlərdə də artım müşahidə olunmağa başlamışdı. Bu ilin ilk aylarında

lindən istifadə ilə bağlı məsələlər ortaya çıxıb. Ancaq hələ ki ciddi bir qərar verilməyib. Köhnə nəqliyyat vasitələrinin istismardan çıxması məsələsi onların sahiblərinə kompensasiya verilməsi şəklində və ya digər bir formada həyata keçirilməlidir".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri qeyd etdi ki, avtomobil bazarında bahalaşma artıq ötən aydan başlamışdır: "Həmçinin ötən ay idxal olunan avtomobillərin sayında kəskin artım oldu ki, yanvarın 1-dən etibarən artıq daha çox rüsum ödəməli olacaqlar. Ona görə də ötən ilin son aylarında intensiv şəkildə ölkəyə avtomobil idxal olunmağa başladı. Qiymətlərdə də artım müşahidə olunmağa başlamışdı. Bu ilin ilk aylarında

isə bazarda durğunluq olacağı gözlənilir. Ölkəyə gətirilən maşınların sayında da azalma olacaq. Çünki öncəki ay kifayət qədər avtomobil gətirilib. Qiymətlərin artım prosesi isə davam edəcək. Alıcılıq qabiliyyəti aşağı olduğu üçün bu da durğunluğa nəticələndirəcək. Azərbaycanda son 3-4 ildə avtomobil idxalı və satışı aşağı düşüb. 2011-2012-ci illərdə isə hər il 90 min avtomobil gətirilirdi. 2016-cı ildə bu rəqəm kəskin azaldı, 2017-ci ildə bir qədər artmağa başladı. 2018-ci ildə isə sözügedən qərara görə, son aylarda kəskin artım oldu. Qarşıdakı dövrdə idxalda azalma gözlənilir, qiymət artımı isə davam edəcək".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ,
"Yeni Müsavat"

Yeni il və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günündə əfv sərəncamının imzalanması müzakirələr sırasındadır. Hüquq müdafiəçilərinin və hüquq-müdafiə təşkilatlarının siyasi məhbus kimi təqdim etdikləri bir sıra siyasi məhbuslar var ki, onların bu il azad olunub-olunmayacağı ciddi suallar doğurur.

Hazırda həbsxanada sabbə səhiyyə naziri Əli İsmayilov, gənc blogger Mehman Hüseynov, NİDA-çı İlkin Rüstəmzadə, AXCP-dən Gözəl Bayramlı, Fuad Qəhrəmanlı, Seymur Həzi, Asif Yusifli, Məmməd İbrahim, Jam.az saytının baş redaktoru Fikrət Fərəməzoğlu kimi siyasət məhbus həyatı yaşayırlar. Bu ilin hansı önəmli tarixində əfv sərəncamının verilməsi də ciddi şəkildə müzakirə edilir. Gözlər daha çox Novruz bayramına dikilib. Qarşıdakı günlərdə Əfv Komissiyasının müntəzəm şəkildə iclaslarının başlayacağı və komissiyasının Bahar bayramına qədər işlərini yekunlaşdıracağı qeyd olunur.

İnsan Haqları üzrə Birge İşçi Qrupunun üzvü Səidə Qocamanlı ötən il əfv sərəncamının verilməməsindən və siyasi məhbusların həbsdə qalmasından üzdüyünü dilə gətirdi: "2018-ci il siyahımızda adları yer alan məhbusların həbsdə qalması ilə başa vurduq. Uzun illər belə bir ənənə formalaşmışdı ki, həm Yeni ildə, həm də Novruz bayramında əfv verilir. Bizlər və azadlığa çıxan məhbusların ailələri sevinirdi. Nəticədə siyahımızdakı adlar da azaldı. 2019-cu ilə bu problemlərlə addımlayaraq keçdik. Deyərdim ki, 2018-ci ilin ikinci yarısında insan hüquqları sahəsində bizləri sevinirəcək nələrsə olmadı. Əksinə, azadlığa çıxmaq im-

2019-dan əfv gözləntisi

Səidə Qocamanlı: "Siyahımızda olan siyasi məhbusların böyük bir qismi azadlığa çıxmağa bilər"

kanları yüksək olan məhbuslar var idi. Sevinirdik ki, onlar azad olunacaq və siyahımız azalacaq. Azadlığa çıxmalarına çox az bir müddət qalmışdı. Amma buna baxmayaraq, onlara yeni maddələr verildi və nəticədə həbs müddətləri daha da uzadıldı. Bu nəyə lazım idi? İnsan hüquqları sahəsində niyə belə hallar baş verir ki, biz də günah obyektinə çevrilirik? Biz bu ildə yeni bir əfv sərəncamının verilməsini gözləyəcəyik. Arzu edərdim ki, bu il siyahımıza əlavələr olmasın, yeni həbslər olmasın. Köhnə siyahının öz qüvvəsində qalmasını və oradakı məhbusların azadlığa buraxılmalarını arzu edərdim. Bu siyahının qapadılması zamanı çoxdan gəlib. Bizim kifayət qədər problemlərimiz var. Onları həll etmək lazımdır. Siyasi məhbus problemini gündəmdən çıxarmaq lazımdır. Bu il siyahımızda olan siyasi məhbusların bö-

yük bir qismi azadlığa çıxmağa bilər. Təbii ki, kimlərsə əglinə nəşə gəlib, onlara əlavə maddələrlə cinayət işi açılmasa, bu mümkündür. Sanki hansısa qüvvələrə lazımdır ki, siyasi məhbus problemi ilə bağlı Azərbaycana olan qınaqlar səngiməsin. İlk dəfədir ki, belə hallarla şahid oluruq ki, məhbusun azadlığa çıxmasına aylar qalanda əlavə cinayət maddələri ilə iş açılır. Bu, Azərbaycanı sevenlərin marağında ola bilməz. Ümidimizi növbəti bayramlara dikmişik. Əfv Komissiyası daimi işləyir və bu qurumun əməyini itirmək olmaz. Amma sərəncamı vermək birbaşa prezidentin səlahiyyətindədir. Şəxsən mən heç zaman ümidimi itirmərəm. Arzu edərdim ki, siyahımızda olan 32 məhbusun hamısı azadlığa buraxılsın. Bu ayın sonunda İşçi Qrupunun iclası gözlənilir".

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Yeni ilin ilk günlərində bu məhsullar bahalaşdı

Ticarət şəbəkələrində bir sıra məhsulların kütləvi satışı dayandırılıb

Yanvarın ilk günləri Azərbaycan əhalisi üçün qiymət artımları ilə yadda qaldı.

Məlum oldu ki, quzu ətinin qiymətində bahalaşma qeydə alınıb. Kiloqramı 12-12,5 manat olan quzu ətinin qiyməti 14 manata yüksəlib.

Maraqlıdır ki, satıcılar qiymətlərin 1 aya yaxındır qalxdığını deyirlər. Onlar artımın başlıca səbəbi kimi bu aylarda yaşanan quzu qıtlığını göstərirlər. Bildirirlər ki, tələb çox olduğundan bölgələrdə əmlak quzu tapmaq sözün əsl mənasında müşkülə çevrilib.

Məsələ ilə bağlı Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən bildirilib ki, nazirlik ətin qiymətinin müəyyən edilməsində iştirak etmir. O ki qaldı bölgələrdə yaşanan quzu qıtlığına, nazirlik bunu əsaslı hesab eləmir. Bildirilir ki, satıcılar bayramqabağı tələbatın artdığını görüb qiymətləri qaldırıblar (XəzərXəbər).

Yeni ilin ilk günlərindən bahalaşan daha bir məhsul siqaret. Siqaretlərin hər qutusunda 20 pəpiklik artım müşahidə olunmaqdadır. Bu artımın əsas səbəbi isə Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişiklikdir. Belə ki, dəyişikliyə əsasən tütündən hazırlanan siqaretlər və onun əvəzedicilərinin 1 000 ədədindən tutulan 12 manat aksiz vergisi 20 manata qaldırılıb.

Yeni ilin ilk günləri bayram, yəni qeyri-ış günüdür. Bu günlərdə xaricdən siqaret idxal olunmayıb - hətta olursa belə, gömrük rəsmiləşməsindən keçərək bazara çıxması vaxt baxımından qeyri-mümkündür. Bu baxımdan, qiymətlərin dərhal bahalaşması idxalçıların və satıcıların əlavə qazanc istəyindən irəli gəlir.

Siqaret satıcılarının dediklərinə görə, 20 pəpiklik bahalaşma dekabrın ortalarından bəri siqaret idxalının azalması ilə bağlıdır(?). Aksizlərin artımına görə bahalaşma isə hələ yanvarın ikinci yarısından başlayacaq və daha böyük olacaq.

Qeyd edək ki, Vergi Məcəlləsindəki dəyişikliklərlə bağlı bahalaşacaq məhsullar sırasında Azərbaycanda istehsal olunan alkoqollu, alkoqolsuz energetik içkilər, siqarlar, elektron siqaretlər də var. Belə ki, bu məhsullar da aksiz vergisinə cəlb edilir. Məcəllənin 190-cı (Aksizli malların siyahısı və vergi dərəcələri) maddəsinə edilən əlavəyə əsasən, alkoqollu energetik içkilərin hər litrinə 2 manat, alkoqolsuz energetik içkilərin hər litrinə 3, siqarların, o cümlədən ucları kəsilən siqarların hər bir ədədinə 1, elektron siqaretlər üçün mayenin hər litrinə 20 manat aksiz vergisi tətulləlidir.

Bu isə həmin məhsulların qiymətində artımları qaçılmaz edir. Ticarət şəbəkələrindən əldə etdiyimiz məlumata görə, bütün satış nöqtələrinə qeyd olunan məhsulların kütləvi satışının aparılmaması tapşırılıb. Bildirilib ki, yaxın 2 gündə qiymətlər bahalaşacaq.

□ **DÜNYA,**
"Yeni Müsavat"

Trampın Kim sevgisinin səbəbi nədir?

Amerika prezidenti Kimdən məktublar alır

ABŞ prezidenti Donald Tramp deyib ki, Kim Conq Unun ölkəsinə ünvanladığı çıxışında ABŞ-la 2018-ci ildə əldə edilən yaxşı münasibətlərin 2019-cu ildə davam etməyə biləcəyini deməsinə baxmayaraq Tramp Şimali Koreya lideri Kimlə görüşmək istəyir. "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, Şimali Koreya liderinin ABŞ iqtisadi sanksiyalar tətbiq etməyə davam edərsə, Pxenyanın nüvə danışıqlarında fərqli mövqe tuta biləcəyini deməyindən bir gün sonra Tramp özünün twitter hesabında Kimlə bir daha görüşmək barədə nikbinlik nümayiş etdirib.

"Mən ABŞ prezidenti ilə hər zaman danışıqlar aparmağa razıyam. Və mən beynəlxalq ictimaiyyətin qəbul edəcəyi nəticə üçün çalışacam. Lakin ABŞ bizim insanların səbrini sınağa çəkərsə, sanksiyalar tətbiq etsə və dünya qarşısında verdiyi vədi tutmadan bizə təzyiqlə göstərsə, bizim suverenliyimizi müdafiə etmək üçün və Koreya yarımadasında sülhə nail olmaq üçün yeni yollar axtarmaqdan başqa seçiminiz qalmır" - deyərək, Kim Conq Un bildirib.

Özünün Yeni il günü çıxışında Kim möhkəm iradə nümayiş etdirərək Şimali Koreyanın bundan sonra nüvə silahı inkişaf etdirməyəcəyini, nü-

və sınaqları keçirməyəcəyini və arsenalını istifadə və ya inkişaf etdirməyəcəyini vəd edib.

ABŞ-la Şimali Koreya arasında danışıqlar Sinqapurda keçirilən sammitdən sonra dayandırılıb.

D.Tramp Şimali Koreya lideri Kim Jong-undan bir məktub aldığını və yaxın zamanda onunla görüşəcəyini açıqlayıb. Ağ Evdə jurnalistlərə açıqlama verən Tramp "Kim Jong-undan möhtəşəm bir məktub almışam" deyib. Tramp, Kim ilə görüşləri olma-

saydı Asiyada böyük bir müharibənin baş vermiş ola biləcəyini iddia edib.

Tramp Şimali Koreya lideri ilə əlaqəsinə dair, "Həqiqətən çox yaxşı bir əlaqə yaratdıq. Ehtimalla yaxında daha bir görüşümüz olacaq", ifadəsini istifadə edib.

ABŞ prezidenti Donald Tramp bildirib ki, o, Koreya Xalq Demokratik Respublikasının Dövlət Şurasının sədri Kim Çen Inla yeni görüşü səbirsizliklə gözləyir. Ağ Ev rəhbəri bu barədə özünün twitter səhifəsində yazıb. "Mən də

həmçinin Şimali Koreyanın böyük iqtisadi potensiala sahib olduğunu başa düşən sədr (KXDR sədri-red.) Kimlə (Çen Inla-red.) görüşü səbirsizliklə gözləyirəm", - deyərək, KXDR liderinin ABŞ prezidenti ilə görüşə hazır olması barədə məlumatı şərh edərkən bildirib.

Qeyd edək ki, daha əvvəl KXDR lideri ABŞ-ın ünvanına bir sıra ittihamlar səsləndirib. Birləşmiş Ştatların rəhbəri ilə KXDR rəhbəri arasında ilk tarixi görüş ötən ilin 2 iyulunda Sinqapurda baş tutub.

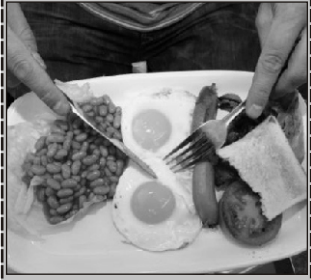
□ **SEVİNC**

MUSAVAT

Son səhifə

N 1 (7171) 4 yanvar 2019

Onun səhər yeməyi insanları qəzəbləndirdi

Britaniya polisi səhər yeməyinin fotosunu twitter vasitəsilə paylaşandan sonra vegeterianlarda hiddət doğurub. Bu barədə The Mirror lenta.ru saytına istinadən xəbər verib. Daha sonra silmək məcburiyyətində qaldıqları fotoda çoxlu sayda sosiska, bekon, qızardılmış yumurta, qızardılmış göbək, eləcə də şirniyyatla tost vardı. Cənubi Uels bölgəsi polis idarəsi cinayətkarlıqla mübarizə edir və zaman-zaman yerli əhəlinin onları qonaq etdiyi süfrələrin fotosunu paylaşır.

Fotonun altındakı şərhərdən birində isə Diana adlı qız yazıb ki, gördüyü mənzərə olduqca təhqiredicidir: "Mən xahiş edirəm ki, polisler bu sayaq şəkillərin altına siyasi cavablar yazmaq yerinə, ümumiyyətlə, bu fotoların vegeterianlar üçün alçaldıcı olduğunu bilərək, onu silsinlər". Onun bu şərhinə bir çox vegeterianlar da dəstək verdilər. Bu qalmaqaldan sonra isə polisler yazılı açıqlama verdilər ki, bundan sonra twitterdən onları təqib edənlərlə hər hansı dialoqa girməyəcəklər, çünki bunun üçün asudə vaxtları yoxdur. Onlar bu statusa vegeterianlardan gələn təhqiredici şərhləri də screenlə əlavə ediblər.

Qar fırtınasına kabrioleti ilə çıxdı

Amerikanın Minnesiot ştatı sakini qar fırtınası baş verən gün evindən qırmızı kabriolet maşını ilə çıxıb. Bununla bağlı çəkilən video artıq yayılıb. Video internetdə sürətlə yayılıb. Kadrlardan da görünür ki, üstüaçıq maşında sürücünün üstünə sürətlə qar tökülür, maşın qarlı yolda sürüşür, çətinliklə hərəkət edir, amma o, dayanmır. Hazırda Amerikanın şərqi qərbində güclü qar yağır. BBC News yazır ki, bu, atmosfer təzyiqinin qəfil düşməsi ilə bağlıdır. Bu da öz növbəsində fırtınalı küləyi ardınca gətirir. Siklon Amerikanın ərazisində həftənin sonuna qədər davam edəcək. İnsanlar bu müddət ərzində qar fırtınasından keyli əziyyət çəkiblər. Ölkənin kontinental bölgəsində hava temperaturu -12.7 dərəcədir. Bundan da

ha ağır hava şəraiti Nyu York və Bostonda gözlənilir. Artıq bu şəhərlərdə də qar yağışı başlanıb. Qar fırtınası eyni zamanda Kanadanın bir çox bölgələrində də özünü göstərəcək.

Şir zoopark əməkdaşını yedi

Amerika zooparkında şir volyerdən çıxıb və zoopark əməkdaşına hücum edib. Bu barədə "USA Today" xəbər verib. İnsident Cənubi Karolina ştatındakı vəhşi təbiət parkı olan Konservators Senterdə baş verib. Heyvan ətrafı yığışdıran işçilərin üstünə hücum edib və 22 yaşlı Aleksandra Bleki parçalayıb. Qız parkda iki həftədir ki, çalışır. Polisler heyvanı sakitləşdirməyə çalışsalar da, onlarda heç nə alınmayıb. Buna görə də qızın bədəninə götürmək üçün heyvanı güllələmək zorunda qaldılar.

Eyni zamanda qeyd olunur ki, park zoopark və akvariumlar assosiasiyasından akkreditasiya almayıb. Sonuncu müvafiq idarələrin qonaqları və işçilərinin təhlükəsizliyini qorumağa yardım edir. Konservators Senterin əsası 1999-cu ildə, Mebanda qoyulub. Mərkəzdə 80-ə yaxın heyvan var. Hər il oranı 16 min nəfər ziyarət edir.

Oktyabr ayında Meksikanın Syudad-Huares şəhəri sakini ağ şirin ona hücumundan sonra xəstəxanaya düşmüşdü. Kişi bu yırtıcı heyvanları bağlı saxlamır və onlara evdə gəzməyə icazə verirdi. Onun heyvanlarından heç biri rəsmi qeydiyyatda sahib deyildi.

Xəstə beyin əməliyyatı zamanı dua oxudu

Hindistan sakini beyin şişi əməliyyatı zamanı dua oxuyub. Bu barədə "The Daily Mail" nəşri yazıb. Bikaner şəhərindən olan Houlsmal Cangir tamamilə danışıq qabiliyyətini itirəcəyindən qorxduğu üçün əməliyyatdan imtina edirdi. Cypure şəhərindəki xəstəxananın həkimləri kişini şüuru özündə ikən əməliyyat etməyə razılıq verdilər.

Bütün əməliyyat boyu hindli kişi dua oxuyub. Hanuman-çalisa duasının tərkibinə 40 şeir daxildir. Onu kişilik, mərdlik və cəsarət tələb edəndə oxuyurlar. Cangirin situasiyasında şiş beyinin təhlükəli bölgəsində yerləşirdi. Həmin bölgə pasientin nitqinə cavabdeh idi. Bu baxımdan hətta kiçik bir səhv belə onu danışıq qabiliyyətindən məhrum edə bilərdi. Əməliyyat uğurlu keçdi. 72 saat sonra pasient xəstəxanadan evə yazıldı və normal həyatına qayıtdı.

QOÇ - Maddi durumunuz müəyyən qədər dirçələ bilər. Bu şərtlə ki, büdcənizə işıq salan bütün instansiyalara üz tutasınız. Gün ərzində oturaq fəaliyyətdən uzaq olmanız məsləhətdir.

BUĞA - Günün ümumi mənzərəsi qənaətbəxş olsa da, bəzi vacib məsələlərdə həlledici qərarı özünü çıxarmalısınız. Xüsusən də günün ikinci yarısında uzaqgörənliyə ehtiyacınız olacaq.

ƏKİZLƏR - Bəxtinizə inana bilərsiniz. Belə ki, çoxsaylı məqamlarda olduğu kimi bu gün də hansısa probleminiz gözləmədiyiniz halda həll olunacaq. Sevginizi məhdudlaşdırmayın.

XƏRÇƏNG - Təxminən saat 14-ə qədər nəqliyyatla, eləcə də təhlükəli cihazlarla ehtiyatlı davranmaşınız, xəsarət alacaqsınız. Nəhardan sonra işə sevincirici məqamlar mümkündür.

ŞİR - Ailə-sevgi münasibətlərində müəyyən qanqaraçılıq müşahidə olunacaq. Bunun qarşısını almaq üçün proqnozunuz oxuyan kimi səbr nümayiş etdirməli, mübahisələrdən uzaq olmalısınız.

QIZ - Ulduzlar digər məsələlər haqqında sussa da, fəaliyyət sahəsində sizi böyük müvəffəqiyyətlər gözlədiyini bəyan edir. Odur ki, bu istiqamətdə istənilən təklifi qəbul etməyə dəyər.

TƏRƏZİ - Özünü çox da güvənməyin. Çünki mövcud durumunuz qürrələnməyə heç bir əsas vermir. Yaxşı olar ki, sadəlik nümayiş etdirəsiniz. Yaxınlarınızın çətinliyinə biganə yanaşmayın.

ƏQRƏB - İxtiyarınızda olan bu təqvim qarşınızda böyük öhdəliklər qoyacaq. Yaxın həftə üçün görəcəyiniz işləri konkretləşdirin. Çalışın ki, çıxardığınız qərarlar ədalət prinsiplərinə söykəsin.

OXATAN - Bütün diqqətinizi ailə məsələlərinə, eləcə də tərəf-müqabilinizlə münasibətlərə yönəldin. Hər hansı mübahisə başağrınıza səbəb ola bilər. Yersiz hücumlarınızı dondurun.

OĞLAQ - Təzə xəbərlər yolunuzu gözləyir. Hətta yeni iş təklifləri alacağınız da mümkündür. Odur ki, işgüzar əlaqələrinizi dərinləşdirməlisiniz. Uzaq səfərləri hələlik təxirə salın.

SÜTÖKƏN - Yanvarın bu soyuq gününü də birtəhər yola versəniz, yaxın perspektivlərinizdə parlaqlıq qazana bilərsiniz. Əsas vəziyyəti səhhətinizi qorumaqdan ibarət olmalıdır. Mübahisələrdən yayının.

BALIQLAR - Şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş gözlənilir. Hətta ətraf mühitin ürəyinizcə olmaması da sizə mane olmayacaq. Aldığınız təkliflərdən imtina etməyə tələsməyin. Götür-qoy edin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

21 illik ömründə ilk dəfə meyvə yedi

Britaniyanın Portsut şəhər sakini 3 yaşından bəri fast food məhsulları ilə qidalansa da, 21 yaşında öz adətini dəyişib. Lenta.ru saytının verdiyi xəbərə görə, 21 yaşlı Corci Skotni bəzi qida məhsullarını yeməyi bil-məməkdən əziyyət çəkirdi. Onun diyeti bəzi məhdud yeməklərdən ibarət idi. Ona görə də qızda ona naməlum olan yeməklərlə bağlı ciddi qorxu yaranıb. Bir neçə il Skotni ancaq çörək, çips və KFC firmasından olan toyuq, şokoladlı şirniyyatlarla qidalanıb. Mütəmadi olaraq idmanla məşğul olmasına baxmayaraq, qız qida rasionuna görə ağır çəkiddən əziyyət çəkib. Mədə genişlənməsi yaşayın çıxacağı nəhayət hipnoz seanslarına qatılıb. Bu seanslar isə onu naməlum yemək qorxusundan azad edib: "Hər şey dəyişdi. Mən bu günə qədər dadmadığım yeni qidalar yeməyə başladım. Mən 15 ildir ki, ingilis səhər yeməyini arzulayırdım. Ancaq indi onun zövqünə vara bildim".

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SƏBİROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100